

Projekt

z dnia 24 maja 2022 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W ŚREMIE**

z dnia 2022 r.

**w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych
Gminy Śrem na lata 2022-2027**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559, poz. 1005, poz. 1079) w związku z art. 16b ust. 1 i art. 17 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268^[1]) Rada Miejska w Śremie uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Śrem na lata 2022-2027, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Śremu.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

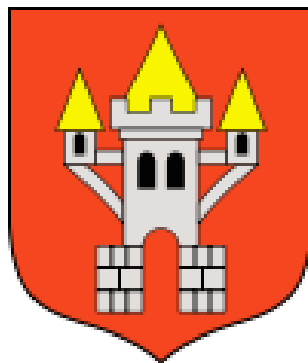
Burmistrz Śremu

Adam Lewandowski

^[1]Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2021 r. poz. 1296, poz. 1981, poz. 2270, Dz. U. z 2022 r. poz. 1, poz. 66

Załącznik do Uchwały Nr
Rady Miejskiej w Śremie
z dnia 2022 r.

STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY ŚREM
NA LATA 2022-2027

SPIS TREŚCI

I. UWARUNKOWANIA PRAWNE TWORZENIA STRATEGII	9
1. PODSTAWY PRAWNE	9
2. PODSTAWY STRATEGICZNO-PROGRAMOWE	11
II. DIAGNOZA SPOŁECZNA	22
1. CHARAKTERYSTYKA GMINY.....	22
2. ATUTY I CZYNNIKI OGRANICZAJĄCE ROZWÓJ	23
3. DEMOGRAFIA	24
4. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	27
5. KOMUNIKACJA I TRANSPORT	30
6. GOSPODARKA.....	31
7. ZASOBY I DODATKI MIESZKANIOWE.....	33
8. EDUKACJA I KULTURA	35
9. OCHRONA ZDROWIA	44
10. SPORT, REKREACJA I TURYSTYKA.....	50
11. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	57
12. POMOC SPOŁECZNA	61
13. BEZROBOCIE	82
14. BEZDOMNOŚĆ	87
15. PROBLEMY UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY W RODZINIE	88
16. SYTUACJA DZIECKA	98
17. SYTUACJA OSÓB STARSZYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH	105
18. SEKTOR POZARZĄDOWY, KOŚCIOŁY	114
19. PROBLEMY WSKAZANE PRZEZ MIESZKAŃCÓW, DIALOG SPOŁECZNY	119
20. PROBLEMY RÓWNOŚCI SZANS	122
21. ANALIZA SWOT WYBRANYCH OBSZARÓW PROBLEMOWYCH.....	127
III. PROGRAMOWANIE	143
1. WIZJA I MISJA.....	143
2. CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ	145
3. PROGNOZA ZMIAN	166
4. RAMY FINANSOWE	169

5. WDROŻENIE STRATEGII, MONITOROWANIE, EWALUACJA	171
6. ZARZĄDZANIE STRATEGIĄ, ANALIZA RYZYKA.....	172
7. PROGRAMY I PROJEKTY.....	174
UWAGI KOŃCOWE	175

Dokument Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Śrem został przygotowany na lata 2022-2027. W swoich założeniach programowych odnosi się do innych dokumentów z zakresu polityki społecznej funkcjonujących na poziomie europejskim, ogólnopolskim i samorządowym.

Koordinowanie prac mających na celu opracowanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Śrem na lata 2022-2027 powierzono Kierownikowi Ośrodka Pomocy Społecznej w Śremie. Zadaniem zespołu, który współpracował z Kierownikiem w zakresie pozyskiwania danych wykorzystanych w dokumencie, była współpraca z właściwymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi w celu opracowania i przedłożenia Radzie Miejskiej w Śremie do zatwierdzenia dokumentu Strategii.

Przystępując do opracowania dokumentu strategii, upowszechniono na stronach internetowych Urzędu Miejskiego i Ośrodka Pomocy Społecznej informację w formie komunikatu o następującej treści:

„Samorząd Gminy Śrem, działając na podstawie: art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 z późn. zm.) oraz art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 z późn. zm.), przystąpił do opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. W związku z powyższym zwracamy się z prośbą do mieszkańców o wypełnienie ankiet: „Problemy społeczne w opinii mieszkańców” oraz „Równość szans kobiet i mężczyzn”. Zapraszamy zarazem do wskazania najważniejszych problemów i potrzeb społecznych mieszkańców Gminy Śrem oraz zgłaszania pomysłów na ich rozwiązanie. Tworzony dokument będzie dotyczyć całej gminy. Wspólnie mamy szansę stworzyć plany

strategiczne, których realizacja będzie miała znaczący wpływ na jakość i komfort życia mieszkańców Gminy w najbliższych latach”.

Dokument Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych powstawał we współpracy Ośrodka Pomocy Społecznej w Śremie z Ośrodkiem Kształcenia Służb Publicznych i Socjalnych – Centrum AV w Częstochowie, który udzielał merytorycznego wsparcia zarówno w procesie przygotowania narzędzi badawczych, jak i w opracowaniu dokumentu.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Śrem na lata 2022-2027 jest dokumentem uspołecznionym. W pracach nad strategią uczestniczyli przedstawiciele samorządu lokalnego, środowisk pomocy społecznej, rynku pracy, oświaty, kultury, ochrony zdrowia, policji i sądownictwa, przedstawiciele organizacji pozarządowych, mieszkańcy gminy oraz eksperci.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych realizuje ustawowy obowiązek gminy nakreślony w art. 16b. ust. 1 i art. 17 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 z późn. zm.), które stanowią:

Art. 16b. 1. Gmina i powiat opracowują strategię rozwiązywania problemów społecznych, a samorząd województwa strategię w zakresie polityki społecznej.

2. Strategia, o której mowa w ust. 1, zawiera w szczególności:

- 1) diagnozę sytuacji społecznej;
- 2) prognozę zmian w zakresie objętym strategią;
- 3) określenie:
 - a) celów strategicznych projektowanych zmian,
 - b) kierunków niezbędnych działań,
 - c) sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych,
 - d) wskaźników realizacji działań.

Art. 17. 1. Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy:

1) opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

W opracowanym dokumencie można wyróżnić trzy zasadnicze części: **wprowadzającą**, w której zawarto informacje na temat uwarunkowań prawnych tworzenia strategii; **analityczno-diagnostyczną**, która zawiera diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej w gminie i identyfikuje problemy społeczne, oraz **programową**, przedstawiającą założenia polityki społecznej gminy na najbliższe lata, ujęte w formie wizji, misji, celów strategicznych, celów operacyjnych i kierunków działań.

W części programowej zostały wskazane podmioty realizujące strategię i współdziałające w jej realizacji, źródła finansowania przyjętych założeń, określony został także czas realizacji wyznaczonych działań. W celu określenia postępów w realizacji założeń programowych wyznaczone zostały **wskaźniki monitorowania realizacji celów strategii**, uwzględniające wartości z ostatniego roku objętego analizą danych i oczekiwane wartości docelowe w roku kończącym zaplanowany okres programowania opracowanej strategii. Część programowa zawiera także ramy finansowe, prognozę zmian oraz informacje na temat sposobu wdrażania, prowadzenia monitoringu oraz ewaluacji strategii.

Na potrzeby opracowania niniejszego dokumentu przeprowadzono badania ankietowe dotyczące **sytuacji społecznej w gminie, problemu równości szans kobiet i mężczyzn oraz sytuacji dziecka**.

Respondentami ankiety odnoszącej się do sytuacji społecznej byli mieszkańcy gminy oraz osoby mające wpływ na kształt lokalnej polityki społecznej. W sumie do analizy przedłożono 28 anonimowo wypełnionych

arkuszy. Wśród ankietowanych było 75% kobiet i 25% mężczyzn. Dominujące grupy respondentów stanowiły osoby w przedziale wiekowym 36-45 lat (29%) i 26-35 lat (21%). Mniejszy odsetek spośród respondentów stanowiły grupy osób w wieku powyżej 65 lat (18%), 46-55 lat (14%) oraz 56-65 lat (11%), zaś osoby w wieku 20-25 lat były reprezentowane przez 7% ankietowanych. W badaniu nie wzięły udziału osoby poniżej 20. roku życia. Jeśli chodzi o poziom wykształcenia uczestników badania, to 64% spośród nich zadeklarowało posiadanie wykształcenia wyższego. Kolejne grupy stanowiły osoby legitymujące się wykształceniem średnim (14%) oraz zasadniczym zawodowym (11%) i taki sam odsetek (11%) respondentów nie określił poziomu wykształcenia.

Biorąc pod uwagę czas zamieszkiwania w gminie, to 71% wszystkich respondentów mieszka na terenie gminy Śrem od urodzenia, a 25% uczestników badania zamieszkuje w gminie od 3 do 50 lat, natomiast 4% ankietowanych nie określiło czasu przebywania na terenie gminy. Można zatem domniemywać, iż ankietowani mają ugruntowane i przemyślane opinie na temat niekorzystnych zjawisk widocznych w gminie oraz problemów, jakie dotyczą jej mieszkańców. Profil respondentów ankiety prezentuje poniższa tabela.

Tabela 1. Profil respondentów ankiety „Problemy społeczne w opinii mieszkańców”

liczba ankietowanych	płeć	grupa wiekowa	czas zamieszkiwania w gminie	wykształcenie
28	kobiety (75%)	20-25 lat (7%)	od urodzenia (71%)	zasadnicze zawodowe (11%)
		26-35 lat (21%)		średnie (14%)
		36-45 lat (29%)		wyższe (64%)
	mężczyźni (25%)	46-55 lat (14%)	od 3 do 50 lat (25%)	brak deklaracji (11%)
		56-65 lat (11%)	brak deklaracji (4%)	
		pow. 65 lat (18%)		

W badaniu ankietowym, którego celem było poznanie opinii mieszkańców na temat problemu równości szans kobiet i mężczyzn oraz dyskryminacji ze względu na płeć, wykorzystano do analizy 21 arkuszy wypełnionych anonimowo ankiet. Wśród respondentów było 62% kobiet i 38% mężczyzn. Najliczniej wśród respondentów reprezentowane były grupy osób w wieku 36-45 lat (29%) oraz 26-35 lat i osoby powyżej 65. roku życia (po 24%). Mniej licznie reprezentowane były grupy osób w wieku 56-65 lat (13%) oraz osoby poniżej 20 lat i osoby w wieku 46-55 lat (po 5%). Osoby w wieku 20-25 lat nie wzięły udziału w tym badaniu. Profil respondentów prezentuje poniższa tabela.

Tabela 2. Profil respondentów ankiety „Równość szans kobiet i mężczyzn”

liczba ankietowanych	płeć	grupa wiekowa	czas zamieszkiwania w gminie	wykształcenie
21	kobiety (62%)	poniżej 20 lat (5%)	od urodzenia (62%)	zasadnicze zawodowe (19%)
		26-35 lat (24%)		średnie (19%)
		36-45 lat (29%)	od 15 do 53 lat (19%)	
	mężczyźni (38%)	46-55 lat (5%)	brak deklaracji (19%)	wyższe (62%)
		56-65 lat (13%)		
		pow. 65 lat (24%)		

Osobna ankietą, która pomogła w dokonaniu analizy sytuacji dziecka w środowisku szkolnym i rodzinnym, została rozesłana do placówek oświatowych. Analizę tę przeprowadzono na podstawie 14 ankiet wypełnionych przez dyrektorów i pedagogów z placówek systemu oświaty funkcjonujących na terenie gminy Śrem.

Przygotowana w oparciu o uzyskane informacje, materiały i opinie mieszkańców Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych wskazuje problemy, których rozwiązanie powinno stać się w najbliższym czasie przedmiotem szczególnej troski ze strony władz samorządowych i pozwala na racjonalizację lokalnej polityki społecznej.

I. UWARUNKOWANIA PRAWNE TWORZENIA STRATEGII

1. PODSTAWY PRAWNE

Strategia rozwiązywania problemów społecznych jest dokumentem uwarunkowanym prawnie. Na jej treść i realizację mają wpływ następujące akty prawne:

- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 z późn. zm.).
- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 447);
- ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 615);
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2021 r. poz. 877 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249);

- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2021 r. poz. 1100 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 176 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 573 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 2021);
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2021 r. poz. 75 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2020 r. poz. 685);
- ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2021 r. poz. 716 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2020 r. poz. 1297),
- ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2019 r. poz. 2407 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2020 r. poz. 1329);
- ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2021 r. poz. 1744);

- uchwała nr 105 Rady Ministrów z dnia 17 sierpnia 2021 r. w sprawie przyjęcia polityki publicznej pod nazwą Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021-2027, polityka publiczna z perspektywą do roku 2030 (M.P. 2021 poz. 843)
- Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2023 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej (KPRES) – uchwała nr 11 Rady Ministrów z dnia 31 stycznia 2019 r. zmieniająca uchwałę w sprawie przyjęcia programu pod nazwą „Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej” (M.P. 2019 poz. 2014).

Podczas realizacji strategii zajdzie również potrzeba odwołania się do innych aktów prawnych, m.in. z zakresu edukacji, kultury, ochrony zdrowia i budownictwa socjalnego.

2. PODSTAWY STRATEGICZNO-PROGRAMOWE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Śrem jest dokumentem zgodnym z dokumentami strategicznymi i programowymi, które tworzą warunki do podejmowania działań opartych na zasadzie pomocniczości państwa przy wykorzystaniu zasobów tkwiących w środowiskach lokalnych i aktywności środowisk zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym. W swej warstwie merytorycznej odnosi się do dokumentów, które funkcjonują na poziomie europejskim, ogólnopolskim, regionalnym i lokalnym. Poniżej przedstawiono główne założenia programowe tych dokumentów.

2.1. DOKUMENTY EUROPEJSKIE I KRAJOWE

Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu

W ramach trzech priorytetów tematycznych strategii, której założeniem jest stworzenie większej liczby miejsc pracy i podniesienie standardu życia, przygotowano siedem projektów przewodnich: „Unia innowacji”; „Młodzież w drodze”; „Europejska agenda cyfrowa”; „Europa efektywnie korzystająca z zasobów”; „Polityka przemysłowa w erze globalizacji”; „Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia”; „Europejski program walki z ubóstwem”.

Strategia „Europa 2020” stanowi odpowiedź na kryzys gospodarczy, a równocześnie uwzględnia stojące przed Europą długofalowe wyzwania związane z globalizacją, starzeniem się społeczeństw czy rosnącą potrzebą racjonalnego wykorzystywania zasobów. Podobnie jak w Strategii Lizbońskiej, głównym celem jest nadal wzrost gospodarczy, jednak szczególną uwagę zwrócono na kwestie dotyczące zrównoważenia tego procesu.

28 kwietnia 2020 r. Rada Ministrów RP przyjęła „Krajowy Program Reform na rzecz realizacji strategii Europa 2020. Aktualizacja 2020/2021”. W związku z wybuchem pandemii COVID-19 w 2020 r. na ostatnim etapie prac dokument uzupełniono o odrębny rozdział poświęcony przedstawieniu działań mających na celu bezpośrednią walkę z pandemią COVID-19 i przeciwdziałanie rozszerzającym się jej skutkom ekonomicznym, zawartych w ustawach składających się na tzw. „tarczę antykryzysową”.

Nowe Wieloletnie Ramy Finansowe na lata 2021-2027

Na mocy Traktatu z Lizbony Wieloletnie Ramy Finansowe (WRF) zostały przekształcone z porozumienia międzyinstytucjonalnego w akt prawnie wiążący. WRF, przyjmowane na okres co najmniej pięciu lat, muszą

gwarantować dokonywanie wydatków Unii w sposób usystematyzowany i w granicach jej zasobów własnych oraz zawierają przepisy, z którymi musi być zgodny roczny budżet Unii, a tym samym stwarzają podwaliny pod dyscyplinę finansową.

2 maja 2018 r. Komisja Europejska przyjęła pierwszy projekt długofalowego budżetu UE, czyli wieloletnich ram finansowych 2021-2027. Aby odpowiedzieć na społeczno-gospodarcze skutki pandemii COVID-19, 27 maja 2020 r. zaproponowano **zmieniony długofalowy budżet UE**, wprowadzając nadzwyczajny instrument na rzecz odbudowy (Next Generation EU), który ma pomóc naprawić najpilniejsze szkody spowodowane pandemią i na nowo ożywić gospodarkę.

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 (PO WER)

POWER jest kompleksowym programem wsparcia w obszarach zatrudnienia, włączenia społecznego, edukacji, szkolnictwa wyższego, zdrowia i dobrego rządzenia. Wykorzystuje środki z Europejskiego Funduszu Społecznego, by uruchomić pozytywne zmiany w przestrzeni społecznej, gospodarczo-ekonomicznej, firmach, instytucjach publicznych, uczelniach, relacjach społecznych i biznesowych.

Komisja Europejska proponuje przeznaczenie dodatkowych środków w latach 2020-2022 na fundusze strukturalne w ramach programów perspektywy 2014-2020 na walkę ze skutkami kryzysu wywołanego przez pandemię COVID-19 oraz przygotowanie długookresowej transformacji w kierunku zielonej, cyfrowej, bardziej odpornej na zagrożenia Europy. Ta inicjatywa KE nazywana została w skrócie REACT-EU.

Polska popiera podejście polegające na wykorzystaniu obecnych programów polityki spójności jako narzędzia wspierania działań krótko- i średnioterminowych za pośrednictwem REACT-UE, natomiast polityka

spójności w latach 2022-2027 powinna realizować cele w dłuższej perspektywie czasowej.

Narodowa Strategia Integracji Społecznej (NSIS)

Narodowa Strategia Integracji Społecznej jest dokumentem, którego celem jest pomoc w procesie włączania się Polski w realizację drugiego z celów Strategii Lizbońskiej stawiającego na modernizację europejskiego modelu socjalnego, inwestowanie w ludzi oraz zwalczanie wykluczenia społecznego.

Działania w tym zakresie mają przyczynić się do:

- dostosowania edukacji i szkolenia do wymogów życia i pracy w społeczeństwie opartym na wiedzy,
- rozwijania aktywnej polityki zatrudnienia przyczyniającej się do tworzenia większej liczby lepszych miejsc pracy,
- modernizacji systemu ochrony socjalnej, w tym systemów emerytalnych i ochrony zdrowia, m.in. w celu zapewnienia ich finansowej stabilności oraz odpowiedniej koordynacji z celami polityki edukacyjnej i polityki zatrudnienia,
- wspierania integracji społecznej, aby uniknąć pojawienia się trwale zmarginalizowanej klasy ludzi niezdolnych do funkcjonowania w społeczeństwie opartym na wiedzy.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 to podstawowy dokument strategiczny polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 r. Został uchwalony przez Radę Ministrów 17 września 2019 r. Rozwija postanowienia Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) określone w filarze rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony.

W KSRR wskazuje się Obszary Strategicznej Interwencji istotne z punktu widzenia realizacji polityki regionalnej, które zostaną uwzględnione w krajowych i regionalnych strategiach rozwoju (m.in. poprzez wskazanie dedykowanych im działań). Są to dwa typy obszarów: miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze i obszary zagrożone trwałą marginalizacją. Oprócz tego KSRR wskazuje również wschodnią Polskę i Śląsk jako OSI wymagające ukierunkowanego wsparcia z poziomu kraju (Program Polska Wschodnia, Program dla Śląska). Jednocześnie na poziomie regionalnym samorząd województwa może wyznaczać swoje obszary strategicznej interwencji, takie m.in. jak obszary przemysłowe, zdegradowane czy tzw. wewnętrzne peryferia, o ile będzie to wiązało się z zapewnieniem konkretnych instrumentów wsparcia lub mechanizmów uzgodnień.

Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2030

Głównym celem dokumentu Polska 2030 jest poprawa jakości życia Polaków mierzona wskaźnikami jakościowymi, a także wartością oraz tempem wzrostu polskiego PKB. Projekt kładzie nacisk na jednoczesny rozwój w trzech strategicznych obszarach: konkurencyjności i innowacyjności gospodarki, równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski oraz efektywności i sprawności państwa. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2030 ma na celu przede wszystkim poprawę jakości życia Polaków mierzoną wskaźnikami jakościowymi, a także wartością oraz tempem wzrostu polskiego PKB. Dokument kładzie nacisk na jednoczesny rozwój w trzech strategicznych obszarach: konkurencyjności i innowacyjności gospodarki, równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski oraz efektywności i sprawności państwa.

Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030

Cel główny Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego 2030 stanowi wzrost jakości życia społecznego i kulturalnego Polaków, który odnosi się do zagadnień jednego z obszarów wpływających na osiągnięcie celów Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju (SOR): Kapitał ludzki i społeczny. Jest on również powiązany z realizacją działań wskazanych w poszczególnych obszarach dla wszystkich trzech celów szczegółowych Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju:

- Cel szczegółowy 1. Zwiększenie zaangażowania obywateli w życie publiczne.
- Cel szczegółowy 2. Wzmacnianie roli kultury w budowaniu tożsamości i postaw obywatelskich.
- Cel szczegółowy 3. Wzmocnienie rozwoju społeczno-gospodarczego kraju przez sektory kultury i kreatywne.

2.2. DOKUMENTY REGIONALNE I LOKALNE

Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku

Dokument strategii jest swoistą mapą drogową dla Wielkopolski na najbliższe lata do roku 2030. Wielkopolska za 10 lat ma być przodującą w kraju, liczącą się w Europie, spójna, dostępna terytorialnie, silna nowoczesną gospodarką, zapewniająca bardzo dobre warunki życia i wypoczynku swoim mieszkańcom. Taki kierunek myślenia jest opisany w czterech celach strategicznych. Pierwszy z nich mówi o wzroście gospodarczym bazującym na wiedzy mieszkańców, drugi o rozwoju społecznym opartym na zasobach materialnych i niematerialnych regionu, trzeci – zakłada rozwój infrastruktury z

poszanowaniem środowiska przyrodniczego. Z kolei w czwartym celu jest mowa o skutecznym i sprawnym zarządzaniu regionem.

Strategia 2030 posłuży również do przygotowywania Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego dla perspektywy finansowej po 2020 roku. Priorytety zamieszczone w strategii są ściśle związane z nowymi wyzwaniami UE, tj. ochrona klimatu, innowacje czy walka ze smogiem.

Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2021+ (WRPO 2021+)

Na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego rozpoczęła się „**Analiza potrzeb w zakresie inwestycji i form wsparcia dla WRPO 2021+, w tym w zakresie możliwości wykorzystania instrumentów finansowych**”. Celem badania jest wsparcie procesu projektowania interwencji, możliwych i zasadnych do realizacji w ramach WRPO 2021+ z uwzględnieniem skutków pandemii SARS-CoV-2 dla sytuacji społeczno-gospodarczej Wielkopolski. Badanie identyfikować będzie potrzeby inwestycyjne, niedoskonałości rynku oraz występowanie nieoptymalnego poziomu inwestycji, a także zapotrzebowanie na finansowanie zewnętrzne w województwie wielkopolskim. Podstawę formułowania trafnych wniosków stanowić będzie analiza danych zastanych oraz opinii zebranych od uczestników badań. Potrzeby, opinie, wiedza oraz doświadczenie zebrane za pomocą tych badań przyczynią się do skuteczniejszej i efektywniejszej realizacji polityki rozwoju województwa wielkopolskiego.

Strategia Polityki Społecznej Województwa Wielkopolskiego do roku 2030

Strategia Polityki Społecznej Województwa Wielkopolskiego przedstawia zarys funkcjonowania regionalnego systemu polityki społecznej do 2030 roku. Realizacja założeń Strategii pozwoli skuteczniej odpowiadać na potrzeby Wielkopolan, wspierać ich w pokonywaniu trudności i stwarzać warunki do

aktywności i rozwijania potencjałów zarówno w wymiarze jednostkowym, jak i w wymiarze społeczności lokalnych, w tym zagrożonych wykluczeniem społecznym lub ubóstwem.

Na podstawie diagnozy, wyników badań regionalnych i ogólnopolskich, obserwacji oraz doświadczeń zawodowych pracowników Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej, optymalne funkcjonowanie regionalnego systemu polityki społecznej wymaga działań w pięciu kluczowych obszarach:

- Usługi społeczne,
- Infrastruktura społeczna,
- Aktywność społeczna i obywatelska,
- Włączenie społeczne,
- Koordynacja polityki społecznej.

W wyniku analizy wniosków płynących z obszarowych raportów, opracowań, statystyk publicznych oraz sumy doświadczeń zawodowych pracowników Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej, w Strategii Polityki Społecznej dla Wielkopolski do 2030 roku zostały wyszczególnione następujące grupy adresatów:

- Osoby starsze – ludność w wieku 65 lat i więcej (lub 60 lat i więcej),
- Rodziny (zarówno rodziny biologiczne, adopcyjne, jak i zastępcze),
- Osoby z ograniczoną sprawnością i ich opiekunowie nieformalni,
- Osoby z kręgu wysokiego ryzyka socjalnego, w tym: osoby ubogie, bezrobotne, uzależnione, w kryzysie bezdomności, opuszczające zakłady karne i inne instytucje, np. MOW, MOS i inne grupy dotknięte ryzykiem ubóstwa,
- Migranci – osoby nieposiadające polskiego obywatelstwa, które przebywają w Polsce w celu innym niż turystyczny,

- Kadra pomocy i integracji społecznej – osoby zatrudnione w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej i jednostkach integracji społecznej.

W odniesieniu do kluczowych obszarów polityki społecznej zostały sformułowane następujące cele strategiczne:

- **Cel strategiczny 1.** Usługi społeczne dostępne i wysokiej jakości.
- **Cel strategiczny 2.** Infrastruktura zróżnicowana i dostępna w środowisku lokalnym.
- **Cel strategiczny 3.** Wielkopolska obywatelska, potrafiąca się samoorganizować.
- **Cel strategiczny 4.** Mieszkańcy aktywni i włączeni w główny nurt życia społeczno-gospodarczego.
- **Cel strategiczny 5.** Regionalny system polityki społecznej – skoordynowany, wielosektorowy i międzyinstytucjonalny.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Śremskim na lata 2021-2027

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Śremskim jest dokumentem planistycznym, określającym cele i kierunki lokalnej polityki społecznej rozumianej jako działalność zmierzającą do poprawienia standardów życia wszystkich mieszkańców wspólnoty samorządowej. Na potrzeby niniejszego dokumentu przeprowadzono diagnozę, która pozwoliła nie tylko poznać, z jakimi problemami borykają się mieszkańcy powiatu śremskiego, ale także określić, które z nich są najbardziej istotne i wymagają najszybszej interwencji ze strony instytucji publicznych przy wsparciu drugiego i trzeciego sektora. W dokumencie sformułowano misję: „Zwiększenie poziomu aktywności mieszkańców oraz wzmocnienie potencjału społeczności, zasobów instytucji i organizacji oraz ich efektywne wykorzystanie dla osiągnięcia w latach 2021-2027 spójności społecznej i poprawy jakości życia w powiecie

śremskim, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży, osób z niepełnosprawnościami oraz seniorów”. Misja będzie realizowana między innymi poprzez cele strategiczne i operacyjne, takie jak:

Cel strategiczny nr 1 Zintegrowany system wsparcia rodzin ze szczególnym uwzględnieniem pozycji dzieci i młodzieży.

Cele operacyjne:

1. Wzmacnianie systemu sprzyjającego rozwojowi dziecka w rodzinie i środowiskach pozarodzinnych.
2. Rozwijanie systemu wsparcia rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Cel strategiczny nr 2 Aktywizacja i integracja grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym osób z niepełnosprawnościami, starszych, przewlekle chorych oraz sprawców przemocy w rodzinie.

Cele operacyjne:

1. Aktywizacja na lokalnym rynku pracy.
2. Integracja osób z niepełnosprawnościami i wsparcie dla opiekunów osób niesamodzielnych.
3. Pomoc osobom starszym oraz przewlekle chorym.
4. Poprawa skuteczności oddziaływań wobec sprawców przemocy w rodzinie.

Cel strategiczny nr 3 Rozwój aktywności obywatelskiej.

Cele operacyjne:

1. Profesjonalizacja służb społecznych jako czynnika integracji lokalnej.
2. Wspieranie instytucji społeczeństwa obywatelskiego.

Strategia Rozwoju Gminy Śrem na lata 2021-2028

Strategia Rozwoju gminy Śrem to długoterminowa strategia rozwoju oparta na czynnikach endogenicznych i ukierunkowana na przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, dostosowana do charakteru miejsca i skupiająca się

na wykorzystaniu lokalnych umiejętności i doświadczeń. W dokumencie określono następującą wizję: „Gmina Śrem jest rozwiniętą i dobrze zarządzaną gminą, która jest zintegrowaną częścią aglomeracji poznańskiej. Aktywny i nowoczesny kapitał ludzki jest siłą napędową innowacyjnej gospodarki. Mieszkańcy korzystają z rozbudowanej infrastruktury społecznej i wysoko oceniają jakość usług publicznych. Walory środowiska naturalnego objęte są szczególną ochroną, a wszelkim działaniom gminy towarzyszy troska o jakość środowiska i estetykę przestrzeni”.

W toku konsultacji społecznych, jak również po analizie wyników diagnozy strategicznej poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego gminy, sformułowano cele strategiczne na najbliższe lata, których realizacja pozwoli zmaterializować założenia wizji. Cele strategiczne brzmią następująco:

1. Aktywny i nowoczesny kapitał ludzki.
2. Zadbane środowisko, estetyczna przestrzeń i nowoczesna infrastruktura.
3. Sprawne zarządzanie i konkurencyjna gospodarka.

II. DIAGNOZA SPOŁECZNA

1. CHARAKTERYSTYKA GMINY

Gmina Śrem to gmina miejsko-wiejska położona w centralnej części województwa wielkopolskiego, w obrębie środkowej części powiatu śremskiego. Zajmuje obszar 205,87 km², co stanowi 35,8% powierzchni powiatu, i jest jedną z czterech powiatowych jednostek terytorialnych. Sołectwa wchodzące w skład gminy okalają tereny miasta Śrem. Ponadto obszar gminy graniczy z gminami powiatu śremskiego: Brodnica, Dolsk i Książ Wielkopolski, z gminami powiatu kościańskiego – Czempień i Krzywiń, z gminą Kórnik w powiecie poznańskim oraz z gminą Zaniemyśl w powiecie średzkim.

W granicach gminy, obok miasta Śrem, które jest jej siedzibą, położone są 33 sołectwa: Binkowo, Błociszewo, Bodzyniewo, Borgowo, Dalewo, Dąbrowa-Mateuszewo, Dobczyn, Gaj, Góra, Grodzewo, Grzymysław, Kadzewo, Kaleje, Kawcze, Krzyżanowo, Luciny, Łęg, Marianowo, Mechlin, Mórka, Nieślabin, Nochowo, Olsza-Bystrzek, Orkowo, Ostrowo, Pełczyn, Psarskie, Pyszaca, Sosnowiec, Szymanowo, Wirginowo, Wyrzeka i Zbrudzewo. Najliczniej zamieszkiwaną jednostką pomocniczą gminy jest sołectwo Psarskie (2 111 osób), natomiast najmniej mieszkańców liczy sołectwo Marianowo (37 osób).

Na terenie gminy działa 67 organizacji pozarządowych, które zajmują się m.in. promowaniem regionu, krzewieniem kultury i sportu oraz integracją środowisk lokalnych. Miejsko-wiejska gmina Śrem, pragnąc mieć wpływ na rozwój i promocję gminy, bierze udział w pracach i działaniach związków ponadgminnych, m.in. uczestniczy w Stowarzyszeniu Lokalna Grupa Działania „Lider Zielonej Wielkopolski”, Stowarzyszeniu Gmin i Powiatów Wielkopolski, Stowarzyszeniu Metropolia Poznań, Stowarzyszeniu Zdrowych Miast Polskich,

Unii Gospodarczej Regionu Śremskiego, Związku Miast Polskich oraz Związku Gmin Wiejskich.

2. ATUTY I CZYNNIKI OGRANICZAJĄCE ROZWÓJ

W przeprowadzonym na potrzeby opracowania niniejszego dokumentu badaniu ankietowym zadano mieszkańcom gminy Śrem pytania pozwalające uzyskać opinie na temat atutów gminy, czynników, które ograniczają jej możliwości rozwojowe, a także działań, jakie należy podjąć, by uczynić ją bardziej przyjazną dla mieszkańców.

Wskazując atuty gminy, wypełniający ankietę najczęściej wymieniali dogodnie położenie geograficzne i komunikacyjne oraz sprzyjające rozwojowi turystyki walory przyrodnicze i krajobrazowe. Duże znaczenie badani przywiązywali również do stałego i dynamicznego rozwoju gminy, inwestycji w infrastrukturę oraz skutecznego pozyskiwania dotacji unijnych. Wśród atutów wymieniono też dostęp do bezpłatnej komunikacji publicznej, dobrze rozbudowaną bazę sportowo-rekreacyjną oraz różnorodną ofertę śremskich placówek kultury. Wypełniający ankietę docenili także dbałość o czystość i estetykę gminy, stabilny rynek pracy oraz proekologiczne działania samorządu i aktywność mieszkańców.

Wśród wypowiedzi mieszkańców na temat słabych stron miejsko-wiejskiej gminy Śrem najczęściej pojawiała się kwestia ograniczeń finansowych na rozwój i inwestycje oraz niewystarczający, w stosunku do potrzeb, budżet gminy. Za czynniki ograniczające rozwój ankietowani uznali wciąż niezadowalający stan dróg, wysoki poziom zanieczyszczenia powietrza i korki oraz zbyt dużą odległość od dróg krajowych i wynikające z tego trudności z dotarciem do Poznania i poznańskiego rynku pracy.

Według niektórych badanych problem stanowi także niewystarczająca liczba miejsc pracy oraz wysokość zarobków oferowanych przez lokalnych

przedsiębiorców, a także wysokie koszty utrzymania. Za równie istotne kwestie ankietowani uznali niedostateczny dostęp do lekarzy specjalistów, ograniczone tereny pod inwestycje i nierównomierny podział środków budżetowych, niedostosowany do aktualnych potrzeb mieszkańców rozkład jazdy komunikacji publicznej oraz deficyt mieszkań na lokalnym rynku nieruchomości.

Uczestnicy badania wskazywali również działania, jakie należy podjąć, aby gminę uczynić bardziej przyjazną dla mieszkańców. Za najważniejsze uznano zwiększenie nakładów na inwestycje w infrastrukturę gminną (budowa i modernizacja dróg, chodników i mostów, wytyczanie ścieżek rowerowych i pieszych), dalszy rozwój bazy rekreacyjno-sportowej (pełnowymiarowa hala sportowa, bulwary wzdłuż Warty, boiska wielofunkcyjne, korty) oraz zrównoważony rozwój wszystkich miejscowości gminnych.

Do istotnych kwestii respondenci zaliczyli też odtworzenie połączeń kolejowych z Poznaniem, poprawę funkcjonowania komunikacji publicznej w dni wolne, rozładowanie korków ulicznych oraz rozszerzenie działań proekologicznych – likwidacja źródeł niskiej emisji, inwestycje w OZE oraz sukcesywne powiększanie terenów zielonych. Wśród niezbędnych do realizacji działań wskazano tworzenie warunków sprzyjających powstawaniu nowych zakładów i miejsc pracy, rozwój budownictwa komunalnego i socjalnego, dalszą rewitalizację miasta oraz uruchomienie bezpłatnych miejsc spotkań dla dzieci i młodzieży (np. centrum rozwoju, nauki, edukacji).

3. DEMOGRAFIA

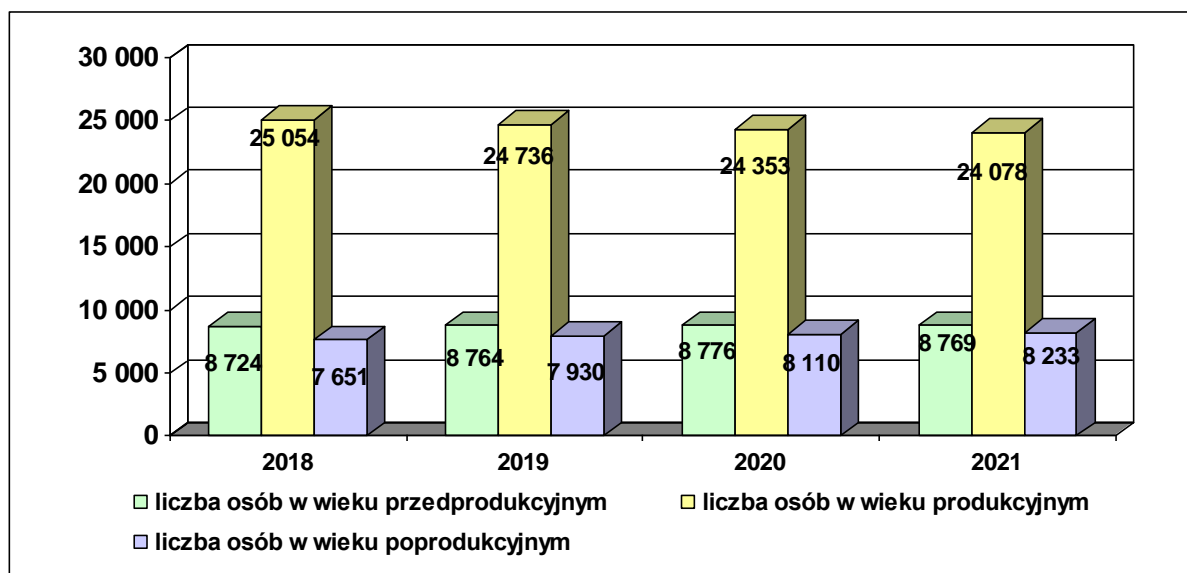
Na koniec 2021 r. gmina liczyła 41 080 osób, wśród których było 21 309 kobiet, które stanowiły 51,87% ogółu ludności. Gęstość zaludnienia wynosiła w przybliżeniu 200 osób na km². Szczegółowe dane dotyczące sytuacji demograficznej gminy przedstawiają poniższe tabele i wykresy.

Tabela 3. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2018-2021

zakres danych	2018	2019	2020	2021
liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	8 724	8 764	8 776	8 769
liczba osób w wieku produkcyjnym	25 054	24 736	24 353	24 078
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	7 651	7 930	8 110	8 233
ogółem	41 429	41 430	41 239	41 080

Dane Urzędu Miejskiego w Śremie

Wykres 1. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2018-2021

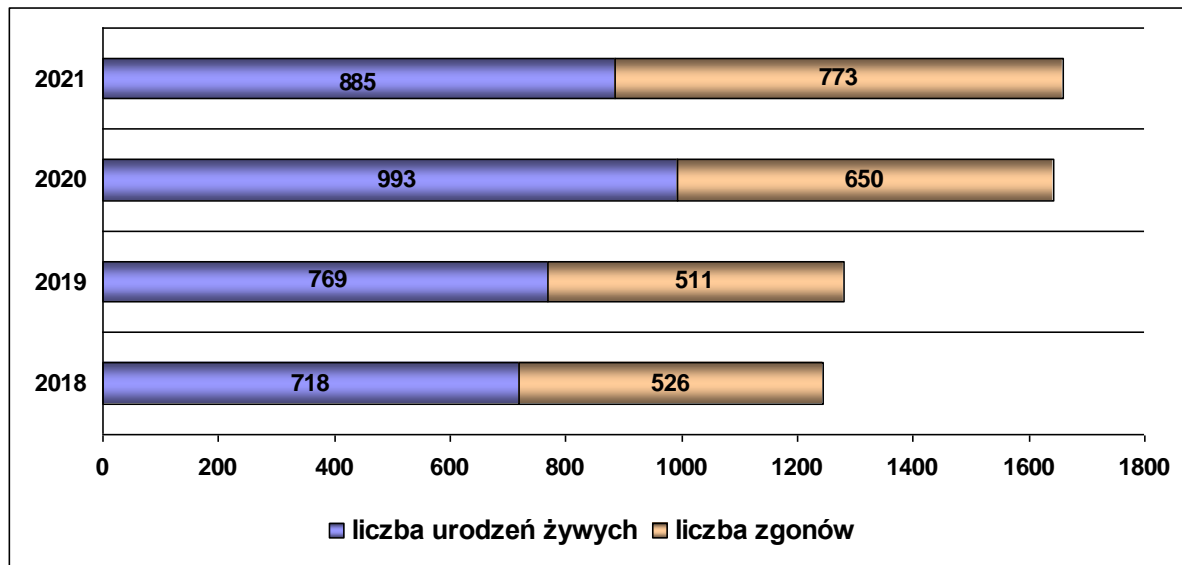
Dane Urzędu Miejskiego w Śremie

Tabela 4. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2018-2021

zakres danych	2018	2019	2020	2021
liczba urodzeń żywych	718	769	993	885
liczba zgonów	526	511	650	773
przyrost naturalny	+192	+258	+343	+112

Dane Urzędu Miejskiego w Śremie

Wykres 2. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2018-2021

Dane Urzędu Miejskiego w Śremie

Tabela 5. Ruch migracyjny ludności w latach 2018-2021

zakres danych	2018	2019	2020	2021
liczba zameldowanych osób spoza gminy	668	710	639	b.d.
w tym z zagranicy	9	11	12	b.d.
liczba osób wymeldowanych poza gminę	622	655	618	b.d.
w tym za granicę	2	3	2	b.d.
saldo migracji ogółem	+46	+55	+21	b.d.

Dane Głównego Urzędu Statystycznego

Analizując dane demograficzne, można stwierdzić, iż w latach 2018-2021 ogólna liczba mieszkańców gminy ulegała wahaniom. Jeśli chodzi o poszczególne grupy wiekowe, to warto zauważyć, że w rozpatrywanym okresie liczba dzieci i młodzieży wahała się, liczba osób w wieku produkcyjnym malała, natomiast liczba starszych mieszkańców gminy z roku na rok wzrastała.

Przyrost naturalny w latach 2018-2021 ulegał wahaniom, choć stale był dodatni, bowiem każdego roku liczba urodzeń przewyższała liczbę zgonów.

Saldo migracji ludności gminy w latach 2018-2020 ulegało wahaniom i było stale dodatnie.

Dostrzegane zmiany demograficzne, ze szczególnym uwzględnieniem zjawiska starzenia się społeczeństwa, wymagają kompleksowego podejścia do sytuacji poszczególnych grup mieszkańców, poznania ich potrzeb i oczekiwań, co umożliwi wypracowanie odpowiednich rozwiązań sprzyjających zarówno rozwojowi społecznemu, jak i gospodarczemu gminy.

4. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Poziom rozwoju infrastruktury technicznej w gminie Śrem jest wysoki. Bardzo dobrze rozwinięta jest sieć wodociągowa o długości 280 km. Sześć ujęć wody zlokalizowanych w miejscowościach: Śrem, Nochowo, Gaj, Dąbrowa i Orkowo oraz Piotrowo w gminie Brodnica (na podstawie umowy dzierżawy) zaopatruje w wodę wszystkich mieszkańców. Z sieci kanalizacyjnej o długości 243,4 km korzysta ponad 98% ludności gminy. Zbiorowym dostarczaniem wody oraz odprowadzaniem ścieków zajmują się Śremskie Wodociągi Sp. z o.o. – przedsiębiorstwo, w którym gmina posiada 100% udziałów. Na terenie miasta Śrem funkcjonuje mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków komunalnych z podwyższonym usuwaniem biogenów, którą zarządza spółka gminna – Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Śremie Sp. z o.o. Dalszego rozwoju wymaga nieco słabiej rozwinięta sieć gazowa, do której dostęp posiada 81,5% mieszkańców. Poniżej zawarto szczegółowe dane na temat istniejącej infrastruktury technicznej.

Tabela 6. Infrastruktura techniczna w gminie w 2021 r.

sieć wodociągowa	
długość czynnej sieci wodociągowej (w km)	280
liczba ludności korzystającej z sieci wodociągowej	41 080
sieć kanalizacyjna	

długość czynnej sieci kanalizacyjnej (w km)	243,4
liczba ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej	40 430
oczyszczalnie ścieków	
liczba oczyszczalni ścieków	1
liczba ludności obsługiwanej przez oczyszczalnie ścieków	40 430
sieć gazowa	
długość czynnej sieci gazowej (w km)	185,5 (stan na 2019 r.)
liczba gospodarstw domowych korzystających z sieci gazowej	33 469 (stan na 2019 r.)
sieć drogowa	
długość dróg publicznych w gminie ogółem (w km)	475 km (w tym drogi pozamiejskie publiczne oraz wewnętrzne, niebędące publicznymi)
w tym długość dróg gminnych (w km)	156 km

Dane Urzędu Miejskiego w Śremie

W uzupełnieniu powyższych danych warto wymienić najważniejsze spośród inwestycji realizowanych w gminie w latach 2018-2021:

Tabela 7. Najważniejsze inwestycje zrealizowane w gminie w latach 2018-2021

inwestycje w 2018 r.
<ul style="list-style-type: none"> • Transport i łączność – budowa, przebudowa i modernizacja dróg publicznych gminnych, wartość inwestycji 8 188 196,13 zł, miejscowości: Śrem, Dalewo, Nochowo, Mechlin, Grzymysław, Psarskie, Mórka, Olsza, Bystrzek; • Oświata i wychowanie – wydatki inwestycyjne – remonty, modernizacje, budowa placów zabaw w szkołach i przedszkolach, wartość inwestycji 7 548 886,60 zł, miejscowości: Śrem, Krzyżanowo, Dąbrowa; • Gospodarka komunalna i ochrona środowiska – gospodarka odpadami, ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu, oświetlenie ulic i dróg, budowa placów zabaw, rewitalizacja parku miejskiego, łączna wartość inwestycji 2 109 738,68 zł, miejscowości: Śrem, Gaj, Góra, Błociszewo, Zbrudzewo, Luciny-Tesiny; • Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego – modernizacja Muzeum Śremskiego

poprzez rozbudowę o pawilon wystawowy i salę widowiskową, modernizację obiektów zabytkowych, modernizacja świetlicy wiejskiej, łączna wartość inwestycji 1 234 118,68 zł, miejscowości: Śrem, Mórka;

- Kultura fizyczna – modernizacja i budowa obiektów sportowych, m.in. basen, boiska, wartość inwestycji 3 493 255,13 zł, miejscowości: Śrem, Zbrudzewo, Bodzyniewo.

inwestycje w 2019 r.

- Transport i łączność – budowa, przebudowa i modernizacja dróg publicznych gminnych, **budowa zintegrowanych węzłów przesiadkowych z infrastrukturą towarzyszącą w Śremie**, wartość inwestycji 13 163 469,24 zł, miejscowości: Śrem, Nochowo, Dąbrowa, Psarskie, Zbrudzewo, Mórka, Orkowo, Bystrzek-Łęg;
- Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa, w tym zakup samochodu dla OPS-u, wartość inwestycji 608 311,91 zł, miejscowości: Śrem, Nieślabin;
- Pomoc społeczna – modernizacja budynku Klubu Seniora, wartość inwestycji 230 913,46 zł, miejscowość Śrem;
- Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego – modernizacja Muzeum Śremskiego poprzez rozbudowę o pawilon wystawowy i salę widowiskową, modernizacja obiektów zabytkowych, modernizacja świetlic wiejskich, modernizacja Śremskiego Ośrodka Kultury, łączna wartość inwestycji 2 268 305,65 zł, miejscowości: Śrem, Wyrzeka, Zbrudzewo;
- Kultura fizyczna – modernizacja i budowa obiektów sportowych, m.in. boiska, kort tenisowy, siłownia zewnętrzna, wartość inwestycji 824 256,17 zł, miejscowości: Śrem, Dąbrowa, Psarskie.

inwestycje w 2020 r.

- Transport i łączność – budowa, przebudowa i modernizacja dróg publicznych gminnych, **budowa kładki pieszo-rowerowej nad kanałem ulgi rz. Warty wraz ze ścieżką pieszo-rowerową**, wartość inwestycji 8 888 855,93 zł, miejscowości: Śrem, Nochowo, Mórka, Pyszczę, Mechlin, Dąbrowa, Wirginowo, Zbrudzewo;
- Oświata i wychowanie – wydatki inwestycyjne – remonty, modernizacje, budowa placów zabaw w szkołach i przedszkolach, wartość inwestycji 1 045 930,37 zł, miejscowości: Śrem, Zbrudzewo, Bodzyniewo, Nochowo, Śrem;
- Gospodarka komunalna i ochrona środowiska – gospodarka odpadami, ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu, oświetlenie ulic i dróg, budowa placów zabaw, rewitalizacja parku miejskiego, modernizacja schroniska dla zwierząt w Gaju, łączna wartość inwestycji 2 109 738,68 zł, miejscowości: Śrem, Gaj;
- Kultura fizyczna – modernizacja i budowa obiektów sportowych, wartość inwestycji 4 143 091,04 zł, miejscowości: Śrem, Pyszczę.

inwestycje w 2021 r.

- Transport i łączność – budowa, przebudowa i modernizacja dróg publicznych gminnych, **budowa kładki pieszo-rowerowej nad kanałem ulgi rz. Warty wraz ze ścieżką pieszo-rowerową, rozbudowa systemu tras rowerowych w ramach transportu niskoemisyjnego**, miejscowości: Śrem, Binkowo, Bodzyniewo, Błociszewo, Dalewo, Krzyżanowo, Mórka, Ostrowo, Pyszczę, Psarskie, Wyrzeka, Nochowo, Grzymysław;
- Oświata i wychowanie – wydatki inwestycyjne – remonty, modernizacje, budowa placów zabaw w szkołach i przedszkolach, wydatki na zakup sprzętu „Laboratoria Przyszłości”;

- Kultura fizyczna – modernizacja i budowa obiektów sportowych, budowa skateparku, miejscowości: Śrem, Mechlin.

Dane Urzędu Miejskiego w Śremie

Warto dodać, że w ramach działań proekologicznych gmina Śrem, przy wykorzystaniu funduszy unijnych oraz środków krajowych, sukcesywnie wdraża przedsięwzięcia inwestycyjne oraz rozwiązania systemowe mające na celu poprawę jakości powietrza, redukcję emisji gazów cieplarnianych i ograniczenie zjawiska niskiej emisji poprzez zwiększenie wykorzystania niskoemisyjnych źródeł energii oraz zmniejszenie zużycia energii (likwidacja pieców węglowych, termomodernizacja budynków, montaż mikroinstalacji do produkcji energii elektrycznej).

5. KOMUNIKACJA I TRANSPORT

Gmina Śrem położona jest w odległości ok. 43 km od Poznania (siedziby władz administracji państwowej i samorządowej województwa wielkopolskiego), ok. 26 km od Środy Wielkopolskiej, ok. 30 km od Kościana, ok. 45 km od Leszna, ok. 48 km od Jarocina, ok. 98 km od Kalisza i ok. 109 km od Konina.

Gmina Śrem posiada korzystny układ dróg komunikacji kołowej, odpowiadający strukturze zagospodarowania przestrzennego wewnątrz gminy i jej powiązaniom zewnętrznym. Długość dróg publicznych w gminie Śrem wynosi ogółem 475 km, w tym 156 km dróg miejskich i gminnych. Przez teren gminy przebiegają drogi o znaczeniu ponadregionalnym i regionalnym: DW nr 310 Głuchowo – Śrem; DW nr 432 Leszno – Śrem – Środa Wielkopolska – Obłaczkowo; DW nr 434 Łubowo – Kleszczew – Kórnik – Śrem – Gostyń – Miejska Górka; DW nr 436 Śrem – Książ Wielkopolski – Nowe Miasto nad Wartą.

Zadania związane z organizacją zbiorowego transportu publicznego realizuje firma Totem Sp. z o. o. ze Śremu. Na terenie gminy funkcjonuje 17 linii komunikacyjnych (bezpłatnych dla mieszkańców gminy), w tym trzy to linie wewnątrzmiejskie, pozostałe to linie podmiejskie. W ramach zawartych porozumień gmina Śrem zapewnia obsługę i powiązania komunikacyjne gminom: Dolsk, Książ Wielkopolski, Brodnica, Krzywiń, Zaniemyśl i Kórnik.

Międzymiastowe połączenia komunikacyjne organizuje Powiat Poznański. Przewozy pasażerskie realizuje Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej Poznań S. A. Najbliższym portem lotniczym jest Ławica, do której można się dostać w 52 min. (ok. 56 km).

Warto dodać, że w ramach uzupełnienia komunikacji publicznej funkcjonował w 2020 r. (w miesiącach czerwiec – październik) Śremski Rower Miejski. Do dyspozycji mieszkańców oddano 30 rowerów miejskich w działających na terenie Śremu 9 strefach wypożyczeń.

6. GOSPODARKA

Miejsko-wiejska gmina Śrem ma charakter przemysłowo-rolniczy. Na jej obszarze dominują grunty rolnicze – użytki rolne zajmują ponad 70% powierzchni gminy, zaś lasy stanowią ponad 16% jej terenu.

Miasto Śrem jest lokalnym ośrodkiem gospodarczym rozwijającym funkcje produkcyjne, handlowo-usługowe i przemysłowe, jest też siedzibą władz oraz jednostek organizacyjnych powiatu śremskiego, a także ważnym ośrodkiem usług publicznych: szkolnictwa, służby zdrowia, transportu i innych. Rozwojowi przedsiębiorczości sprzyjają: dogodne położenie komunikacyjne, przynależność do Metropolii Poznań oraz funkcjonowanie na terenie gminy Śremskiego Parku Inwestycyjnego, którego część stanowi podstrefę Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Na terenie miasta i gminy znajdują się duże zakłady produkcyjne i przemysłowe, m.in.: Odlewnia Żeliwa „Śrem” S.A., Rehau (profile okienne),

fabryki mebli Leopol i Oflor oraz powstająca fabryka elektrolitu koncernu Capchem.

Rolnictwo rozwija się na obszarach wiejskich, dominującą formą prowadzenia działalności rolniczej w gminie jest rolnictwo indywidualne, w 2021 r. na jej terenie funkcjonowało 1 326 gospodarstw rolnych o średniej powierzchni 10,35 ha. Poniższe tabele przedstawiają strukturę gruntów w gminie.

Tabela 8. Użytki rolne, lasy i grunty leśne

powierzchnia gminy ogółem (w ha)	20 582
powierzchnia użytków rolnych ogółem (w ha)	14 588
w tym powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach indywidualnych	b.d.
powierzchnia lasów i gruntów leśnych (w ha)	3 421
powierzchnia pozostałych gruntów i nieużytków	2 573

Dane Urzędu Miejskiego w Śremie

Tabela 9. Gospodarstwa rolne

liczba gospodarstw rolnych na terenie gminy	1 326
średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego (ha)	10,3533

Dane Urzędu Miejskiego w Śremie

Na terenie gminy przeważają gleby bielcowe i pseudobielcowe, brunatne właściwe i wylugowane oraz czarne ziemie. W ogólnej powierzchni gruntów ornych znaczący udział stanowią gleby IIIb i IV klasy bonitacyjnej, w mniejszym stopniu klasy II, zaliczane do kompleksu pierwszego pszenego bardzo dobrego, drugiego pszenego dobrego i czwartego żytnio-ziemniaczanego. Dominuje uprawa zbóż, a w produkcji zwierzęcej hodowla trzody chlewnej, rozwijają się także gospodarstwa specjalistyczne nastawione na produkcję bydła mlecznego, drobiu, sadownictwo, produkcję warzyw oraz kwiatów.

Na obszarze gminy występują eksploatowane złoża kruszyw naturalnych, głównie piasku, żwiru oraz iłu, a także złoża gazu ziemnego.

W latach 2018-2020 liczba podmiotów gospodarczych prowadzących działalność na terenie gminy systematycznie rosła. Dane na temat aktywności gospodarczej mieszkańców gminy Śrem w latach 2018-2020 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 10. Podmioty gospodarki narodowej na terenie gminy w latach 2018-2021

zakres danych	2018	2019	2020	2021
liczba podmiotów gospodarki narodowej ogółem	5 012	5 218	5 354	b.d.
liczba podmiotów prowadzących działalność gospodarczą opartą na tzw. wpisie do ewidencji działalności gospodarczej	4 854	5 041	5 172	b.d.
w tym osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	3 807	3 954	4 053	b.d.

Dane Głównego Urzędu Statystycznego

Według danych statystycznych GUS-u na koniec 2020 r. w gminie Śrem zarejestrowane były 5 354 podmioty gospodarcze, w tym 4 053 to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Według danych GUS-u w 2020 r. najwięcej podmiotów gospodarczych w gminie prowadziło działalność w sferze handlu hurtowego i detalicznego oraz napraw pojazdów samochodowych. Kolejnymi sferami widocznie wyróżniającymi się były budownictwo, działalność profesjonalna, naukowa i techniczna, a także przetwórstwo przemysłowe.

7. ZASOBY I DODATKI MIESZKANIOWE

W 2021 r. gmina Śrem posiadała w swoich zasobach 643 mieszkania komunalne o łącznej powierzchni 28 777,16 m², w których zamieszkiwały 1 564 osoby. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania komunalnego wynosiła 44,75 m², a przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania komunalnego

przypadająca na jedną osobę liczyła 18,40 m². Jeśli chodzi o mieszkania socjalne, to w 2021 r. gmina dysponowała 27 takimi lokalami o łącznej powierzchni 1 124,94 m², w których zamieszkiwało 71 osób. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania socjalnego wynosiła 41,66 m², a przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania socjalnego przypadająca na jedną osobę liczyła 15,84 m². Dane szczegółowe dotyczące sytuacji mieszkaniowej w gminie Śrem w latach 2018-2021 zawiera poniższa tabela.

Tabela 11. Zasoby mieszkaniowe w gminie w latach 2018-2021

zakres danych	2018	2019	2020	2021
liczba mieszkań komunalnych	712	669	654	643
łączna powierzchnia użytkowa mieszkań komunalnych (w m ²)	31 851,1	29 833,4	29 345,28	28 777,16
liczba osób mieszkających w mieszkaniach komunalnych	1 943	1 794	1 662	1 564
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania komunalnego (w m ²)	44,73	44,59	44,87	44,75
przeciętna pow. użytkowa mieszkania komunalnego na 1 osobę (w m ²)	16,39	16,63	17,66	18,40
liczba mieszkań socjalnych	22	20	20	27
łączna powierzchnia użytkowa mieszkań socjalnych (w m ²)	836,02	805,98	824,64	1 124,94
liczba osób mieszkających w mieszkaniach socjalnych	82	52	52	71
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania socjalnego (w m ²)	38,00	40,30	41,23	41,66
przeciętna pow. użytkowa mieszkania socjalnego na 1 osobę (w m ²)	10,20	15,50	15,86	15,84

Dane Urzędu Miejskiego w Śremie

Gospodarstwom domowym, które ze względu na swoją trudną sytuację ekonomiczną nie są w stanie pokrywać całości kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, świadczona jest pomoc pieniężna zwana dodatkiem mieszkaniowym. W gminie Śrem tej formy wsparcia udziela Ośrodek Pomocy

Społecznej, a dane dotyczące liczby rodzin, którym przyznano dodatek, i ich łącznej wartości prezentuje tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 12. Dodatki mieszkaniowe przyznane w gminie w latach 2018-2021

zakres danych	2018	2019	2020	2021
liczba rodzin, którym przyznano dodatek mieszkaniowy	592	550	523	500
liczba przyznanych dodatków mieszkaniowych	5 331	5 011	4 608	4 386
wartość przyznanych dodatków mieszkaniowych (w zł)	1 339 281,00	1 306 440,86	1 365 449,20	1 554 433,70

Dane Urzędu Miejskiego w Śremie

8. EDUKACJA I KULTURA

W roku szkolnym 2020/2021 w gminie funkcjonowało 7 placówek opiekuńczych oraz 40 placówek systemu oświaty: w tym 21 placówek wychowania przedszkolnego (14 przedszkoli, 7 oddziałów przedszkolnych w szkołach) oraz 14 szkół podstawowych, 4 szkoły ponadpodstawowe i 1 zespół szkół specjalnych. Dane na temat żłobków, przedszkoli i szkół w gminie oraz podopiecznych, opiekunów i nauczycieli w nich zatrudnionych zawierają tabele zamieszczone poniżej.

Tabela 13. Opieka nad dziećmi do lat 3 w gminie w roku szkolnym 2020/2021

typ placówki	liczba placówek	liczba dzieci objętych opieką	liczba opiekunów
żłobek lub klub dziecięcy	7	224	34
w tym prowadzone przez gminę	–	–	–
w tym prowadzone przez inne podmioty	7	224	34

Dane Urzędu Miejskiego w Śremie

Tabela 14. Placówki wychowania przedszkolnego w gminie w roku szkolnym 2020/2021

typ placówki	liczba placówek	liczba dzieci, uczniów	liczba nauczycieli
placówki wychowania przedszkolnego	21	2 116	161
w tym przedszkola	14	1 853	161
w tym oddziały przedszkolne w szkołach	7	263	–

Dane Urzędu Miejskiego w Śremie

Tabela 15. Placówki oświatowe w gminie w roku szkolnym 2020/2021

typ placówki	liczba placówek	liczba dzieci, uczniów	liczba nauczycieli
szkoły podstawowe	14	4287	486
szkoły ponadpodstawowe	4	2799	219
Zespół szkół specjalnych (szkoła podstawowa, szkoła przysposabiająca do pracy, zespół rewalidacyjno-wychowawczy, nauczanie indywidualne)	1	82	34

Dane Urzędu Miejskiego w Śremie

Tabela 16. Placówki wsparcia dziennego na terenie gminy w 2021 r.

typ placówki	liczba	liczba uczniów
specjalistyczne, organizujące zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne oraz logopedyczne	1	20

Dane Urzędu Miejskiego w Śremie

Tabela 17. Wykaz żłobków i klubów dziecięcych prowadzonych na terenie gminy w roku szkolnym 2020/2021

lp.	nazwa placówki	adres placówki	liczba miejsc
1.	Całodobowa Opieka Dziecięca „Baby Dream”, Marzena Sójka, Paweł Borowski s.c.	ul. Malczewskiego 8, 63-100 Śrem	60 miejsc
2.	Klub Malucha „Bajkowy Świat”, Renata Cerekwicka	ul. Adamskiego 1, 63-100 Śrem	23 miejsca
		Zbrudzewo, ul. Śremska 37, 63-100 Śrem	72 miejsca
3.	Żłobek „Tuptusie” „Tęcza” s.c. Katarzyna Jurkowska, Marzena Kaczor, Bernadetta Tiszer	ul. Okulickiego 3, 63-100 Śrem	40 miejsc
4.	Ośrodek Wspomagający Edukację Jolanta Tylman	ul. Stanisława Staszica 8, 63-100 Śrem	30 miejsc
5.	Klub Dziecięcy K10, Paweł Adamski, os. Działyńskiego 91/5, 62-020 Swarzędz	ul. Jana Kilińskiego 10, 63-100 Śrem	19 miejsc
6.	Klub Kreatywnego Rozwoju Dziecka, Anna Zagrajek, Paulina Lewandowska s.c.	ul. Paderewskiego 8A, 63-100 Śrem	15 miejsc
7.	Ośrodek Wspomagający Edukację Jolanta Tylman, ul. kard. Stefana Wyszyńskiego 11, 63-100 Śrem	Psarskie, ul. Sikorskiego 111, 63-100 Śrem	18 miejsc

Dane Urzędu Miejskiego w Śremie

Tabela 18. Wykaz przedszkoli i innych form wychowania przedszkolnego działających w gminie w roku szkolnym 2020/2021

lp.	nazwa placówki	adres placówki
1.	Niepubliczne Przedszkole „Zdolna Ferajna”	ul. Jana Kilińskiego 10, 63-100 Śrem
2.	Niepubliczne Przedszkole Językowe „Kinderki.pl”	ul. A. F. Modrzewskiego 16, 63-100 Śrem
3.	Niepubliczne Przedszkole „Mali Bohaterowie”	ul. Makuszyńskiego 7, 63-100 Śrem
4.	Niepubliczny Punkt Przedszkolny „Spektrum” w Śremie	ul. Raławicka 7A, 63-100 Śrem

5.	Przedszkole „Niezapominajka”	ul. Dutkiewicza 13, 63-100 Śrem
6.	Przedszkole nr 2 „Słoneczna Gromada” w Śremie	ul. Adama Mickiewicza 91, 63-100 Śrem
7.	Przedszkole nr 3 „Jarzębinka” w Śremie	ul. Tadeusza Bora Komorowskiego 3, 63-100 Śrem
8.	Przedszkole z Oddziałami Integracyjnymi Nr 5 „Mali Przyrodnicy”	ul. Tadeusza Bora Komorowskiego 4, 63-100 Śrem
9.	Przedszkole „Pod Wierzbami”	ul. Grunwaldzka 12, 63-100 Śrem
10.	Przedszkole nr 7 „Janka Wędrownicza” w Śremie	ul. Dezyderego Chłapowskiego 12a, 63-100 Śrem
11.	Niepubliczne Przedszkole im. bł. E. Bojanowskiego	ul. Kilińskiego 23, 63-100 Śrem
12.	Przedszkole „Słoneczna Szóstka” z Oddziałami Zamiejscowymi	ul. Paderewskiego 4, 63-100 Śrem
13.	Niepubliczne Przedszkole Klub Malucha „Bajkowy Świat”	ul. Adamskiego 1, 63-100 Śrem
14.	Niepubliczne Przedszkole „Leśna Polanka” w Mechlinie	Mechlin, ul. Ks. Piotra Wawrzyniaka 2, 63-100 Śrem
15.	Niepubliczne Przedszkole „Leśne Skrzaty”	Pysząca, ul. Długa 32, 63-100 Śrem

Dane Urzędu Miejskiego w Śremie

Tabela 19. Wykaz placówek systemu oświaty działających w gminie w roku szkolnym 2020/2021

lp.	nazwa placówki	adres placówki
1.	Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Mikołaja Kopernika w Śremie	ul. Jana Kochanowskiego 2, 63-100 Śrem
2.	Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Ks. Piotra Wawrzyniaka w Śremie	ul. Szkolna 4, 63-100 Śrem
3.	Szkoła Podstawowa nr 4 im. Marii Konopnickiej w Śremie	ul. Stefana Grota Roweckiego 10, 63-100 Śrem
4.	Szkoła Podstawowa Nr 5 im. Polskich Noblistów w Śremie	ul. Dezyderego Chłapowskiego 12a, 63-100 Śrem
5.	Szkoła Podstawowa nr 6 im. Braci Barskich w Śremie	ul. Ignacego Paderewskiego 4, 63-100 Śrem
6.	Szkoła Podstawowa im. gen. Dezyderego Chłapowskiego w Bodzyniewie	Bodzyniewo 35, 63-100 Śrem
7.	Szkoła Podstawowa im. Władysława Reymonta w Krzyżanowie	Krzyżanowo 44, 63-100 Śrem

8.	Szkoła Podstawowa im. Powstańców Wielkopolskich w Pyszącej	Pysząca, ul. Śremska 12, 63-100 Śrem
9.	Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Dąbrowie	Dąbrowa, ul. Śremska 2, 63-100 Śrem
10.	Szkoła Podstawowa im. hrabiego Władysława Zamoyskiego w Nochowcu	Nochowcu, ul. Szkolna 5, 63-100 Śrem
11.	Szkoła Podstawowa w Zbrudzewie	Zbrudzewo, ul. Śremska 49, 63-100 Śrem
Szkoły, dla których gmina nie jest podmiotem prowadzącym		
12.	Katolicka Publiczna Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II	ul. Staszica 1, 63-100 Śrem
13.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Śremie im. Kawalerów Orderu Uśmiechu	ul. Prymasa Stefana Wyszyńskiego 11, 63-100 Śrem
14.	Niepubliczna Szkoła Podstawowa z Klasami Przystosowanymi do Pracy	ul. Raclawicka 7a, 63-100 Śrem
Szkoły, dla których podmiotem prowadzącym jest powiat śremski, znajdujące się na terenie gminy Śrem		
15.	Liceum Ogólnokształcące im. Gen. Józefa Wybickiego w Śremie	ul. Poznańska 11, 63-100 Śrem
16.	Zespół Szkół Politechnicznych im. Powstańców Wielkopolskich	ul. Popiełuszki 30, 63-100 Śrem
17.	Zespół Szkół Technicznych im. Hipolita Cegielskiego	ul. Staszica 3, 63-100 Śrem
18.	Zespół Szkół Ekonomicznych im. Cyryla Ratajskiego	ul. Wybickiego 2, 63-100 Śrem
19.	Zespół Szkół Specjalnych im. Marii Grzegorzewskiej	ul. Piłsudskiego 15, 63-100 Śrem

Dane Urzędu Miejskiego w Śremie

Tabela 20. Wykaz placówek kształcenia ustawicznego, kształcenia praktycznego, ośrodków dokształcania i doskonalenia, inne placówki umożliwiające uczenie się przez całe życie w roku szkolnym 2020/2021

lp.	nazwa placówki	adres placówki	typ lub rodzaj
1.	Placówka Niepubliczna Kształcenia Ustawicznego Andrzej Kaczmarek w Śremie	ul. Kilińskiego 18, 63-100 Śrem	Niepubliczna placówka kształcenia ustawicznego.
2.	Centrum Kształcenia Zawodowego TOMEX-BHP	ul. Wojska Polskiego 10A/8, 63-100 Śrem	Centrum kształcenia zawodowego.
3.	Zakład Doskonalenia Zawodowego. Centrum	ul. Sikorskiego 21, 63-100 Śrem	Niepubliczna placówka kształcenia

	Kształcenia w Poznaniu. Ośrodek Kształcenia Zawodowego w Śremie		ustawicznego.
4.	Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych „Sukces”	ul. Wyszyńskiego 11, 63-100 Śrem	Czteroletnie liceum ogólnokształcące.
5.	Szkoła Policealna dla Dorosłych „Sukces”	ul. Wyszyńskiego 11 i Kościuszki 18/4, 63-100 Śrem	Szkoła policealna dla osób posiadających wykształcenie średnie lub wykształcenie średnie branżowe, o okresie nauczania nie dłuższym niż 2,5 roku.
6.	Policealna Szkoła Medyczna „Sukces”	ul. Wyszyńskiego 11, 63-100 Śrem	Szkoła policealna dla osób posiadających wykształcenie średnie lub wykształcenie średnie branżowe, o okresie nauczania nie dłuższym niż 2,5 roku.
7.	Branżowa Szkoła I stopnia „Sukces” w Śremie	ul. Wyszyńskiego 11, 63-100 Śrem	Trzyletnia branżowa szkoła I stopnia.
8.	MOVEO Usługi Terapeutyczne i Szkoleniowe, Alina Cwojdzńska-Konon	ul. Orzeszkowej 7, 63-100 Śrem	Niepubliczna placówka kształcenia ustawicznego.

Dane Urzędu Miejskiego w Śremie

Działalność kulturalną w gminie prowadzi Śremski Ośrodek Kultury. Placówka zajmuje się propagowaniem kultury, promocją profesjonalnego i amatorskiego ruchu artystycznego, a także przyczynia się do poszerzenia zainteresowań mieszkańców kulturą, oświatą, sztuką i tradycjami. Ośrodek odpowiada w gminie za różnorodne wydarzenia kulturalne, w tym koncerty, występy kabaretowe, przeglądy, konkursy czy spektakle. W ofercie stałej są zajęcia plastyczne, edukacja filmowa, zajęcia wokalne, zajęcia plastyczne, taneczne czy nauka gry na instrumentach. Ponadto ŚOK organizuje imprezy, m.in.: Dni Śremu, Festiwal Orkiestr Dętych, cykl spotkań „Pasjonaci – ocalić od zapomnienia”, Akcja uliczna na Dzień Kobiet „Piękna – znajdź mnie”, imprezy

plenerowe w Ogrodzie ŚOK-u, Kolędowanie Studia Piosenki Melody, Scena teatralna Kinoteatru Słonko dla dzieci, Śremscy Artyści Przeciwno Nienawiści, II Ogólnopolski Festiwal Piosenki Polskiej Śremska Nuta.

W ramach Śremskiego Ośrodka Kultury działa Kinoteatr Słonko. W repertuarze filmowym prezentowane są nowości kina polskiego i światowego, odbywają się projekcje dla grup zorganizowanych. W 2020 r. kino wyświetliło 432 seanse, które obejrzało 16 130 widzów.

W gminie Śrem działa Muzeum Śremskie, które gromadzi, opracowuje i bezpiecznie przechowuje obiekty muzealne, ze szczególnym uwzględnieniem dotyczących regionu śremskiego i Wielkopolski. Bazę materialną Muzeum stanowią: budynek galerii (wystawy czasowe o charakterze historycznym) oraz zespolone obiekty przeszklonego pawilonu wystawienniczego (sztuka współczesna), sali widowiskowej (koncerty i spektakle sceniczne) i historycznego budynku z ekspozycją stałą. Muzeum Śremskie podejmuje różnorodne działania kulturalne oraz edukacyjne dla lokalnej społeczności: wystawy stałe, wystawy czasowe ze zbiorów własnych lub wypożyczonych, spotkania muzealne (Senior w Muzeum, Śremskie kolędowanie) oraz organizacja wydarzeń patriotycznych i okolicznościowych, programy edukacyjne, opieka nad grobami weteranów, koncerty muzyki popularnej i edukacyjne, spektakle teatralne i kabaretowe, historyczne wydawnictwa cykliczne i okolicznościowe, produkcje własne w sieci internetowej, Gazeta Śremska – dwumiesięcznik społeczno-kulturalno-historyczny.

Istotnym animatorem życia kulturalnego jest Biblioteka Publiczna im. Heliodora Świąckiego w Śremie oraz jej filie – miejska „Przy Moście” w Śremie i wiejskie w Błociszewie, Pyszce, Niesłabinie i Wyrzece. Główną funkcją placówki jest gromadzenie, opracowanie, przechowywanie, udostępnianie i ochrona materiałów bibliotecznych oraz zaspokajanie i rozbudzanie potrzeb czytelniczych społeczności lokalnej. W 2020 r.

zarejestrowanych było 5 053 czytelników, którzy wypożyczyli w ciągu roku 116 491 książek i multimediiów. Biblioteka, realizując własny program działań pn. „Znajdź swoje miejsce w bibliotece”, prowadzi wiele stałych form działalności: Literackie Poranki Malucha, warsztaty poetyckie dla młodzieży „Poetycka Przystań”, program czytelniczy nagrywany przez TV Relax „Co czytamy”. W 2020 r. Biblioteka wydała cztery książki: Słownik Biograficzny Śremu – cz. II, Śremska Lista Katyńska, Działalność Towarzystwa im. Ks. Piotra Wawrzyniaka w Śremie w latach 1999-2019, „Nie przechodzę obojętnie...” – pokonkursowy tomik poetycki. Ponadto co miesiąc ukazywał się informator społeczno-kulturalny „Co? Gdzie? Kiedy? w Śremie”.

Tabela 21. Placówki kultury w gminie w 2021 r.

typ placówki	liczba placówek	liczba osób objętych ofertą	liczba pracowników
ośrodki kultury	1	5 521	20
świetlice	–	–	–
biblioteki i filie	1 (5)	9 567	18
muzea	1	16 500	14
inne: Teatr amatorski	1	mieszkańcy gminy	–

Dane Urzędu Miejskiego w Śremie

Tabela 22. Wykaz placówek kultury w 2020 r.

lp.	nazwa placówki	adres placówki
1.	Śremski Ośrodek Kultury	ul. Mickiewicza 77, 63-100 Śrem
	Kinoteatr Słonko	ul. Poznańska 4, 63-100 Śrem
2.	Biblioteka Publiczna im. Heliodora Święcickiego w Śremie	ul. Grunwaldzka 10, 63-100 Śrem
3.	Filia Biblioteki Publicznej „Przy Moście”	ul. Kilińskiego 2, 63-100 Śrem
4.	Filia Biblioteki Publicznej nr 2 Błociszewo	Błociszewo, ul. Kasztanowa 3, 63-100 Śrem
5.	Filia Biblioteki Publicznej nr 3 Niesłabin	Niesłabin, ul. Szkolna 10, 63-100 Śrem

6.	Filia Biblioteki Publicznej nr 4 Pysząca	Pysząca, ul. Długa 8, 63-100 Śrem
7.	Filia Biblioteki Publicznej nr 5 Wyrzeka	Wyrzeka, ul. Ks. P. Wawrzyniaka 13, 63-100 Śrem
8.	Muzeum Śremskie	ul. Mickiewicza 89, 63-100 Śrem

Dane Urzędu Miejskiego w Śremie

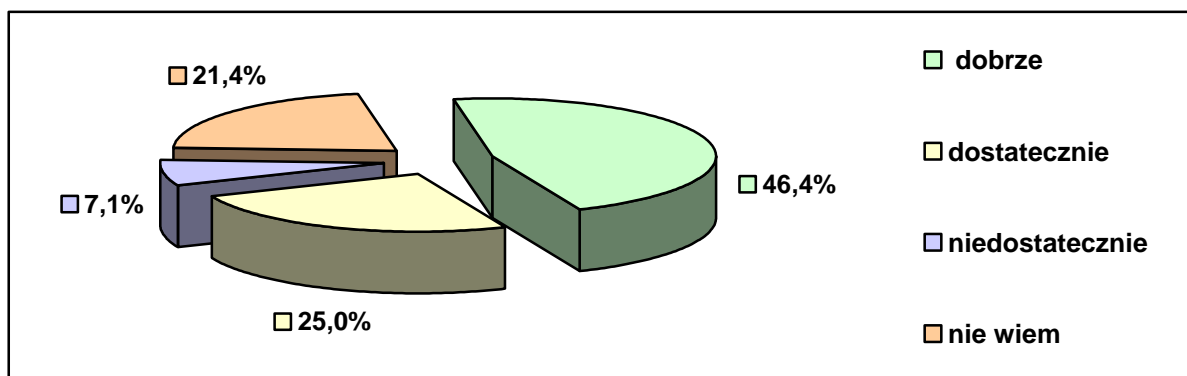
Uczestnicy badania bardzo pozytywnie ocenili jakość oferty edukacyjnej szkół w gminie. Według 71,4% ankietowanych jest ona dobra lub dostateczna. Jednocześnie 7,1% badanych stwierdziło, że jest ona niedostateczna. Trudności z odniesieniem się do tej kwestii miało 21,4% respondentów.

Jeśli chodzi o ofertę opieki przedszkolnej w gminie, to prawie 43% ankietowanych stwierdziło, że zaspokaja ona potrzeby w tym zakresie. Jednak 17,9% badanych przedstawiło odmienną opinię. Wysoki odsetek (39,3%) respondentów nie potrafił jednoznacznie wypowiedzieć się w tej sprawie.

42,9% respondentów uznało za niewystarczającą opiekę nad dziećmi do lat 3. Zdaniem blisko 18% badanych ta zaspokaja potrzeby mieszkańców. Opinii w tej kwestii nie wyraziło ponad 39% ankietowanych.

Poniższy wykres przedstawia rozkład odpowiedzi na pytanie dotyczące oceny oferty edukacyjnej szkół w gminie.

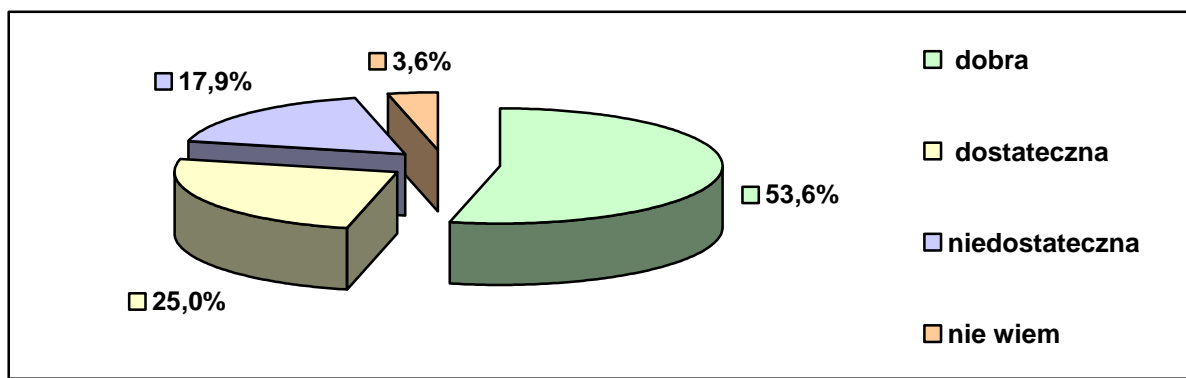
Wykres 3. Jak Pani/Pan ocenia ofertę edukacyjną szkół w gminie?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym

Bardzo pozytywnie oceniono obecną ofertę kulturalną w gminie, bowiem według 78,6% ankietowanych jest ona dobra lub dostateczna. Jednocześnie 17,9% badanych przyznało, że jest ona niedostateczna. Zdania w tej sprawie nie przedstawiło 3,6% pytanym. Rozkład odpowiedzi dotyczący atrakcyjności i jakości oferty kulturalnej w gminie ilustruje poniższy wykres.

Wykres 4. Jaka jest według Pani/Pana atrakcyjność oferty kulturalnej w gminie?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym

9. OCHRONA ZDROWIA

Na terenie gminy Śrem funkcjonują 4 publiczne zakłady opieki zdrowotnej, 20 niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej, 42 praktyki lekarskie oraz 15 aptek i 1 punkt apteczny. Dane zawarto w poniższej tabeli.

Tabela 23. Zakłady opieki zdrowotnej, praktyki lekarskie i apteki w gminie w 2021 r.

liczba zakładów opieki zdrowotnej ogółem	24
w tym liczba niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej	20
liczba prywatnych praktyk lekarskich (w tym pielęgniarskich)	42
liczba aptek i punktów aptecznych	16

Dane Urzędu Miejskiego w Śremie

Gmina Śrem charakteryzuje się dobrym dostępem do usług medycznych. W przypadku specjalistycznych porad lub zabiegów mieszkańcy mogą korzystać z usług medycznych Szpitala Powiatowego im. Tadeusza Malińskiego w Śremie. W placówce działają zarówno oddziały szpitalne (m.in. chirurgiczny, chorób

wewnętrznych, ginekologiczno-położniczy, pediatryczny, laryngologiczny, urologiczny, ortopedyczny i traumatologiczny, neurologiczny, ratunkowy), jak i poradnie specjalistyczne i pracownie. W szpitalu funkcjonują też podmioty zewnętrzne: laboratorium, pracownia rezonansu magnetycznego, poradnia medycyny pracy oraz gabinet specjalistyczny psychologiczny.

Dane dotyczące zakładów opieki zdrowotnej, prywatnych praktyk lekarskich, aptek i punktów aptecznych w gminie przedstawia tabela poniżej.

Tabela 24. Zakłady opieki zdrowotnej, prywatne praktyki lekarskie, apteki i punkty apteczne w gminie w 2021 r.

lp.	podmiot	Adres
Zakłady Opieki Zdrowotnej w Gminie:		
1.	Szpital Powiatowy im.T. Malińskiego w Śremie Sp z o.o.	ul. Chełmońskiego1, 63-100 Śrem
2.	Przychodnia Leczenia Uzależnień i Współuzależnienia	ul. Mickiewicza 5, 63-100 Śrem
3.	Zakład Opiekuńczo-Lecznicy	ul. Promenada 7, 63-100 Śrem
4.	Wielkopolski Ośrodek Reumatologiczny SP Specjalistyczny Zespół Opieki Zdrowotnej,	ul. Mickiewicza 95, 63-100 Śrem
Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej:		
5.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Salus+	ul. Chełmońskiego 1, 63-100 Śrem
6.	Przychodnia Zespołu Lekarza Rodzinnego Eskulap	ul. Mickiewicza 5, 63-100 Śrem
7.	Przychodnia Lekarza Rodzinnego KO-MED	ul. Staszica 1, 63-100 Śrem
8.	Przychodnia Lekarza Rodzinnego Medicus	ul. Mickiewicza 5, 63-100 Śrem
9.	Przychodnia Zespołu Lekarza Rodzinnego Salus	ul. Chłapowskiego 5, 63-100 Śrem
10.	Przychodnia Zespołu Lekarza Rodzinnego i Specjalistów Centrum Zdrowia Medyk	ul. Powstańców Wlkp. 5, 63-100 Śrem
11.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Przychodnia Zespołu Lekarza Rodzinnego „Hipokrates”	ul. Nadbrzeżna 1A, 63-100 Śrem
12.	Centrum Medyczne MEDEUS	ul. Powstańców Wielkopolskich 7G, lokal H, 63-100 Śrem
13.	Wielkopolskie Centra Medyczne Remedium	ul. Chłapowskiego 1, 63-100 Śrem

14.	Usługi Pielęgniarskie Euro-Med Sklep Rehabilitacyjno-Medyczny Anna Kaczan	ul. Powstańców Wielkopolskich 7, 63-100 Śrem
15.	Pielęgniarsko-Położniczy Ośrodek Medycyny Środowiskowo-Rodzinnej Vita s.c.	ul. Mickiewicza 5, 63-100 Śrem
16.	Specjalistyczna Poradnia Lekarska Femina	ul. Chłapowskiego 5, 63-100 Śrem
17.	Synergia Centrum Rehabilitacji Leczniczej	ul. Mickiewicza 56, 63-100 Śrem
18.	Gabinety Protetyki Słuchu Digilab Paweł Stachowiak	ul. Chełmońskiego 1, 63-100 Śrem
19.	Praktyka Położnych Środowiskowych „Amaltea”	ul. Chłapowskiego 33/23, 63-100 Śrem
20.	Indywidualna Specjalistyczna Praktyka Lekarska A. Piotrowska-Osińska	ul. Powstańców Wlkp. 7g, 63-100 Śrem
21.	Indywidualna Specjalistyczna Praktyka Lekarska Izabela Rybakowska	ul. Paderewskiego 15, 63-100 Śrem
22.	Inwidualna Praktyka Położnej. Szkoła Rodzenia „Natura”. Grażyna Kasprzak	ul. Zamenhofa 3, 63-100 Śrem
23.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Alfa-Dent” lek. stom. Sylwia Latuszek-Abram	ul. Paderewskiego 9, 63-100 Śrem
24.	„Perfekt Dent” Ewa Niewiadomska-Szczaniecka	ul. Roweckiego 31, 63-100 Śrem
25.	Przychodnia Stomatologiczna Aldent	ul. Chłapowskiego 31, 63-100 Śrem
26.	Dent-Stom s.c. Poradnia stomatologiczna. Bartz, Jagielski	ul. Przemysłowa 1, 63-100 Śrem
27.	Janina Konrady-Harasymczuk Spółka z o. o. (gabinet stomatologiczny)	ul. Mickiewicza 5, 63-100 Śrem
28.	Empatia Sp. z o.o. Poradnia specjalistyczna (gabinet logopedyczny)	ul. Gierymskiego 72, 63-100 Śrem
Prywatne praktyki lekarskie:		
29.	Centrum Medyczne Psarskie	Psarskie, ul. Sikorskiego 25, 63-100 Śrem
30.	Medinet. Przychodnia chirurgiczna	ul. Chełmońskiego 1, 63-100 Śrem
31.	Poradnia Medycyny Pracy Medip	ul. Chełmońskiego 1, 63-100 Śrem
32.	Gabinet Ortopedyczny lek. Paweł Kasprzak	ul Nadbrzeżna 3/5, 63-100 Śrem

33.	Specjalistyczny Gabinet Lekarski (chirurg)	ul. Chełmońskiego 1, 63-100 Śrem
34.	Gabinet Psychiatryczny dr n. med. Magda Malewska-Kasprzak	Nadbrzeźna 3/3, 63-100 Śrem
35.	Prywatny gabinet ortopedyczny – Maciej Kamiński	ul. Powstańców Wlkp. 7, 63-100 Śrem
36.	Gabinet lek. med. Gendaszyk-Tiszer Anna, spec. otolaryngolog	ul. Matejki, 63-100 Śrem
37.	Gabinet lekarski lek. med. Piotrowska-Osińska A., spec. dermatolog i wenerolog	ul. Powstańców Wlkp. 7G, 63-100 Śrem
38.	Specjalistyczny gabinet lekarski ginekologiczno- położniczy	Zaułek Olgi Boznańskiej 25, 63-100 Śrem
39.	Koppa Andrzej, lek. med. spec. neurolog	ul. Farna 19, 63-100 Śrem
40.	Ratajczak Michał Neurolog	ul. Powstańców Wlkp. 5, 63- 100 Śrem
41.	Gabinet psychiatryczny Zięba-Mazurek Katarzyna, lek. psychiatra	ul. Mickiewicza 5, 63-100 Śrem
42.	Gabinet okulistyczny Głaczyńska Alina, lek. med.	ul. Nadbrzeźna 1, 63-100 Śrem
43.	Wielkopolskie Centrum Fizjoterapii Mateusz Romanowski	ul. Grottgera 34B, 63-100 Śrem
44.	M-DENT Gabinet Stomatologiczny Małgorzata Pelkowska	ul. Moniuszki 2i, 63-100 Śrem
45.	Prywatny Gabinet Stomatologiczny Jadwiga Różalska	ul. Makuszyńskiego 2e/4, 63-100 Śrem
46.	Stomatologia „Nad Zalewem” Marta Wilska	ul. Makuszyńskiego 2B/1, 63-100 Śrem
47.	Gabinet Stomatologiczny Stanisław Lubowicki	ul. Staszica 1, 63-100 Śrem
48.	Gabinet Stomatologiczny Bartosz Jackowski	ul. Romera 2/7, 63-100 Śrem
49.	Dental stomatologia – oddział Śrem – dobry dentysta	ul. Kilińskiego 1, 63-100 Śrem
50.	Gabinet Langner-Mieloszyńska Iwona, lek. stomatolog	ul. Orzeszkowej 16, 63-100 Śrem
51.	Stomatologia Wierbil Danuta	ul. Grunwaldzka 2, 63-100 Śrem
52.	Prestige Stomatologia	ul. Chopina 4, 63-100 Śrem
53.	Face Dent – Specjalistyczna Stomatologia dr n.med Muszalski	ul. Chłpowskiego 33, 63-100 Śrem
54.	Uldent gabinet dentystyczny	ul Chłpowskiego 26, 63-100 Śrem

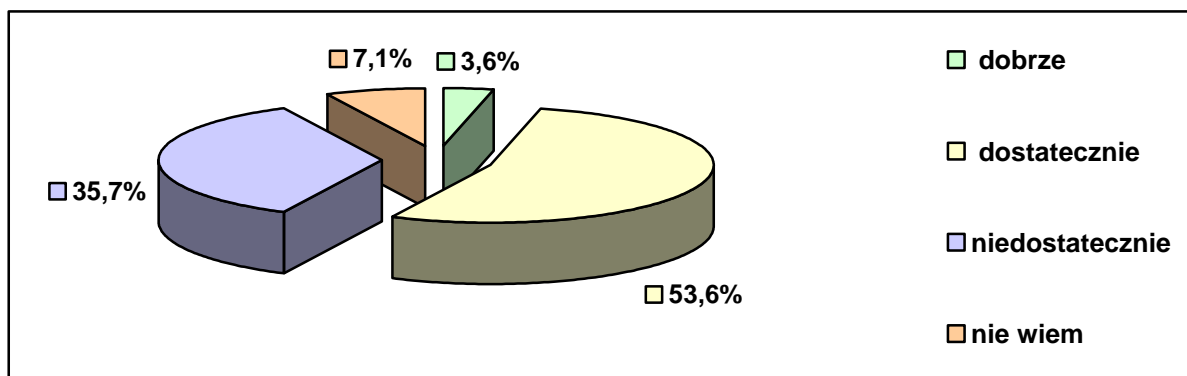
55.	Gabinet Ortodontyczny Ryś	ul. Chłapowskiego 28/22, 63-100 Śrem
56.	Gabinet Stomatologiczny Dominika Sypniewska-Kawka	ul. Mickiewicza 5, 63-100 Śrem
57.	Gabinet protetyki zębowej Siczyński Bartosz	ul. 1 Maja 11, 63-100 Śrem
58.	Pro-Med. Centrum specjalistycznych usług medycznych	ul. Mickiewicza 5, 63-100 Śrem
59.	Prywatna Praktyka Stomatologiczna Lorenc Paweł	ul. Roweckiego 19E, 63-100 Śrem
60.	Warzecha Barbara. Prywatna praktyka stomatologiczna	ul. Staszica 1, 63-100 Śrem
61.	Grupowa praktyka stomatologiczna s.c., Domachowska E. i Liweń B.	Psarskie, ul. Sikorskiego 25, 63-100 Śrem
62.	Prywatna specjalistyczna praktyka lekarska lek. med. Choma Robert	ul. Chełmońskiego 1, 63-100 Śrem
63.	Prywatny Gabinet Lekarski Janusz Abram, Śrem	ul. Mickiewicza 79, 63-100 Śrem
64.	Gabinet lekarski, lek. med. Rybka Sławomir	ul. Sikorskiego 51a/34, 63-100 Śrem
65.	Furmaniuk Halina, lek. med. Spec. chorób wewn. i medycyny rodzinnej	ul. Roweckiego 7a, 63-100 Śrem
66.	Indywidualna Specjalistyczna Praktyka Lekarska Ewa Szalaty-Weis	ul. Makuszyńskiego 2b, 63-100 Śrem
67.	Praktyka lekarska w miejscu wezwania. lek. med. Nowak Maria	ul. M. Skłodowskiej-Curie 2, 63-100 Śrem
68.	Sypniewska Ewa, lek. med. Spec. Pediatra	ul. Wybickiego 24, 63-100 Śrem
69.	An-med Gabinet fizjoterapeutyczny Anna Lipska	ul. Dutkiewicza 6/1, 63-100 Śrem
70.	Ginekologia, Tomasz Adamski	ul. Chłapowskiego 31, 63-100 Śrem
Apteki i punkty apteczne:		
1.	Apteka Profilaktyka V	ul. Chopina 1c, 63-100 Śrem
2.	Apteka Centrum	ul. 1 Maja 23, 63-100 Śrem
3.	Apteka Odlewnik	ul. Staszica 1, 63-100 Śrem
4.	Apteka „Lege Artis”	ul. Chłapowskiego 6, 63-100 Śrem
5.	Apteka HELENKI	ul. Paderewskiego 1, 63-100 Śrem

6.	Apteka „Dbam o Zdrowie”	ul. Mickiewicza 6, 63-100 Śrem
7.	Apteka Profilaktyka	ul. Reymonta 2a, 63-100 Śrem
8.	Apteka Pod Białym Orłem,	Pl. 20 Października 5, 63-100 Śrem
9.	Apteka Przyjazna	ul. Grunwaldzka 8c, 63-100 Śrem
10.	Apteka Profilaktyka W Galerii	ul. 1 Maja 5, 63-100 Śrem
11.	Apteka Prima	ul. Kolejowa 1a, 63-100 Śrem
12.	Apteka „Natura”	Al. Solidarności 2, 63-100 Śrem
13.	Apteka Centrum Zdrowia	ul. Grunwaldzka 1, 63-100 Śrem
14.	Apteka Zielona	ul. Piłsudskiego 2d, 63-100 Śrem
15.	Apteka TOPFARM	ul. Chełmońskiego 1, 63-100 Śrem
16.	Punkt Apteczny Liwień A.	Psarskie, ul. Sikorskiego 25, 63-100 Śrem

Dane Urzędu Miejskiego w Śremie

Szeroko pojęta tematyka ochrony zdrowia znalazła odzwierciedlenie w badaniu ankietowym przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania. Rozkład odpowiedzi na temat ocen mieszkańców odnoszących się do funkcjonowania ochrony zdrowia w gminie ilustruje wykres zamieszczony poniżej.

Wykres 5. Jak Pani/Pan ocenia dostępną w gminie ofertę w zakresie ochrony zdrowia?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym

Większość uczestników badania pozytywnie oceniła ofertę w zakresie ochrony zdrowia w gminie. Według 57,2% ankietowanych jest ona dostateczna lub dobra. Jednak 35,7% respondentów uznało, że jest niedostateczna. Opinii w tej kwestii nie wyraziło 7,1% badanych.

10. SPORT, REKREACJA I TURYSTYKA

Uprawianiu sportu i rekreacji w gminie Śrem służą zarówno obiekty sportowo-rekreacyjne, jak i naturalne warunki oraz przyroda tego regionu. Na bazę służącą uprawianiu sportu i rekreacji w gminie składają się m.in. obiekty:

1. Stadion miejski – ul. Poznańska 15, 63-100 Śrem; w 2018 r. powstało boisko treningowe ze sztuczną nawierzchnią – tzw. płyta boczna liczona jako stadion – 1 obiekt – 3 boiska – Orlik, boczna i główna,
2. Plaża miejska – ul. Jeziorna 4, 63-100 Śrem,
3. Centrum sportowo-rekreacyjne w Psarskim, ul. Fiołkowa, 63-100 Śrem,
4. Obiekt Spółki Śremski Sport z. o.o., ul. Staszica 1A, 63-100 Śrem (basen, hala sportowa z trybunami, siłownia, sale fitness, lodowisko w okresie zimowym).

Propagowaniem kultury fizycznej w gminie zajmują się również działające na jej terenie: 23 kluby sportowe działające w formie stowarzyszenia, 10 innych klubów sportowych oraz 9 uczniowskich klubów sportowych.

Dane na temat obiektów sportowo-rekreacyjnych i klubów sportowych w gminie zawierają poniższe tabele.

Tabela 25. Sport i rekreacja w 2021 r.

rodzaj podmiotu	Liczba
obiekty rekreacyjno-sportowe	4 miejskie (stadion, plaża, centrum sportowe Psarskie, Śremski Sport) oraz 11 przyszkolnych (boisk/sal)
kluby sportowe	42
w tym uczniowskie kluby sportowe	9

Dane Urzędu Miejskiego w Śremie

Tabela 26. Kluby sportowe na terenie gminy w 2021 r.

lp.	nazwa klubu	Adres
Uczniowskie Kluby Sportowe:		
1.	Uczniowski Klub Sportowy „Ekonomik”	ul. Wybickiego 2, 63-100 Śrem
2.	Uczniowski Klub Sportowy „Trops”	SP w Krzyżanowie, 63-100 Śrem
3.	Uczniowski Klub Sportowy Taekwondo Feniks Śrem	SP nr 1, ul. Kochanowskiego 2, 63-100 Śrem
4.	Powiatowe Zrzeszenie LZS	ul. Mickiewicza 17, 63-100 Śrem
5.	Szkolny Związek Sportowy	Stary Rynek 5, 63-100 Śrem
6.	Uczniowski Klub Sportowy „HIPOLIT” ZST im. Hipolita Cegielskiego w Śremie	ul. Staszica 3, 63-100 Śrem
7.	Uczniowski Klub Sportowy „Wołodajowski” Nochowo	Nochowo, ul. Świerkowa 19, 63-100 Śrem
8.	Uczniowski Klub Sportowy „Aktywny Śrem”	ul. Staszica 1A, 63-100 Śrem
9.	Uczniowski Klub Sportowy Zieloni Śrem	ul. Chełmońskiego 1B, 63-100 Śrem
Kluby sportowe działające w formie stowarzyszenia, których statuty nie przewidują prowadzenia działalności gospodarczej:		
10.	Śremski Klub Karate „Do Shotokan”	ul. Chopina 4/110, 63-100 Śrem
11.	Śremski Klub Rowerowy „Żwawe Dziadki”	ul. Paderewskiego 8/47, 63-100 Śrem
12.	Klub Sportowy Bazar Śrem	ul. Mickiewicza 29/9, 63-100 Śrem
13.	Stowarzyszenie na rzecz Kultury Fizycznej i Sportu Adalbertus w	Dalewo 112, 63-100 Śrem

	Dalewie	
14.	Śremski Klub Petanque	Kawcze 3, 63-100 Śrem
15.	Stowarzyszenie Ssportowe „DSD Squad”	ul. Poznańska 15, 63-100 Śrem
16.	Międzyszkolny Klub Sportowy Mos Śrem	ul. Chopina 4/62, 63-100 Śrem
17.	Stowarzyszenie Zjednoczonego Klubu Sportowego Parafialnego – Amicus Mórka	Mórka, ul. Spokojna 3, 63-100 Śrem
18.	Klub Krótkofalowców SP3PKC „Lambda”	ul. Plac Straży Pożarnej 1, 63-100 Śrem
19.	Amatorski Klub Żużlowy „Sparta” Śrem	ul. Poznańska 20, 63-100 Śrem
20.	Śremski Klub Przyjaciół Petanque „Buler”	ul. Modrzewskiego 1a, 63-100 Śrem
21.	Klub Sandow – Śrem	ul. Paderewskiego 4, 63-100 Śrem
22.	Aktywni KSA	ul. Powstańców Wlkp. 4a, 63-100 Śrem
23.	Klub Jeździecki Konik Polski	Nochowo, ul. Brzozowa 2, 63-100 Śrem
24.	Klub Sportowy Fit Therapy	ul. Szkolna 26, 63-100 Śrem
25.	Sklepkomet	ul. Wojska Polskiego 2/4, 63-100 Śrem
26.	Śremski Klub Morsów „Mrozik”	ul. Wiosny Ludów 23/2, 63-100 Śrem
27.	Klub Jeździecki Stajnia Szymanowo	Szymanowo, ul. Polna 1, 63-100 Śrem
28.	Klub Kolarski Freeride Evolution	Psarskie, ul. Bzowa 31, 63-100 Śrem
29.	Śremski Klub Unihokeja „Floorball Śrem”	Zbrudzewo, ul. Granatowa 10, 63-100 Śrem
30.	Śremski Klub Bokserski Warta	ul. Staszica 1A, 63-100 Śrem
31.	Śremska Akademia Siermierki Warta	ul. Stary Rynek 5, 63-100 Śrem
32.	Miejsko-Powiatowy WOPR w Śremie	ul. Jeziorna 4, 63-100 Śrem
Kluby sportowe – inne:		
33.	Śremski Klub Sportowy „Warta”	ul. Zamenhofska 20, 63-100 Śrem
34.	Ludowy Klub Sportowy PIAST	ul. Chłapowskiego 33, 63-100 Śrem
35.	Klub Sportowy WODNIK	ul. Staszica 1, 63-100 Śrem

36.	Klub Sportowy Rapid Śrem	ul. Staszica 1, 63-100 Śrem
37.	Klub Jeździecki AGRO HANDEL Śrem, Stajnia Olsza	Olsza 29, 63-100 Śrem
38.	Ognisko TKKF „SOKÓŁ” Śrem	ul. Zamenhofa 7, 63-100 Śrem
39.	Szkolny Związek Sportowy	ul. Stary Rynek 5, 63-100 Śrem
40.	Stowarzyszenie Miłośników Sztuk Walki „Leo”	Gaj 60, 63-100 Śrem
41.	Stowarzyszenie Runner’s Power	ul. Paderewskiego 1/8, 63-100 Śrem
42.	Wędkarski Klub Sportowy „Śrem”	ul. Mickiewicza 1, 63-100 Śrem

Dane Urzędu Miejskiego w Śremie

Gmina Śrem położona jest na terenie Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej, w obrębie tzw. Odcinka Śremskiego Pradoliny Warciańsko-Odrzańskiej, wchodzącej w skład większej Pradoliny Warszawsko-Berlińskiej. Szeroka na kilka kilometrów dolina Warty rozgranicza na tym odcinku biegu rzeki pas dwóch obszarów zwanych wysoczyznami: Gnieźnieńskiej na północnym wschodzie i Leszczyńskiej na południowym zachodzie. Przepływająca przez gminę Warta, trzecia pod względem wielkości rzeka Polski, w Śremie gwałtownie skręca i zmienia kierunek swojego biegu z równoleżnikowego na południkowy. Pozostałe wody płynące to rzeka Pyszca oraz kanał Szymanowo-Grzybno. W północnej części gminy zachowały się starorzecza oraz łączące je kanały, natomiast na południu przeważają liczne jeziora i stawy. Największym zbiornikiem wodnym jest Jezioro Grzymiśławskie, które częściowo położone jest również w gminie Dolsk. W okolicach Dobczyna znajdują się stawy hodowlane, w Śremie (przy granicy miasta z wsiami Gaj i Psarskie) położony jest Zalew Śremski, składający się z dwóch zbiorników retencyjnych.

Na terenie gminy Śrem znajduje się kilka obszarów cennych przyrodniczo, objętych ochroną prawną wynikającą z ustawy o ochronie przyrody. Należą do nich: Rezerwat przyrody „Czmoń”, dwa parki krajobrazowe (Rogaliński Park

Krajobrazowy i Park Krajobrazowy im. gen. Dezyderego Chłapowskiego), dwa obszary sieci Natura 2000 (Rogalińska Dolina Warty i Ostoja Rogalińska), Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy „Łęgi Mechlińskie”, 14 użytków ekologicznych oraz 59 pomników przyrody, w tym: cztery aleje drzew, 46 pojedynczych tworów przyrody żywej (drzew), osiem skupisk drzew i stanowisko bluszczu pospolitego. W 2020 r. ustanowiono siedem nowych pomników przyrody w Śremie oraz dwa w Kadzewie.

Korzystne warunki sprzyjają rozwojowi różnych form rekreacji i turystyki, zwłaszcza turystyki aktywnej (rowerowej, pieszej, wodnej, wędkowania) oraz dają możliwość poznania wielu obiektów, a przede wszystkim piękna malowniczych krajobrazów. W gminie istnieją możliwości zorganizowania aktywnego wypoczynku. Do dyspozycji mieszkańców są m.in. hale sportowe, boiska, korty, pływalnia, kręgielnie, siłownie. Dostęp do odpowiedniej infrastruktury zapewnia możliwość uprawiania wielu dyscyplin sportowych. Nad Jeziorem Grzymiśławskim funkcjonuje plaża miejska i kąpielisko. Osoby wypoczywające mogą korzystać z wielu atrakcji, m.in. WAKEPARKu, zjeżdżalni, infrastruktury sportowej, wypożyczalni sprzętu. Swoje miejsce ma tu stacja WOPR-u, a od 50 lat na północno-wschodnim brzegu jeziora siedzibę ma Klub Żeglarski Odlewnik. Przystań Klubu wyposażona jest w trzy pomosty cumowniczo-manewrowe, dwa hangary do przechowywania sprzętu pływającego oraz kort tenisowy. Co roku Klub Żeglarski Odlewnik organizuje na Jeziorze Grzymiśławskim regaty o Puchar Burmistrza Śremu w klasie „Omega”. Na terenie gminy istnieją przystanie rzeczne oraz przystań nad jeziorem, które goszczą żeglarzy oraz kajakarzy z całej Polski. Przez teren gminy przebiegają liczne szlaki turystyczne – architektoniczne, piesze i rowerowe, a także ścieżki dla biegaczy w parkach. Parki służą także jako atrakcyjne miejsca do relaksu i spacerowania, a dzieciom – jako miejsca zabaw. W Parku im. Powstańców Wlkp. funkcjonuje Śremskie ZOO, które można odwiedzić bezpłatnie.

Na terenie gminy można znaleźć ciekawe przykłady historii i kultury tego regionu, m.in.:

- Rynek z Ratuszem z 1838 r. w Śremie,
- Wieża ciśnię w Śremie o wysokości 43,7 m z 1909 r.,
- Zespół poklasztorny Franciszkanów w Śremie (zespół barokowych budowli (XVII/XVIII w.) składa się z kościoła pw. Narodzenia Najświętszej Marii Panny i dawnego klasztoru Franciszkanów),
- Kościół pw. Najświętszej Marii Panny Wniebowziętej w Śremie (Fara) (XIV/XV w.) z późnorenesansowym obrazem Adoracji Matki Boskiej przez św. Wojciecha i św. Stanisława z ok. 1620 r.,
- Zespół Szkół Ogólnokształcących im. gen. J. Wybickiego w Śremie z 1858 r.,
- „Dzwoniące pomniki” – Józefa Wybickiego, Heliodora Święckiego, ks. Piotra Wawrzyniaka, Dziewczynki z zapałkami,
- Rzeźby opracowane ręcznie przez prof. Magdalenę Abakanowicz, jej asystentów prof. Annę Goebel oraz Ryszarda Cubalę z Odlewni Żeliwa „Śrem” S.A. – powstały w 2005 r.,
- Pałac w Psarskim (z ok. 1867 r.), ok. 1900 r. i po 1910 r. rozbudowany został w stylu gotyku angielskiego. Budynek otoczony 6,7 hektarowym parkiem z bogatym drzewostanem i pomnikami przyrody,
- Drewniany kościół św. Michała Archanioła w Błociszewie (ok. 1736 r.),
- Kościół pw. św. Wojciecha w Dalewie (początek XIV w.),
- Drewniany Kościół pw. Wniebowzięcia NMP w Mórce (poł. XVII w.),
- Dwór w Mechlinie (z 1814 r.) położony w ładnie utrzymanym parku krajobrazowym,
- Pałac Kęszyckich w Błociszewie – neorokokowy z 1893 r.

Baza noclegowa w gminie obejmuje m.in. trzy hotele: Metropol, Cztery Korony i L'ascada oraz ośrodek jeździecki Dwór Andrzejówka. Dane na temat obiektów noclegowych w gminie zawiera poniższa tabela.

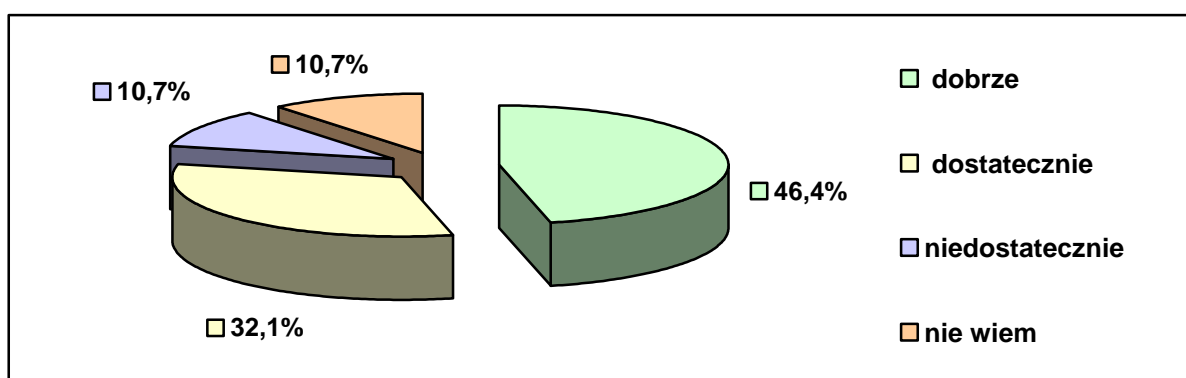
Tabela 27. Baza noclegowa w gminie w 2021 r.

obiekty i miejsca noclegowe	liczba miejsc
liczba obiektów zbiorowego zakwaterowania (bez ośrodków wczasowych i gospodarstw agroturystycznych)	3
liczba miejsc noclegowych w obiektach zbiorowego zakwaterowania (bez ośrodków wczasowych i gospodarstw agroturystycznych)	137
liczba ośrodków wczasowych	–
liczba miejsc noclegowych w ośrodkach wczasowych	–
liczba gospodarstw agroturystycznych (ośrodek jeździecki)	1
liczba miejsc noclegowych w gospodarstwach agroturystycznych	48

Dane Urzędu Miejskiego w Śremie

W badaniu ankietowym poproszono jego uczestników o ocenę oferty w zakresie sportu i rekreacji w gminie. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 6. Jak Pani/Pan ocenia dostępną w gminie ofertę w zakresie sportu i rekreacji?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym

Mieszkańcy, którzy zdecydowali się wziąć udział w badaniu, doceniają podejmowane w gminie działania na rzecz tworzenia, a następnie rozwijania oferty w zakresie sportu i rekreacji, a sama oferta została bardzo pozytywnie oceniona przez ankietowanych, bowiem 46,4% badanych uznało ją za dobrą, a 32,1% pytanych przyznało, że jest dostateczna. Jednocześnie 10,7% uczestników badania stwierdziło, że jest ona niedostateczna i taki sam odsetek (10,7%) respondentów miał trudności z odniesieniem się do tej kwestii.

11. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Według danych udostępnionych na potrzeby opracowania niniejszego dokumentu przez Wydział Prewencji Komendy Powiatowej Policji w Śremie, w latach 2018-2021 na terenie podległym służbowo KPP w Śremie obejmującym zasięg powiatu śremskiego (brak danych odnoszących się do gminy) stwierdzono ogółem: 957 przestępstw w 2018 r., 1 006 przestępstw w 2019 r., 715 przestępstw w 2020 r. i 798 przestępstw w 2021 r., w tym przestępstwa popełnione przez osoby nieletnie to 10 przypadków w 2018 r., 12 przypadków w 2019 r., 11 przypadków w 2020 r. i 7 przypadków w 2021 r. Dane szczegółowe dotyczące przestępstw w rozbiciu na poszczególne kategorie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 28. Przestępstwa odnotowane w powiecie w latach 2018-2021

zakres danych	liczba przestępstw 2018	liczba przestępstw 2019	liczba przestępstw 2020	liczba przestępstw 2021
stwierdzono ogółem przestępstw:	957	1 006	715	798
w tym popełnionych przez nieletnich:	10	12	11	7
w tym według poszczególnych kategorii przestępstw:	2018	2019	2020	2021

przeciwko życiu i zdrowiu	20	19	19	6
przeciwko wolności	25	21	27	33
przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji	59	56	48	50
przeciwko mieniu	127	160	132	145
przeciwko rodzinie i opiece	35	29	37	44
przeciwko wiarygodności dokumentów	20	36	18	24
przeciwko wolności seksualnej i obyczajności	10	11	7	7
z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii	317	245	236	167

Dane Wydziału Prewencji Komendy Powiatowej Policji w Śremie

Do najczęściej popełnianych w powiecie śremskim przestępstw w 2021 r. należały: przestępstwa z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii (167 przypadków, o 69 mniej w porównaniu z 2020 r.), przestępstwa przeciwko mieniu (145 przypadków, o 13 więcej w porównaniu z 2020 r.), przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji (50 przypadków, o 2 więcej w porównaniu z 2020 r.) oraz przestępstwa przeciwko rodzinie i opiece (44 przypadki, o 7 więcej w porównaniu z 2020 r.).

Funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w Śremie przeprowadzali na terenie gminy Śrem interwencje domowe. W wyniku podejmowanych działań wprowadzane były procedury „Niebieskie Karty”. W 2018 r. policjanci wszczęli 40 takich procedur, w 2019 r. – 28, w 2020 r. – 39 i w 2021 r. – 47 procedur.

Utrzymywaniem porządku publicznego i zapewnieniem bezpieczeństwa mieszkańcom zajmuje się także 11 funkcjonariuszy Straży Miejskiej funkcjonującej na terenie gminy.

W związku z tym, że I Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej do wykonywania orzeczeń w sprawach karnych oraz w sprawach rodzinnych i

nieletnich Sądu Rejonowego w Śremie nie prowadzi statystyk z podziałem na gminy (w tym gminę Śrem), przedstawione w poniższych tabelach statystyki (sporządzone na lata 2018-2021) obejmują wszystkie gminy znajdujące się we właściwości Sądu Rejonowego w Śremie, tj. Śrem, Brodnicę, Książ Wlkp., Dolsk i Mosinę. Szacunkowo można uznać, że liczba spraw prowadzonych w gminie Śrem wynosi ok. 50% wszystkich spraw. Jedynie w sprawach dotyczących kontroli wykonania obowiązków przez skazanego w okresie próby bez dozoru szacunkowa liczba spraw z terenu gminy Śrem wynosi ok. 30% wszystkich spraw.

Tabela 29. Dozory prowadzone w gminach znajdujących się we właściwości Sądu Rejonowego w Śremie w latach 2018-2021

2018		2019		2020		2021	
ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób	ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób	ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób	ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób
238	230	180	174	161	151	134	133
w tym spraw:							
warunkowego przedterminowego zwolnienia							
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
42	42	39	39	34	34	29	29
warunkowego zawieszenia kary pozbawienia wolności							
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
190	182	134	128	120	110	103	102
warunkowego umorzenia postępowania karnego							
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
6	6	7	7	7	7	2	2

w których osoby dorosłe zostały skazane bez dozoru kuratora, ale z nałożonymi obowiązkami							
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
96	96	159	156	140	134	147	144

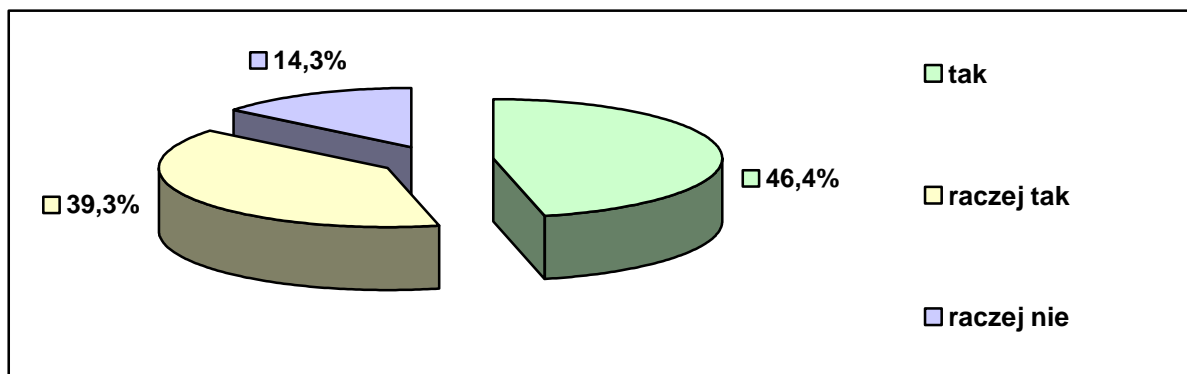
Dane I Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej w Sądzie Rejonowym w Śremie

Tabela 30. Nadzory prowadzone w gminach znajdujących się we właściwości Sądu Rejonowego w Śremie w latach 2018-2021

2018		2019		2020		2021	
ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób	ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób	ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób	ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób
253	661	254	672	285	675	268	607
w tym spraw							
w których została ograniczona władza rodzicielska							
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
169	577	178	596	188	578	189	528
spraw nieletnich, którzy dokonali czynu karalnego albo prezentują przejawy demoralizacji							
liczba spraw		liczba spraw		liczba spraw		liczba spraw	
84		76		97		79	

Dane I Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej w Sądzie Rejonowym w Śremie

W badaniu ankietowym zadano mieszkańcom gminy Śrem pytanie na temat ich poczucia bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 7. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym

Zdecydowana większość ankietowanych (85,7%) stwierdziła, że w miejscu zamieszkania czuje się bezpiecznie lub raczej bezpiecznie. Przeciwną opinię wyraziło 14,3% badanych.

12. POMOC SPOŁĘCZNA

Na koniec 2021 r. kadre Ośrodka Pomocy Społecznej stanowiło 72 pracowników. Dane na temat stanu zatrudnienia w Ośrodku, potrzeb w tym zakresie oraz poziomu wykształcenia pracujących w nim osób przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 31. Stan zatrudnienia w OPS-ie oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2021 r.

rodzaj stanowiska	liczba osób/etatów – stan na 31.12.2020 r.	liczba osób/etatów – stan na 31.12.2021 r.	o ile osób/etatów powinno być więcej?
kadra kierownicza	2	2	–
pracownicy socjalni	26	24	–
pracownicy wykonujący usługi opiekuńcze	1	1	–
pracownicy wykonujący specjalistyczne usługi opiekuńcze	1	1	–
pozostali pracownicy	54	44	–

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Śremie

Tabela 32. Wykształcenie kadry OPS-u oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2021 r.

rodzaj wykształcenia, dodatkowe kwalifikacje i zainteresowanie w tym zakresie		liczba osób – 31.12.2021 r.		
		kadra kierownicza	pracownicy socjalni	
wykształcenie	wyższe kierunkowe	2	22	
	wyższe niekierunkowe	–	1	
	średnie kierunkowe	–	–	
	średnie niekierunkowe	–	–	
dodatkowe kwalifikacje	specjalizacja z zakresu organizacji pomocy społecznej	ukończona	2	–
		w trakcie realizacji	–	–
	specjalizacja I stopnia w zawodzie pracownika socjalnego	posiadany	–	3
		w trakcie realizacji	–	–
	specjalizacja II stopnia w zawodzie pracownika socjalnego	posiadany	–	–
		w trakcie realizacji	–	–

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Śremie

Ustawa o pomocy społecznej nakłada na Ośrodek Pomocy Społecznej obowiązek zatrudnienia 1 pracownika socjalnego na 2 tysiące mieszkańców, nie mniej jednak niż 3 pracowników lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących. W 2021 r. w gminie Śrem wskaźnik ten był spełniony, bowiem na jednego pracownika socjalnego przypadało 1 712 mieszkańców.

Z końcem 2021 r. wykształcenie wyższe kierunkowe posiadały 2 osoby z kadry kierowniczej Ośrodka oraz 22 pracowników socjalnych, zaś wykształceniem wyższym niekierunkowym legitymował się 1 pracownik socjalny. Dodatkowo obie osoby z kadry kierowniczej posiadały ukończoną specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej, a 3 pracowników

socjalnych miało ukończoną specjalizację I stopnia w zawodzie pracownika socjalnego.

Przepisy prawa dokładnie precyzują, kto i kiedy może skorzystać ze wsparcia udzielanego przez powołane do tego instytucje. Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące kwot wydatkowanych w latach 2018-2021 w gminie Śrem na pomoc jej mieszkańcom.

Tabela 33. Środki finansowe wydatkowane przez gminę na pomoc mieszkańcom w latach 2018-2021

wielkość wydatków (w zł)	2018	2019	2020	2021
ogółem	55 491 937,80	68 697 781,38	81 633 027,24	81 411 999,74
w tym na świadczenia pomocy społecznej	3 823 452,84	4 123 689,54	4 296 230,04	4 421 995,49
na zadania własne gminy	3 017 491,82	803 270 923,74	3 193 679,54	3 158 375,99
na zadania zlecone gminie	805 961,02	852 765,	1 102 550,50	1 263 619,50

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Śremie

Wartość środków przeznaczanych w gminie na pomoc społeczną w latach 2018-2020 systematycznie rosła, natomiast w 2021 nieco zmalała w stosunku do roku poprzedniego.

Warto dodać, że w latach 2018-2021 r. na realizację zadań z zakresu polityki społecznej pozyskiwano środki finansowe ze źródeł zewnętrznych, których wartość malała w trakcie rozpatrywanego okresu. Dane przedstawia poniższa tabela.

Tabela 34. Środki finansowe pozyskane ze źródeł zewnętrznych na realizację zadań z zakresu polityki społecznej (projekty, środki z budżetu UE) w latach 2018-2021

wielkość środków finansowych pozyskanych ze źródeł zewnętrznych (w zł)	2018	2019	2020	2021
ogółem	1 276 940,66	818 763,68	734 144,60	599 849,18

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Śremie

W wykonywaniu zadań z zakresu pomocy społecznej OPS współdziałał z innymi jednostkami organizacyjnymi gminy, ochroną zdrowia, Policją, Powiatowym Urzędem Pracy, kuratorami sądowymi oraz instytucjami i organizacjami pozarządowymi. Współpraca ta wpływa na prawidłowe identyfikowanie zapotrzebowania na pomoc, zgodnie z obowiązującymi przepisami, a co się z tym wiąże – pośrednio wpływa na trafność udzielanego wsparcia i właściwą dystrybucję środków.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące liczby mieszkańców gminy objętych przez OPS wsparciem z zakresu pomocy społecznej w latach 2018-2021.

Tabela 35. Beneficjenci pomocy społecznej w gminie w latach 2018-2021

zakres danych	2018	2019	2020	2021
liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	1 358	1 412	1 273	1 097
liczba rodzin	741	839	769	677
liczba osób w rodzinach	1 685	1 769	1 632	1 302
udział liczby osób w rodzinach w ogólnej liczbie ludności gminy	4,07%	4,27%	3,96%	3,17%

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Śremie

Liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w gminie w latach 2018-2021 ulegała wahaniom. Analogicznie wypadał udział beneficjentów systemu pomocy społecznej w ogóle ludności gminy. W kolejnej tabeli zawarto

informacje na temat struktury wiekowej odbiorców pomocy społecznej w 2020 r. i w 2021 r.

Tabela 36. Struktura demograficzna beneficjentów pomocy społecznej w gminie w latach 2020-2021

wiek odbiorców	liczba osób – 2020	liczba osób – 2021
0-17 lat	312	347
18-65 lat (wiek produkcyjny)	551	571
66 lat i więcej (wiek poprodukcyjny)	210	179
razem	1 073	1 097

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Śremie

Analiza struktury wiekowej mieszkańców gminy objętych przez OPS pomocą społeczną w 2021 r. wykazała, że największą grupę stanowiły osoby w wieku produkcyjnym 18-65 lat. Szczegółowe dane dotyczące powodów przyznawania pomocy społecznej w gminie w latach 2018-2021 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 37. Powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2018-2021

powód przyznania pomocy	liczba rodzin				liczba osób w rodzinach			
	2018	2019	2020	2021	2018	2019	2020	2021
ubóstwo	413	282	419	330	849	840	779	598
sieroctwo	0	0	2	0	0	0	2	0
bezdomność	49	54	50	66	49	54	52	68
potrzeba ochrony macierzyństwa	43	89	74	44	196	544	308	207
bezrobocie	111	68	86	108	293	168	213	246
niepełnosprawność	350	470	385	438	618	907	691	741
długotrwała lub ciężka choroba	346	441	473	512	614	746	829	961
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	137	86	226	130	558	344	786	447

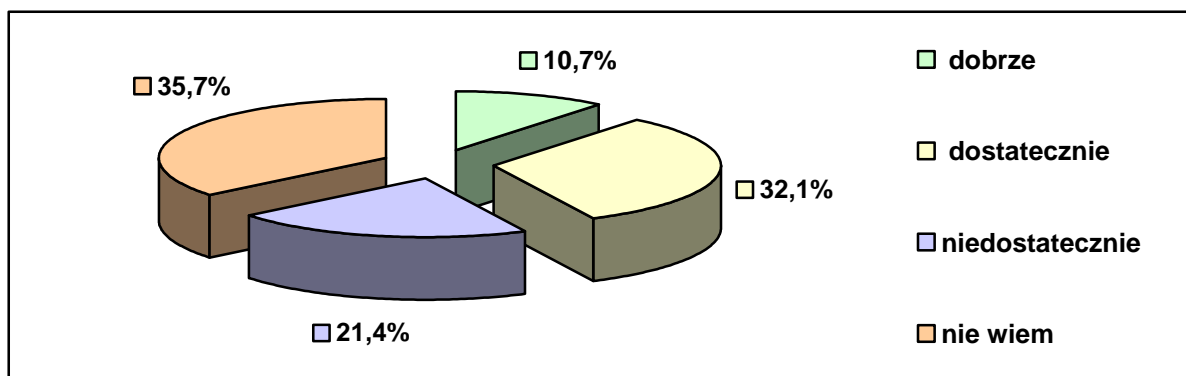
w tym rodziny niepełne	76	73	100	82	247	242	320	260
w tym rodziny wielodzietne	53	48	54	41	208	245	289	219
przemoc w rodzinie	12	29	15	25	41	119	58	99
alkoholizm	89	69	92	101	138	116	119	119
narkomania	5	8	4	7	6	9	4	9
trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	5	9	18	20	10	12	29	28
trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy	0	1	2	0	0	12	12	0
zdarzenie losowe	1	4	2	5	4	9	5	13
sytuacja kryzysowa	2	13	20	6	2	20	42	18

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Śremie

Najczęstszymi powodami przyznawania pomocy społecznej w gminie w latach 2018-2021 były długotrwała lub ciężka choroba i niepełnosprawność. W pierwszym przypadku liczba rodzin korzystających ze wsparcia rosła z roku na rok. W drugim przypadku na przestrzeni rozpatrywanego okresu liczba rodzin korzystających ze wsparcia ulegała wahaniom. Istotnymi przyczynami udzielania mieszkańcom gminy wsparcia ze strony pomocy społecznej były ubóstwo oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Liczba rodzin zarówno w przypadku ubóstwa, jak i bezradności ulegała wahaniom w analizowanych latach.

W badaniu ankietowym poruszono kwestię oceny realizowanych w gminie działań w zakresie przeciwdziałania ubóstwu. Poniższy wykres przedstawia rozkład odpowiedzi.

Wykres 8. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w gminie działania w zakresie przeciwdziałania ubóstwu?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym

Prawie 43% badanych pozytywnie oceniło te działania, uznając je za dostateczne lub dobre. Jednocześnie 21,4% ankietowanych stwierdziło, że są one niedostateczne. Wysoki odsetek (35,7%) respondentów miał problemy z jednoznaczną odpowiedzią na to pytanie.

Trudności rodzin, będące jednym z warunków udzielania świadczeń z pomocy społecznej, wpływały nie tylko na wysokość pomocy finansowej, ale także na formę udzielanego przez Ośrodek Pomocy Społecznej wsparcia. Dane liczbowe dotyczące różnych form wsparcia za lata 2018-2021 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 38. Formy wsparcia udzielanego w gminie przez OPS w latach 2018-2021

formy pomocy	liczba osób, którym przyznano decyzją administracyjną świadczenie				liczba rodzin				liczba osób w rodzinach			
	2018	2019	2020	2021	2018	2019	2020	2021	2018	2019	2020	2021
pieniężna	678	653	616	623	505	502	494	429	1 154	1 074	1 033	851
rzeczowa	1 041	1 085	953	777	569	651	557	481	1 419	1 484	1 261	977
praca socjalna	X	X	X	1 565	1 713	2 153	2 361	3 698	3 968	4 332	4 843	1 565
poradnictwo specjalistyczne	X	X	X	1 273	1 267	1 169	1 723	3 651	3 262	2 642	4 721	1 273
schronienie					49	54	50	66	49	54	52	68

usługi opiekuńcze	101	117	126	95	101	114	125	90	146	201	160	103
specjalistyczne usługi opiekuńcze	91	120	98	94	90	116	97	90	145	193	133	139
odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej	16	17	18	18	X	X	X		X	X	X	X

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Śremie

W latach 2018-2021 na terenie gminy Śrem najwięcej rodzin korzystało z pomocy w formie pracy socjalnej oraz poradnictwa specjalistycznego. Liczba rodzin w pierwszym przypadku w tym okresie rosła, natomiast w drugim wahała się. Kolejną formą przyznanego wsparcia była pomoc rzeczowa, która najczęściej świadczona jest w postaci posiłków, ubrań bądź sprzętów codziennego użytku, a liczba rodzin, którym przyznano tę pomoc, ulegała wahaniom. W nieco mniejszym stopniu mieszkańcom przyznawano wsparcie finansowe, głównie w postaci zasiłków, a liczba rodzin, którym przyznano takie świadczenie, zmniejszała się z roku na rok.

Ważnym narzędziem pracy socjalnej jest **kontrakt socjalny**, czyli umowa zawarta przez pracownika socjalnego z rodziną lub osobą ubiegającą się o pomoc. Celem kontraktu jest przezwyciężenie trudnej sytuacji życiowej i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu. Kontrakt określa zobowiązania i uprawnienia obu stron, a do wykonywania pewnych działań w oznaczonym terminie zobowiązują się zarówno osoba korzystająca ze świadczeń, jak i pracownik socjalny. W 2018 r. zawarto 552 kontrakty socjalne, w 2019 r. – 274, w 2020 r. – 124, a w 2021 r. liczba takich kontraktów wzrosła do 299.

Istotnym wsparciem dla beneficjentów pomocy społecznej jest pomoc **asystenta rodziny**, który przydzielany jest rodzinie na podstawie wywiadu środowiskowego, przeprowadzonego w danej rodzinie przez pracownika

socjalnego po otrzymaniu informacji o trudnościach rodziny w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych (z uwzględnieniem takich problemów, jak brak pracy, nałogi czy inne trudności, które mogą mieć wpływ na zagrożenie bezpieczeństwa dziecka). W 2021 r. 63 rodziny niewydolne wychowawczo, w których wychowywało się 179 dzieci, skorzystało z takiej formy pomocy. Poniższa tabela zawiera dane dotyczące pracy asystenta rodziny w gminie w latach 2018-2021.

Tabela 39. Asystenci rodziny w gminie w latach 2018-2021

zakres danych	2018	2019	2020	2021
liczba asystentów rodziny	7	7	5	5
liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	71	70	67	63
liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny	155	166	163	179
przeciętny czas pracy z rodziną (miesiące)	35	35	39	32
koszty ponoszone przez gminę z tytułu zatrudnienia asystenta rodziny (w zł)	114 227,58	114 538,24	150 440,05	144 869,99

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Śremie

Osoby niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, dla których pomoc w postaci usług opiekuńczych okazywała się niewystarczająca dla zaspokojenia ich podstawowych potrzeb życiowych, z uwagi na konieczność zapewnienia im całodobowej opieki (z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności), były kierowane przez OPS do domów pomocy społecznej. Dane dotyczące liczby skierowań do DPS-ów i liczby osób w nich przebywających przedstawia kolejna tabela.

Tabela 40. Skierowania i pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej w latach 2018-2021

zakres danych	2018	2019	2020	2021
liczba osób z gminy skierowanych do DPS-u	6	3	4	10
liczba osób z gminy przebywających w DPS-ie	16	17	18	18

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Śremie

Szczególną formą pomocy jest **Karta Dużej Rodziny**. Prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny przysługuje członkowi rodziny wielodzietnej, w której rodzic (rodzice) lub małżonek rodzica mają na utrzymaniu co najmniej troje dzieci:

1. w wieku do 18. roku życia,
2. w wieku do 25. roku życia w przypadku, gdy dziecko się uczy,
3. bez ograniczeń wiekowych – w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

Od 1 stycznia 2019 r. prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny przysługuje również wszystkim rodzicom oraz małżonkom rodziców, którzy mają lub mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci. Dane na temat Kart Dużej Rodziny w gminie Śrem zawiera tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 41. Karta Dużej Rodziny w gminie w latach 2018-2021

zakres danych	2018	2019	2020	2021
liczba wydanych kart	403	1 224	933	488
liczba rodzin objętych wsparciem	76	525	344	133
liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem	ok. 228	ok. 300	ok. 255	ok. 240

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Śremie

Gmina Śrem realizuje też Program „Wielkopolska Karta Rodziny”. Prawo do korzystania z Programu przysługuje rodzinie wielodzietnej niezależnie od

dochodu uzyskiwanego przez członków rodziny. Program obejmuje wprowadzenie systemu ulg i uprawnień oferowanych dla rodzin wielodzietnych oferowanych przez zgłoszone podmioty. W 2020 r. wydano 205 kart dla 41 rodzin.

W ramach szeroko rozumianej pomocy społecznej OPS w Śremie przyznawał mieszkańcom gminy **świadczenia rodzinne**. W latach 2018-2021 wielkość środków finansowych, jakie na ten cel przeznaczano, systematycznie rosła, natomiast liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie rodzinne, zmniejszała się z roku na rok. Dane w tym zakresie prezentuje poniższa tabela.

Tabela 42. Świadczenia rodzinne w gminie w latach 2018-2021

zakres danych	2018	2019	2020	2021
łącznie wartość przyznanych świadczeń rodzinnych (w zł)	12 219 313 oraz 270 880,68 *	13 464 919 oraz 279 717,37 *	14 011 790 oraz 186 576,88*	14 399 425 oraz 199 547,21*
liczba osób, którym przyznano świadczenie	3 502	3 430	3 004	2 822

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Śremie

*Zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego ustalone wyłącznie na podstawie art. 5 ust. 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych (w ramach mechanizmu „złotówka za złotówkę”).

Dane szczegółowe obejmujące liczbę i rodzaj świadczeń rodzinnych przyznanych w rozpatrywanym okresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 43. Rodzaj świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2018-2021

rodzaj świadczenia	liczba przyznanych świadczeń			
	2018	2019	2020	2021
zasiłek rodzinny	28 638 oraz 2 657*	27 296 oraz 2 473*	22 693 oraz 1 819*	19 053 oraz 1 816*
dodatek do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka	156 oraz 113*	148 oraz 52*	95 oraz 30*	83 oraz 50*
dodatek do zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	1 169 oraz 166*	1 126 oraz 192*	996 oraz 70*	720 oraz 57*
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowania dziecka	940 oraz 83*	924 oraz 103*	891 oraz 76*	730 oraz 91*
dodatek do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	1 516 oraz 122*	1 534 oraz 154*	1 420 oraz 125*	1 448 oraz 130*
dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	1 547 oraz 1 708*	1 454 oraz 1 666*	1 253 oraz 1 320*	1 037 oraz 1 282*
dodatek do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	847 oraz 139*	798 oraz 67*	803 oraz 152*	693 oraz 134*
dodatek do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	4 304 oraz 310*	4 355 oraz 350*	4 124 oraz 356*	3 847 oraz 408*
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	381	412	304	328
zasiłek pielęgnacyjny	19 250	19 663	18 977	18 414

świadczenie pielęgnacyjne	1 885	2 205	2 464	2 902
specjalny zasiłek opiekuńczy	157	159	127	108
zasiłek dla opiekuna**	62	36	29	24
świadczenie rodzicielskie	1 174	1 174	1 167	1 046
razem	62 026 oraz 5 298*	61 284 oraz 5 057*	55 343 oraz 3 948*	50 433 oraz 3 968*

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Śremie

*Zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego ustalone wyłącznie na podstawie art. 5 ust. 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych (w ramach mechanizmu „złotówka za złotówkę”).

**Świadczenia ustalone na podstawie ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów.

W latach 2018-2021 ogólna liczba wszystkich świadczeń rodzinnych przyznanych mieszkańcom gminy zmniejszała się z roku na rok. Podstawowym świadczeniem rodzinnym jest zasiłek rodzinny, który służy częściowemu pokryciu wydatków na utrzymanie dziecka.

Kolejność trzech najliczniej udzielanych dodatków do zasiłku rodzinnego była w latach 2018-2021 podobna: najczęściej przyznawano mieszkańcom dodatek do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego oraz z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego.

Poza zasiłkiem rodzinnym najczęściej wypłacanym mieszkańcom gminy świadczeniem był zasiłek pielęgnacyjny, który przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki dla osoby niezdolnej do samodzielnej egzystencji.

Na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci wypłacane są również **świadczenia wychowawcze**. Ich

celem jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Od 1.04.2016 r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Śremie realizował Program Rodzina 500+. W 2021 r. w ramach Programu Rodzina 500+ wypłacono rodzinom z gminy świadczenia na łączną kwotę **51 551 547,20 zł**. W 2021 r. ustalone prawo do świadczenia miały 5 824 rodziny, a świadczeniem objęto w sumie 8 556 dzieci.

Szczególną formą wsparcia jest wypłacane na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży świadczenie „**Za życiem**”. Z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, przyznaje się na to dziecko **jednorazowe świadczenie w wysokości 4 000 zł**. Świadczenie przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka bez względu na dochód. W latach 2018-2021 w gminie Śrem przyznano 4 takie świadczenia w 2018 r., 5 takich świadczeń w 2019 r., 7 świadczeń w 2019 r. i 9 świadczeń w 2021 r.

W 2020 r. Ośrodek Pomocy Społecznej wypłacał świadczenie „**Dobry start**”. Świadczenie w wysokości 300 złotych, bez względu na dochody, otrzymują jednorazowo rodziny na każde dziecko uczące się w szkole. Świadczenie „Dobry start” trafiło 3 956 rodzin i objęło łącznie 5 581 dzieci, a wartość wypłaconych świadczeń wyniosła 1 678 650 zł. W 2021 r. świadczenie to wypłacał już ZUS, natomiast OPS wypłacił je tylko osobom, które złożyły wnioski w 2020 r. i świadczenie z powodu braku środków zostało spłacone w 2021 r. (dotyczy to 8 rodzin, objęło łącznie 9 dzieci, a wartość wypłaconych świadczeń wyniosła 2 700 zł).

W ramach programu „**Pomoc państwa w zakresie dożywiania**” z pomocy skorzystało 531 dzieci i 651 osób dorosłych w 2018 r., natomiast w ramach

programu „**Posiłek w szkole i w domu**”, który zastąpił poprzednio realizowany program, pomoc otrzymało 493 dzieci i 521 osób dorosłych w 2019 r., 488 dzieci i 476 osób dorosłych w 2020 r. oraz 337 dzieci i 492 osoby dorosłe w 2021 r.

Ponadto – w ramach **Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020**, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD) – Ośrodek realizował pomoc w zakresie dystrybucji artykułów spożywczych. W 2020 r. wydawano żywność mieszkańcom najbardziej potrzebującym oraz zagrożonym ubóstwem (osoby samotne oraz rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej, osoby starsze, z niepełnosprawnością, bezrobotni, rodziny niepełne), spełniającym kryterium dochodowe. Pomocą żywnościową objętych zostało 1 839 osób (667 rodzin) z terenu gminy. Wydano 93 tony żywności. Wartość artykułów żywnościowych wyniosła 763 282,52 zł, a środki własne z budżetu gminy dotyczące organizacji zadania – 42 500,00 zł.

Pomoc materialna jest udzielana uczniom w celu zmniejszenia różnic w dostępie do edukacji i umożliwienia pokonywania barier dostępu do edukacji wynikających z trudnej sytuacji materialnej. W 2020 r. na stypendia dla 102 uczniów znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej wynikającej z niskich dochodów na osobę w rodzinie, spełniających ustawowe kryteria dochodowe wydano 106 682,07 zł. Ze wsparcia w formie zasiłku szkolnego w kwocie 620 zł skorzystała jedna uczennica, która przejściowo znalazła się w trudnej sytuacji materialnej z powodu zdarzenia losowego.

W Ośrodku Pomocy Społecznej w Śremie funkcjonuje **Centrum Usług dla rodzin**, w ramach którego specjalistycznego poradnictwa udziela 11 specjalistów: psycholog dziecięcy – 2 osoby, prawnik – 1 osoba, psychoterapeuta – 3 osoby, pedagog – 1 osoba, mediator – 1 osoba, psycholog – 1 osoba, psychoedukator – 1 osoba, specjalista ds. przemocy – 1 osoba.

Klub Integracji Społecznej jest podmiotem zatrudnienia socjalnego funkcjonującym w strukturze Ośrodka Pomocy Społecznej w Śremie, którego zadaniem jest reintegracja społeczna i zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Podstawowe działania to warsztaty edukacyjne przygotowujące do podjęcia zatrudnienia i inne formy aktywizacyjne – szkolenia, staże, zajęcia usprawniające funkcjonowanie społeczne uczestników, poradnictwo specjalistyczne, grupy samopomocowe, działania środowiskowe. W 2020 r. Klub Integracji w Śremie przystąpił do porozumienia z Powiatowym Urzędem Pracy w Śremie oraz Gminą Śrem mającego na celu realizację Programu Aktywizacja i Integracja. Obostrzenia związane z epidemią koronawirusa COVID-19 uniemożliwiły realizację tego działania do sierpnia 2020 r. Od września KIS wznowił działalność, prowadząc zajęcia online za pomocą dostępnych środków komunikacji na odległość oraz zajęcia stacjonarne indywidualne i w małych grupach, w tym: warsztaty dietetyczne, poradnictwo prawne, poradnictwo psychologiczne oraz zajęcia terapeutyczne indywidualne. Klub objął wsparciem łącznie 20 osób.

OPS realizował również zadania związane z naborem wniosków do drugiej części Programu „Czyste powietrze”, który daje możliwość uboższej części społeczeństwa ubiegania się o dofinansowanie m.in. kosztów wymiany źródła ogrzewania na paliwo stałe czy termomodernizacji budynku mieszkalnego.

Ośrodek Pomocy Społecznej udzielał także wsparcia w formie świadczenia z funduszu alimentacyjnego, które przyznawane jest na warunkach określonych w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Do świadczenia z funduszu alimentacyjnego ma prawo osoba uprawniona do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja

okazała się bezskuteczna. Przyznanie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego uzależnione jest od spełnienia kryterium dochodowego. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 44. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznane w gminie w latach 2018-2021

zakres danych	2018	2019	2020	2021
liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	211	218	206	197
liczba przyznanych świadczeń	2 989	2 674	2 641	2 488
wielkość wydatków na świadczenia (zł)	1 260 276	1 132 494	1 131 916	1 096 651

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Śremie

Pomoc społeczna polega m.in. na prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej i społecznej. Składają się na nią zarówno jednostki środowiskowe, jak i instytucjonalne. Poza Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Śremie na terenie gminy funkcjonują przedstawione w poniższej tabeli podmioty.

Tabela 45. Instytucje i jednostki działające w obszarze pomocy społecznej w gminie w 2021 r.

nazwa instytucji	adres	liczba miejsc
Dom Pomocy Społecznej w Śremie (powiatowy)	ul. Farna 16, 63-100 Śrem	286
Dom Pomocy Społecznej w Psarskim (powiatowy)	Psarskie, ul. Owocowa 8, 63-100 Śrem	
Środowiskowy Dom Samopomocy w Śremie	ul. Poznańska 13, 63-100 Śrem	50
Warsztaty Terapii Zajęciowej	ul. Chełmońskiego 1, 63-100 Śrem	40
Spółdzielnia Socjalna „PAUMARK”	ul. Przemysłowa 5/9, 63-100 Śrem	6

Centrum Integracji Społecznej przy Fundacji na rzecz Rewaloryzacji Miasta Śrem	Nochowo, ul. Śremska 12, 63-100 Śrem	35
Schronisko dla Bezdomnych	ul. Dutkiewicza 8a, 63-100 Śrem	
Schronisko dla Bezdomnych przy Fundacji na rzecz Rewaloryzacji Miasta Śrem Noclegownia	Nochowo, ul. Śremska 12, 63-100 Śrem	67 4
Klub Integracji Społecznej działający w strukturach Ośrodka Pomocy Społecznej	ul. Roweckiego 31, 63-100 Śrem	20
Centrum Usług dla rodzin przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Śremie (poradnictwo specjalistyczne)		592
Przychodnia Leczenia Uzależnień i Współuzależnienia	ul. Mickiewicza 5, 63-100 Śrem	
Klub Senior+ w Śremie	ul. Franciszkańska 2, 63-100 Śrem	209
Świetlica Socjoterapeutyczna Centrum Edukacji, Sportu i Kultury „Iskra”	Psarskie, ul. Owocowa 8, 63-100 Śrem	20
Świetlica Socjoterapeutyczna	Pl. 20 Października 49, 63-100 Śrem	20
Świetlica Socjoterapeutyczna, opiekuńcza, podwórkowa – Fundacji Aktywności Lokalnej w Śremie	ul. Raclawicka 7A, 63-100 Śrem	32
Rodziny zastępcze – 42	63-100 Śrem	84
w tym rodziny zastępcze pełniące obowiązki pogotowia rodzinnego – 0		0

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Śremie

Ośrodek Pomocy Społecznej jest główną instytucją udzielającą wsparcia w gminie. Należy jednak zaznaczyć, że mieszkańcy gminy mogą korzystać z pomocy jednostek, które obejmują swoim wsparciem teren gminy. Wykaz tych jednostek przedstawia poniższa tabela.

Tabela 46. Jednostki wsparcia spoza gminy, z oferty których korzystali mieszkańcy gminy w 2021 r.

lp.	nazwa instytucji	adres instytucji
1.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	ul. Marciniaka 2, 63-100 Śrem
2.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Śremie	ul. Dutkiewicza 5, 63-100 Śrem
3.	Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności	
4.	Powiatowy Urząd Pracy w Śremie	ul. Gostyńska 49, 63-100 Śrem
5.	Sąd Rejonowy w Śremie III Wydział Rodzinny i Nieletnich	ul. Franciszkańska 4, 63-100 Śrem
6.	Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej	ul. Mickiewicza 20, 63-100 Śrem
7.	Komenda Powiatowa Policji w Śremie	ul. Mickiewicza 15, 63-100 Śrem
8.	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej	ul. Nowowiejskiego 11, 61-731 Poznań

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Śremie

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Śremie prowadzi szeroką ofertę usług skierowaną do rodziców, dzieci i młodzieży oraz nauczycieli (m.in. udziela wsparcia dzieciom i młodzieży w formie opinii i orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego). Poradnia swoim działaniem obejmuje powiat śremski – placówki na terenie gmin: Brodnica, Dolsk, Książ Wlkp. i Śrem. W związku z tym, że PPP nie prowadzi danych statystycznych z podziałem na poszczególne gminy, poniższe dane odnoszą się do placówek całego powiatu.

W roku szkolnym 2020/2021 na terenie Poradni przeprowadzono łącznie 1 842 diagnozy, w tym:

- psychologiczne: 926,
- pedagogiczne: 598,
- logopedyczne: 318.

Przy Poradni działa Zespół Orzekający, który wydaje orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego, indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego, indywidualnego nauczania lub o potrzebie zajęć

rewalidacyjno-wychowawczych oraz opinie o wczesnym wspomaganie rozwoju. W roku szkolnym 2020/2021 Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna wydała łącznie 208 orzeczeń i 34 opinie, w tym:

- 168 orzeczeń (w tym 6 uchylających) o potrzebie kształcenia specjalnego dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej i niedostosowanej społecznie, w tym:
 - 8 dla ucznia słabosłyszącego,
 - 1 dla ucznia niesłyszącego,
 - 1 dla ucznia słabowidzącego,
 - 30 dla uczniów z niepełnosprawnością w stopniu lekkim,
 - 11 dla uczniów z niepełnosprawnością w stopniu umiarkowanym lub znacznym,
 - 18 dla uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi,
 - 13 dla uczniów z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją,
 - 9 dla uczniów zagrożonych niedostosowaniem społecznym,
 - 76 dla uczniów z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera,
 - 1 dla ucznia z niepełnosprawnością w stopniu lekkim i zagrożonego niedostosowaniem społecznym,

oraz:

- 2 o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych,
- 34 o wczesnym wspomaganie rozwoju,
- 38 orzeczeń o indywidualnym nauczaniu.
- Wydane opinie:
 - 56 opinii o specyficznych trudnościach w uczeniu się,
 - 3 opinie dotyczących przyjęcia ucznia do oddziału przysposabiającego do pracy,
 - 3 opinie o indywidualnym programie lub toku nauki,
 - 10 opinii w sprawie odroczenia od obowiązku szkolnego (w tym

posiadający orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego),

- 162 opinie o objęciu pomocą PPP na terenie przedszkola lub szkoły,
- 74 opinie o dostosowaniu wymagań edukacyjnych,
- 3 opinie o zindywidualizowanej ścieżce kształcenia,
- 25 opinii w sprawie zatrudnienia młodocianego niemającego 15 lat, który ukończył ośmioletnią szkołę podstawową,
- 2 opinie o zwolnieniu z nauki drugiego języka obcego,
- 1 opinia o pierwszeństwie w przyjęciu do szkoły ponadpodstawowej.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna wydała 129 informacji z diagnozy/terapii. Łącznie wydano 339 opinii i 129 informacji.

Ponadto w roku szkolnym 2020/2021:

- 14 dzieci objętych było wczesnym wspomaganie rozwoju na terenie Poradni,
- 1 uczeń uczestniczył w indywidualnej terapii psychologicznej,
- udzielono 22 indywidualnych porad doradcy zawodowego,
- odbyło się 906 spotkań z rodzicami (wywiady, konsultacje, omówienia wyników badań i inne),
- 11 dzieci korzystało z terapii/innych zajęć grupowych na terenie Poradni,
- 34 dzieci objętych programem „Za życiem” – specjalistycznymi zajęciami wczesnego wspomaganie rozwoju (działalność w ramach dotacji celowej),
- udzielono 219 osobom innych form pomocy indywidualnej (konsultacje, obserwacje),
- odbyło się 15 konsultacji/rozmów z nauczycielami, wychowawcami, dyrektorami w sprawach uczniów.

W roku szkolnym 2020/2021 Poradnia przeprowadziła przesiewowe badania słuchu i wzroku, w tym: „Słyszę” – 47, „Widzę” – 41.

Na terenie Poradni funkcjonują również sieci współpracy i samokształcenia dla pedagogów i psychologów szkolnych, logopedów oraz dla nauczycieli i specjalistów pracujących z dziećmi z autyzmem. W okresie sprawozdawczym przeprowadzono 6 spotkań w sieci.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Śremie w odniesieniu do mieszkańców gminy realizuje m.in. zadania w zakresie pieczy zastępczej. Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące działalności PCPR-u.

Tabela 47. Działalność PCPR-u w odniesieniu do mieszkańców gminy w zakresie pieczy zastępczej w latach 2018-2021

zakres danych	2018	2019	2020	2021
liczba dzieci z gminy zgłoszonych do adopcji	2	1	1	4
liczba dzieci z gminy adoptowanych (dotyczy tylko dzieci przysposobionych z pieczy zastępczej)	0	0	0	0
liczba dzieci z gminy umieszczonych w rodzinach zastępczych	3	7	12	7
liczba dzieci z gminy umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	6	0	1	1
liczba dzieci z gminy przebywających w rodzinach zastępczych	39	42	48	53
liczba dzieci z gminy przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	8	8	7	6
liczba rodzin zastępczych, które objęły opieką dzieci z gminy	28	28	26	28
liczba usamodzielnianych dzieci z gminy	2	4	3	5

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Śremie

13. BEZROBOCIE

Sytuacja na rynku pracy w gminie Śrem w latach 2018-2021 była zmienna, bowiem wahała się liczba zarejestrowanych w urzędzie pracy osób bezrobotnych. Liczba kobiet, które w latach 2018-2021 stanowiły zdecydowaną większość ogółu osób pozostających bez pracy, także ulegała wahaniom.

Podobnie wahał się udział bezrobotnych w liczbie ludności gminy w wieku produkcyjnym w trakcie rozpatrywanego okresu (wzrost w latach 2018-2020, spadek w 2021 r.). Dane w tym zakresie zawiera tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 48. Stan bezrobocia w gminie w latach 2018-2021

zakres danych	2018	2019	2020	2021
liczba osób w wieku produkcyjnym	25 054	24 736	24 353	24 078
liczba bezrobotnych w gminie ogółem	254	292	459	318
liczba bezrobotnych kobiet w gminie	170	171	295	187
udział ogólnej liczby osób bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym	1,01%	1,18%	1,88%	1,32%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Śremie

Uzupełnienie powyższych danych stanowią przedstawione w kolejnej tabeli informacje na temat stopy bezrobocia, jaką odnotowano w latach 2018-2021 w powiecie śremskim, województwie wielkopolskim i w kraju.

Tabela 49. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie, województwie i w kraju w latach 2018-2021

zakres danych	2018	2019	2020	2021
stopa bezrobocia w powiecie śremskim	1,9%	1,9%	2,9%	2,2
stopa bezrobocia w województwie wielkopolskim	3,1%	2,8%	3,7%	3,1%
stopa bezrobocia w kraju	5,8%	5,2%	6,2%	5,4%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Śremie i Głównego Urzędu Statystycznego

W latach 2018-2021 powiat śremski charakteryzował się niższą w stosunku do województwa wielkopolskiego, jak i w stosunku do kraju stopą bezrobocia. Zarówno w województwie, powiecie, jak i w kraju poziom bezrobocia ulegał wahaniom w trakcie rozpatrywanego okresu.

Dla scharakteryzowania problemu bezrobocia w gminie ważna jest analiza danych dotyczących podziału bezrobotnych według wieku, czasu

pozostawania bez pracy, wykształcenia i stażu pracy. Dane szczegółowe w tym zakresie na koniec 2021 r. dla gminy Śrem przedstawia poniższa tabela.

Tabela 50. Bezrobotni w gminie na koniec 2021 r. według wieku, czasu pozostawania bez pracy, wykształcenia i stażu pracy

wiek	liczba bezrobotnych		udział kobiet (w %)
	Ogółem	kobiet	
18-24 lata	27	17	63,0%
25-34 lata	74	55	74,3%
35-44 lata	82	53	64,6%
45-54 lata	77	43	55,8%
55-59 lat	37	19	51,4%
60 lat i więcej	21	X	x
czas pozostawania bez pracy	liczba bezrobotnych		udział kobiet (w %)
	Ogółem	kobiet	
do 1 miesiąca	45	25	55,6%
1-3 miesiące	76	36	47,4%
3-6 miesięcy	55	36	65,5%
6-12 miesięcy	54	32	59,3%
12-24 miesiące	61	43	70,5%
powyżej 24 miesięcy	27	15	55,6%
wykształcenie	liczba bezrobotnych		udział kobiet (w %)
	Ogółem	kobiet	
wyższe	42	30	71,4%
policealne i średnie zawodowe	63	38	60,3%
średnie ogólnokształcące	29	20	69,0%
zasadnicze zawodowe	102	53	52,0%
gimnazjalne i niższe	82	46	56,1%
staż pracy	liczba bezrobotnych		udział kobiet (w %)
	Ogółem	kobiet	
bez stażu	17	10	58,8%
do 1 roku	40	24	60,0%
1-5 lat	71	49	69,0%
5-10 lat	54	34	63,0%

10-20 lat	67	37	55,2%
20-30 lat	40	25	62,5%
30 lat i więcej	29	8	27,6%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Śremie

Na koniec 2021 r. wśród bezrobotnych w gminie największe grupy stanowiły osoby w wieku 35-44 lata, osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym, osoby ze stażem pracy od 1 roku do 5 lat oraz osoby pozostające bez pracy od 1 do 3 miesięcy. Najmniej bezrobotnych w 2021 r. było w następujących grupach: osób bez stażu pracy, osób w wieku powyżej 60 lat, osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym oraz osób pozostających bez pracy powyżej 24 miesięcy.

Największy udział kobiet w ogóle bezrobotnych odnotowano wśród osób z wykształceniem wyższym, osób w wieku 25-34 lata, osób ze stażem pracy od 1 roku do 5 lat oraz osób pozostających bez pracy od 12 do 24 miesięcy.

Wśród ogółu bezrobotnych 256 osób (w tym 158 kobiet) znalazło się w szczególnej sytuacji na rynku pracy – 57 osób (40 k.) było w wieku do 30. roku życia, w tym 27 osób (17 k.) było do 25. roku życia, 113 osób (73 k.) było długotrwale bezrobotnych, 99 osób (41 k.) było w wieku powyżej 50 lat, 5 osób (1 k.) korzystało ze świadczeń pomocy społecznej, 64 osoby (56 k.) posiadały co najmniej jedno dziecko w wieku do 6 lat, 4 osoby (3 k.) posiadały co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne w wieku do 18 lat, 63 osoby (34 k.) były niepełnosprawne. Na koniec 2021 r. 81 osób bezrobotnych (w tym 47 kobiet) posiadało prawo do zasiłku. Pracy poszukiwało 12 osób bezrobotnych, dostępne były 44 miejsca pracy ogółem, w tym 1 dla osoby niepełnosprawnej.

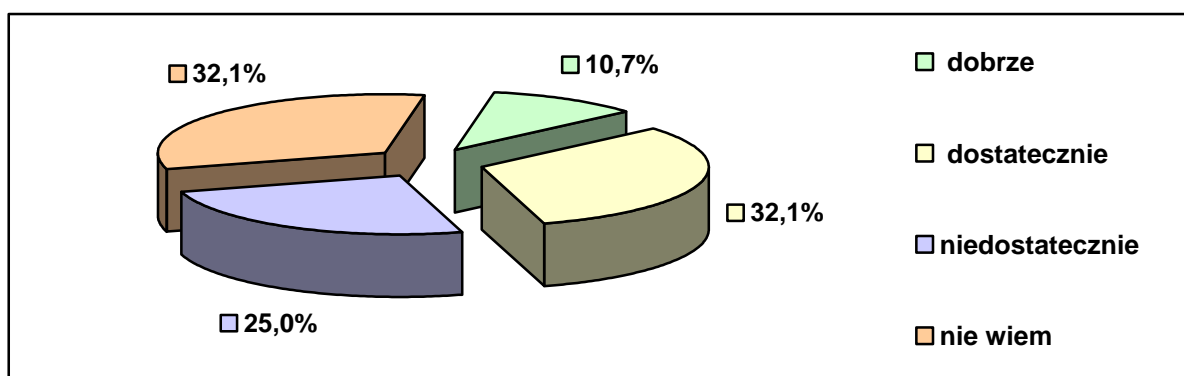
Warto dodać, że pracodawcom, którzy zawarli z młodocianym pracownikiem umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego, przysługuje dofinansowanie. W 2020 r. 39 pracodawców otrzymało dofinansowanie

kosztów kształcenia za wyszkolenie 47 młodocianych pracowników z terenu gminy. Z Funduszu Pracy wydatkowano łącznie 291 771,69 zł.

W gminie Śrem bezrobocie było piątym, biorąc pod uwagę liczbę rodzin, powodem przyznawania pomocy społecznej. W ostatnich latach jego poziom ulegał wahaniom, ale skutki wyższego poziomu tego zjawiska w latach wcześniejszych są nadal odczuwane w rodzinach, szczególnie tych najuboższych, gdzie pojawiły się uzależnienia, konflikty, problemy wychowawcze. Zjawiska te, występujące długotrwale, prowadzą do ich rozpadu, a niektórzy członkowie takich rodzin zmuszeni są szukać pomocy w wyspecjalizowanych instytucjach.

Uczestników badania poproszono o ocenę realizowanych w gminie działań w zakresie przeciwdziałania bezrobociu. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 9. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w gminie działania w zakresie przeciwdziałania bezrobociu?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym

Ponad 32% badanych uznało działania realizowane w gminie w zakresie przeciwdziałania bezrobociu za dostateczne, z kolei 10,7% ankietowanych oceniło je jako dobre. Jednak jedna czwarta uczestników badania stwierdziła, że są one niedostateczne. 32,1% respondentów nie potrafiło tych działań ocenić.

14. BEZDOMNOŚĆ

Bezdomność to zjawisko społeczne polegające na braku domu lub miejsca stałego pobytu gwarantującego jednostce lub rodzinie poczucie bezpieczeństwa, zapewniającego schronienie przed niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi i zaspokojenie podstawowych potrzeb na poziomie uznawanym w danym społeczeństwie za wystarczający. Liczba osób i rodzin korzystających z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej w gminie Śrem z powodu bezdomności w latach 2018-2021 ulegała wahaniom, najwyższy poziom osiągając w 2021 r., co uwidacznia tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 51. Liczba rodzin i osób korzystających z pomocy OPS-u z powodu bezdomności w latach 2018-2021

zakres danych	2018	2019	2020	2021
liczba rodzin	49	54	50	66
liczba osób w rodzinach	49	54	52	68

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Śremie

Osoby bezdomne i wymagające wsparcia mogą korzystać z oferty Schroniska dla Bezdomnych przy ul. Dutkiewicza 8a w Śremie oraz przy ul. Śremskiej 12 w Nochowiu (przy Fundacji na rzecz Rewaloryzacji Miasta Śrem) dysponujących 67 miejscami, a także z noclegowni dysponującej 4 miejscami.

Osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym, przede wszystkim bezdomnym oraz długotrwale bezrobotnym pomoc świadczy Centrum Integracji Społecznej. Dla każdego uczestnika konstruowany jest „Indywidualny program zatrudnienia socjalnego”, który określa zakres i formy reintegracji społecznej i zawodowej oraz dopasowanie sprawności psychofizycznych niezbędnych do podjęcia pracy. W strukturze Centrum funkcjonują dwa warsztaty: porządkowy i stolarsko-budowlany. Poza wykonywaniem różnorodnych prac w ramach warsztatów i u pracodawców,

uczestnicy biorą udział w zajęciach z reintegracji społecznej, tj. doradztwa zawodowego, warsztatów motywacyjnych i terapeutycznych.

15. PROBLEMY UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY W RODZINIE

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w art. 4¹ nakłada na samorządy lokalne szereg zadań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu. Na sfinansowanie realizacji tych zadań zapewniono dodatkowe środki z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż detaliczną napojów alkoholowych. Poniższa tabela prezentuje dane na temat wielkości środków uzyskanych z opłat z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w gminie Śrem.

Tabela 52. Opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w gminie w latach 2018-2021

rodzaj	wartość w zł			
	2018	2019	2020	2021
opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu	857 983,22	821 831,74	950 945,41	926 241,45

Dane Urzędu Miejskiego w Śremie

W latach 2018-2021 wysokość kwot uzyskiwanych z opłat z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w gminie Śrem ulegała wahaniom.

Tabela 53. Środki finansowe przeznaczone w gminie w latach 2018-2021 na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie

wielkość wydatków (w zł)	2018	2019	2020	2021
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych	820 375,54	805 099,48	884 061,25	900 554,04
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów narkomanii	31 994,95	32 498,00	32 499,77	29 966,00
na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	w ramach profilaktyki alkoholowej	w ramach profilaktyki alkoholowej	w ramach profilaktyki alkoholowej	w ramach profilaktyki alkoholowej
razem	852 370,49	837 597,48	916 561,02	930 520,04

Dane Urzędu Miejskiego w Śremie

W latach 2018-2021 wysokość kwot przeznaczanych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień w gminie Śrem także ulegała wahaniom.

Ważną rolę w procesie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie odgrywa Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Wybrane dane dotyczące działalności GKRPA w Śremie przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 54. Liczba członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2018-2021

	2018	2019	2020	2021
liczba osób zaangażowanych w prace GKRPA	7	7	7	7

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Tabela 55. Działalność GKRPA w latach 2018-2021 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w gminie

zakres danych	2018	2019	2020	2021
liczba osób, z którymi GKRPA przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywujące w związku z nadużywaniem alkoholu	46	43	36	18
liczba osób uzależnionych od alkoholu, wobec których GKRPA wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	0	2	1	2

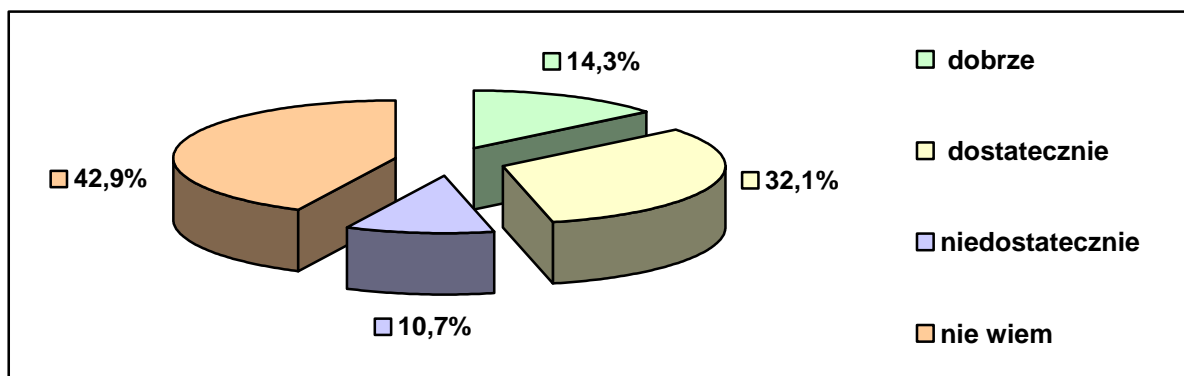
Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

W latach 2018-2021 liczba osób, z którymi GKRPA przeprowadzała rozmowy interwencyjno-motywujące w związku z nadużywaniem alkoholu, malała i wyniosła odpowiednio: 46, 43, 36 i 18 osób. W analizowanym okresie Komisja występowała z wnioskami do sądu o podjęcie obowiązkowego leczenia odwykowego wobec 2 osób w 2019 r., 1 osoby w 2020 r. i ponownie 2 osób w 2021 r.

Jeśli chodzi o działalność w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, to w analizowanym okresie GKRPA nie kontaktowała się z osobami dotkniętymi tym problemem, ani nie składała do prokuratury zawiadomień o przestępstwie przeciwko sprawcom przemocy w rodzinie.

O ocenę działań, jakie prowadzone są w gminie w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom, zapytano uczestników badania. Rozkład uzyskanych odpowiedzi przedstawiono na wykresie zamieszczonym poniżej.

Wykres 10. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w gminie działania w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom?

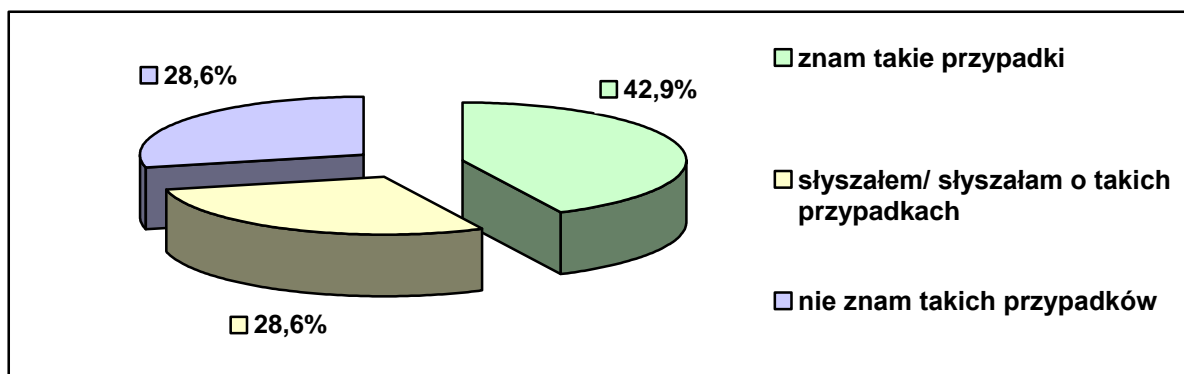

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym

Według 32,1% badanych działania przeciwdziałające uzależnieniom są dostateczne, a kolejne 14,3% pytanych uznało je za dobre. Jednak 10,7% ankietowanych stwierdziło, że są one niedostateczne. Wysoki odsetek (42,9%) respondentów nie przedstawił opinii w tej sprawie.

W przeprowadzonym badaniu ankietowani odnieśli się także do styczności pośredniej lub bezpośredniej z osobami doświadczającymi lub stosującymi przemoc. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 11. Czy zna Pani/Pan przypadki przemocy w rodzinie na terenie gminy lub o nich słyszała/słyszał?

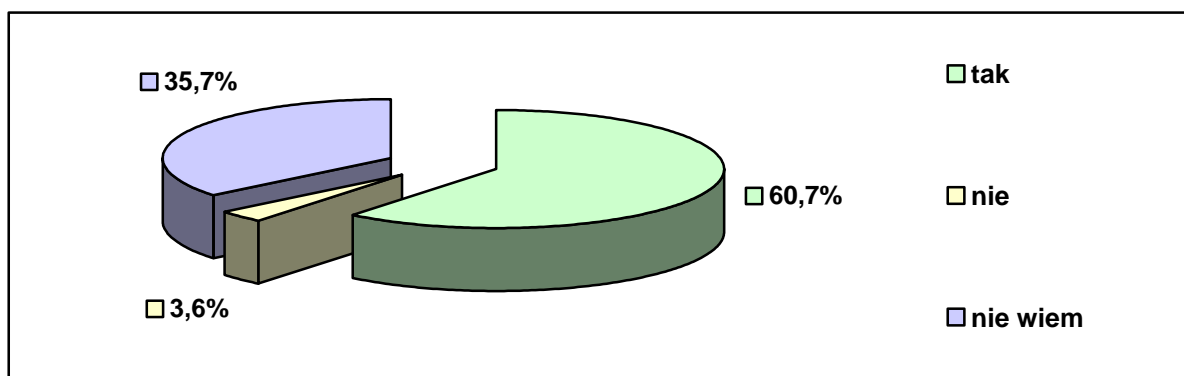

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym

Bardzo niepokojąco przedstawiają się wyniki odpowiedzi na to pytanie, bowiem 71,5% respondentów twierdzi, iż zna lub słyszało o przypadkach stosowania przemocy w rodzinie. Jednocześnie 28,6% ankietowanych odpowiedziało, że takich przypadków nie zna.

Równie niepokojąco prezentuje się ocena ryzyka nasilania się problemu przemocy w rodzinie na terenie gminy, bowiem większość (60,7%) respondentów stwierdziła, że takie ryzyko istnieje. Zdaniem tylko 3,6% ankietowanych takie ryzyko nie istnieje. Prawie 36% ankietowanych wskazało na odpowiedź „nie wiem”, co może świadczyć o braku świadomości części badanej społeczności co do zagrożenia tym zjawiskiem.

Wykres 12. Czy Pani/Pan zdaniem istnieje ryzyko nasilania się problemu przemocy w rodzinie na terenie gminy?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym

Skuteczne przeciwdziałanie problemom wynikającym z uzależnień i przemocy w rodzinie powinno opierać się na ścisłej współpracy wszystkich powołanych do tego instytucji i organizacji. Konieczne jest dokładne rozpoznanie danego problemu i okoliczności jego występowania oraz zapewnienie ciągłości działań podejmowanych wcześniej, jak choćby w ramach prac Zespołu Interdyscyplinarnego.

Przeciwdziałanie problemom wynikającym z uzależnień i przemocy w rodzinie umożliwiają i normują odpowiednie akty prawne, a do podstawowych w tym zakresie należy Rozporządzenie Rady Ministrów z 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 31 marca 2011 r. w sprawie procedury przy wykonywaniu czynności odebrania dziecka z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie.

W ujawnionych przypadkach stosowania przemocy w rodzinie lub uzasadnionego podejrzenia, że w danej rodzinie dochodzi do przemocy, wdrażana i prowadzona jest procedura „Niebieskie Karty”. Obejmuje ona ogół czynności podejmowanych przez przedstawicieli OPS-u, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, GKRPA i organizacji pozarządowych, a wszystkie te działania koordynuje Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego.

Dane dotyczące funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie Śrem prezentuje tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 56. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie w latach 2018-2021

zakres danych	2018	2019	2020	2021
liczba członków Zespołu Interdyscyplinarnego	23	23	23	23
liczba spotkań ZI w ciągu roku	15	22	24	24
liczba spotkań grup roboczych	344	367	410	419
liczba złożonych do ZI „Niebieskich Kart”	70	80	104	94

w tym sporządzone przez Policję	40	28	39	47
w tym sporządzonych przez pracowników socjalnych	25	46	55	45
liczba zamkniętych „Niebieskich Kart”	51	57	55	57
liczba spraw toczących się w ZI z lat wcześniejszych	58	59	70	91
liczba spraw sądowych	b.d.	b.d.	11	15
zakończonych wyrokiem	X	x	8	13
zakończonych wyrokiem skazującym na osadzenie w zakładzie karnym	X	x	2	4
zakończonych wyrokiem w zawieszeniu	X	x	6	9
umorzonych	X	x	3	2

Dane Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w gminie Śrem

Zakończenie procedury „Niebieskie Karty” następuje w przypadku ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy albo rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań.

Jeśli chodzi o działania korekcyjno-edukacyjne wobec sprawców przemocy domowej, to w analizowanym okresie 9 osób z gminy w 2020 r. i 4 osoby w 2021 r. zostały objęte takimi działaniami.

Tabela 57. Działania korekcyjno-edukacyjne wobec sprawców przemocy podjęte w gminie przez ZI w latach 2018-2021

zakres danych	2018	2019	2020	2021
liczba sprawców przemocy domowej oraz osób przejawiających zachowania agresywne z terenu gminy objętych działaniami korekcyjno-edukacyjnymi	0	0	9	4

Dane Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w gminie Śrem

Osobom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy w rodzinie pomoc świadczy również Ośrodek Pomocy Społecznej. Wsparcia z powodu

alkoholizmu udzielono 89 rodzinom (138 osobom w rodzinach) w 2018 r., 69 rodzinom (116 osobom w rodzinach) w 2019 r., 92 rodzinom (119 osobom w rodzinach) w 2020 r. i 101 rodzinom (119 osobom w rodzinach) w 2021 r. Pomoc z powodu narkomanii w rozpatrywanym okresie udzielono 5 rodzinom (6 osobom w rodzinach) w 2018 r., 8 rodzinom (9 osobom w rodzinach) w 2019 r., 4 osobom w 2020 r. i 7 rodzinom (9 osobom w rodzinach) w 2021 r. Wsparcie ze względu na przemoc w rodzinie przyznano 12 rodzinom (41 osobom w rodzinach) w 2018 r., 29 rodzinom (119 osobom w rodzinach) w 2019 r., 15 rodzinom (58 osobom w rodzinach) w 2020 r. oraz 25 rodzinom (99 osobom w rodzinach) w 2021 r.

Ponadto w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii, jak również Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w placówkach oświatowych realizowane były liczne przedsięwzięcia profilaktyczne i dydaktyczne w formie kampanii i programów (m.in. „Zachowaj Trzeźwy Umysł”, „Narkotyki? To mnie nie kręci”), szkoleń, konkursów, spektakli i pogadarek oraz imprez kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych promujących zdrowy styl życia, a w ramach alternatywnych form spędzania czasu wolnego zajęć sportowych. Organizacje pozarządowe organizowały wypoczynek letni i zimowy dla dzieci i młodzieży. Wykorzystano także materiały edukacyjno-informacyjne (ulotki, plakaty, broszury).

W gminie Śrem jednostką wsparcia dla osób uzależnionych lub dotkniętych przemocą w rodzinie (obok OPS-u, GKRPA i ZI) jest m.in. Przychodnia Leczenia Uzależnień i Współuzależnień w Śremie, prowadząca terapię uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia oraz dzienny ośrodek terapii uzależnienia od alkoholu. Przychodnia współpracuje z: GKRPA, OPS-em, Sądem Rejonowym, Prokuraturą, Kuratorami Sądowymi, Komendą Powiatową Policji, lekarzami rodzinnymi – lekarzami podstawowej opieki zdrowotnej oraz

innymi zakładami opieki zdrowotnej, przede wszystkim lekarzami specjalistami psychiatrii i neurologii. Działania placówki w latach 2020-2021 zawiera poniższa tabela.

Tabela 58. Działania Przychodni Leczenia Uzależnień i Współuzależnień w Śremie w latach 2020-2021

lp.	działanie	2020	2021
1.	indywidualne porady psychologiczne i lekarskie dla osób uzależnionych i współuzależnionych ponad limit NFZ	224 osoby	228 osób
2.	prowadzenie grupowego programu zaawansowanego dla osób uzależnionych	15 spotkań – 12 osób, razem 53 osobosesje	12 spotkań – 12 osób, razem 68 osobosesji
3.	prowadzenie grupowego programu zaawansowanego dla osób współuzależnionych	12 spotkań – 16 osób, razem 94 osobosesje	12 spotkań – 12 osób, razem 75 osobosesji
4.	prowadzenie programu terapeutycznego dla DDA (dorosłych dzieci alkoholików)	12 spotkań – 12 osób, razem 130 osobosesji	12 spotkań – 12 osób, razem 120 osobosesji
5.	prowadzenie programu dla absolwentów, osób, które ukończyły terapię	12 osób, razem 66 osobosesji + 15 rozmów telefonicznych	31 osób, razem 118 osobosesji
6.	kierowanie na detoksykację	17 osób	15 osób
7.	umożliwienie dostępu do terapii w stacjonarnych zakładach leczenia odwykowego na terenie Wielkopolski i wiodących placówek leczenia odwykowego w Polsce	24 osoby	26 osób
8.	pomoc terapeutyczna dla ofiar przemocy	76 konsultacji indywidualnych, udział w 6 spotkaniach Zespołów Interdyscyplinarnych i 18 grupach roboczych	81 konsultacji indywidualnych, udział w 4 spotkaniach Zespołów Interdyscyplinarnych i 16 grupach roboczych
9.	prowadzenie grupowego programu terapeutycznego dla sprawców przemocy	22 osoby, razem 24 osobosesje	18 osób, razem 97 osobosesji

10.	prorowadzenie warsztatów dla nauczycieli o tematyce uzależnień	6 nauczycieli	6 nauczycieli
11.	przeprowadzenie zajęć (warsztatów) profilaktycznych dla dzieci	nie odbyły się ze względu na pandemię	nie odbyły się ze względu na pandemię
12.	organizacja seminarium o tematyce profilaktyki uzależnień oraz przemocy dla służb społecznych, działających na terenie gminy, m.in. policjantów, strażników miejskich, kuratorów sądowych, pracowników socjalnych, pedagogów i psychologów szkolnych	nie odbyły się ze względu na pandemię	nie odbyły się ze względu na pandemię

Dane Urzędu Miejskiego w Śremie

Ponadto osoby dotknięte problemami uzależnień mogą także uzyskać pomoc na spotkaniach Grupy AA „Balast” w salce Przychodni Leczenia Uzależnień i Współuzależnienia w Śremie oraz Grupy AL.-ANON „Przebudzenie” w salce przy kościele Mądrości Bożej w Śremie. Osoby potrzebujące mogą też skorzystać z działających przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Śremie jednostek – Punktu Konsultacyjnego, Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy wobec Dzieci oraz telefonu zaufania. Na terenie gminy funkcjonują też świetlice realizujące programy socjoterapeutyczne oraz programy opiekuńczo-wychowawcze. Poniższe tabele przedstawiają świetlice realizujące działania w latach 2020-2021 oraz wykaz jednostek i grup wsparcia funkcjonujących na terenie gminy w 2021 r.

Tabela 59. Świetlice socjoterapeutyczne na terenie gminy realizujące zajęcia w 2020 r.

nazwa placówki	rodzaj świetlicy	organizacja prowadząca świetlicę	liczba dzieci uczestniczących w zajęciach
Świetlica socjoterapeutyczna Centrum Edukacji, Sportu i Kultury „Iskra”, Psarskie, ul. Owocowa 8, 63-100 Śrem	socjoterapeutyczna	Fundacja na rzecz Rewaloryzacji Miasta Śrem, z siedzibą w Śremie, ul. Mickiewicza 21, 63-100 Śrem	20
Świetlica Socjoterapeutyczna, Pl. 20 Października 49, 63-100 Śrem	socjoterapeutyczna	Fundacja Familia w Śremie, z siedzibą Pl. 20 Października 49, 63-100 Śrem	20
Fundacja Aktywności Lokalnej w Śremie, ul. Raławicka 7A, 63-100 Śrem	socjoterapeutyczna, opiekuńcza, podwórkowa	Fundacja Aktywności Lokalnej, ul. Lipowa 6A, 62-040 Puszczykowo z Filią w Śremie, ul. Raławicka 7A, 63-100 Śrem	32

Dane Urzędu Miejskiego w Śremie

Tabela 60. Świetlice socjoterapeutyczne na terenie gminy realizująca zajęcia w 2021 r.

nazwa i adres placówki	rodzaj świetlicy	organizacja prowadząca świetlicę	liczba dzieci uczestniczących w zajęciach
Świetlica Socjoterapeutyczna, Pl. 20 Października 49, 63-100 Śrem	socjoterapeutyczna	Fundacja Familia w Śremie, z siedzibą Pl. 20 Października 49, 63-100 Śrem	20

Dane Urzędu Miejskiego w Śremie

Tabela 61. Wykaz jednostek i grup wsparcia dla osób uzależnionych, współuzależnionych oraz dotkniętych przemocą w rodzinie, funkcjonujących na terenie gminy w 2021 r.

lp.	Nazwa	adres
1.	Ośrodek Pomocy Społecznej	ul. Roweckiego 31, 63-100 Śrem
2.	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	
3.	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy wobec Dzieci	
4.	Punkt Konsultacyjny	
5.	Całodobowy Telefon Zaufania – 800 302 307 Całodobowy Telefon Interwencyjny – 664 179 076	
6.	Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Pl. 20 Października 1, 63-100 Śrem
7.	Przychodnia Leczenia Uzależnień i Współuzależnień Dzienny Ośrodek Terapii Uzależnienia od Alkoholu	ul. Mickiewicza 5, 63-100 Śrem
8.	Grupy AA „Balast”	
9.	Grupy AL.-ANON „Przebudzenie”	sala przy kościele pw. Mądrości Bożej, ul. Grunwaldzka 20, 63-100 Śrem
10.	Świetlica Socjoterapeutyczna Centrum Edukacji, Sportu i Kultury „Iskra”	Psarskie, ul. Owocowa 8, 63-100 Śrem
11.	Świetlica Socjoterapeutyczna	Pl. 20 Października 49, 63-100 Śrem
12.	Świetlica Socjoterapeutyczna, opiekuńcza, podwórkowa Fundacji Aktywności Lokalnej w Śremie	ul. Raclawicka 7A, 63-100 Śrem

Dane Urzędu Miejskiego w Śremie

16. SYTUACJA DZIECKA

Analiza sytuacji dziecka w gminie została dokonana na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w funkcjonujących na jej terenie placówkach systemu oświaty. Badanie to pozwoliło zdiagnozować środowisko szkolne i rodzinne uczniów pod kątem występowania zachowań o cechach patologii społecznej oraz uzyskać informacje na temat prowadzonych w placówkach działań opiekuńczo-wychowawczych, profilaktycznych i leczniczych. Do analizy

przedłożono 14 ankiet – wypełnionych przez pedagogów szkolnych i dyrektorów placówek systemu oświaty funkcjonujących na terenie gminy:

- Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Mikołaja Kopernika w Śremie (liczba uczniów: 483, liczba nauczycieli: 48),
- Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Ks. Piotra Wawrzyniaka w Śremie (liczba uczniów: 302, liczba nauczycieli: 32),
- Szkoła Podstawowa nr 4 im. Marii Konopnickiej w Śremie (liczba uczniów: 504, liczba nauczycieli: 45),
- Szkoła Podstawowa Nr 5 im. Polskich Noblistów w Śremie (liczba uczniów: 531, liczba nauczycieli: 53),
- Szkoła Podstawowa nr 6 im. Braci Barskich w Śremie (liczba uczniów: 692, liczba nauczycieli: 54),
- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Kawalerów Orderu Uśmiechu w Śremie (liczba uczniów: 131, liczba nauczycieli: 31),
- Szkoła Podstawowa im. gen. Dezyderego Chłapowskiego w Bodzyniewie (liczba uczniów: 193, liczba nauczycieli: 25),
- Szkoła Podstawowa im. Władysława Reymonta w Krzyżanowie (liczba uczniów: 66, liczba nauczycieli: 17),
- Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Dąbrowie (liczba uczniów: 254, liczba nauczycieli: 28),
- Szkoła Podstawowa im. Powstańców Wielkopolskich w Pyszącej (liczba uczniów: 135 + 20 dzieci z oddz. przedszkolnego, liczba nauczycieli: 18),
- Liceum Ogólnokształcące im. Gen. Józefa Wybickiego w Śremie (liczba uczniów: 616, liczba nauczycieli: 21),
- Zespół Szkół Specjalnych im. Marii Grzegorzewskiej w Śremie (liczba uczniów: 82, liczba nauczycieli: 30),

- Zespół Szkół Technicznych im. Hipolita Cegielskiego w Śremie (liczba uczniów: 611, liczba nauczycieli: 39),
- Zespół Szkół Politechnicznych im. Powstańców Wielkopolskich w Śremie (liczba uczniów: 938, liczba nauczycieli: b.d.).

Zasoby i oferta szkolna

Z analizy ankiet wynika, iż wszystkie placówki zatrudniają pedagoga, osiem – psychologa, a dziesięć – doradcę zawodowego. Uczniowie jedenastu szkół mogą korzystać z porad logopedy, a opiekę pielęgniarską zapewnia dziesięć placówek. Uczniowie dwunastu szkół korzystają z sali gimnastycznej, a trzynastu z boiska sportowego. Wszystkie szkoły mają zapewniony dostęp do Internetu. Poza Zespołem Szkół Specjalnych w Śremie, w którym uczą się dzieci i młodzież z niepełnosprawnością intelektualną każdego stopnia, w tym z zespołami genetycznymi, tylko w jednej placówce utworzono klasy lub grupy integracyjne. Jedenaście szkół zapewnia opiekę w ramach zajęć świetlicowych, a trzynaście z nich nauczanie indywidualne. Placówki oświatowe oferują zajęcia przeznaczone dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Wymieniono wśród nich zajęcia wyrównawcze, korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne, socjoterapeutyczne, psychoterapeutyczne, rewalidacyjne oraz zajęcia o charakterze terapeutycznym i zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne.

Zajęcia dodatkowe proponowane w szkołach

Szkoły z terenu gminy mają w swojej ofercie zajęcia dodatkowe. Znalazły się wśród nich rozliczne koła rozwijające zainteresowania i predyspozycje uczniów, m.in.: koła przedmiotowe, artystyczne (muzyczne, wokalne, plastyczne, taneczne, teatralne) sportowe, szachowe, informatyczne, kulinarne, krawieckie, rozwijające kreatywność, a także harcerstwo i korpus kadetów.

Problemy w otoczeniu szkolnym i rodzinnym uczniów

Uczestnicy badania stwierdzali występowanie zjawisk patologicznych i negatywnych zachowań w społeczności uczniowskiej oraz dysfunkcji i patologii w otoczeniu domowym uczniów, podając jednocześnie liczbę ujawnionych przypadków. Problemy, które w najpoważniejszym stopniu dosięgają uczniów i ich rodziny, identyfikowano w dwojaki sposób: wypełniając zamknięte katalogi obejmujące 12 i 6 zmiennych oraz odpowiadając na pytania o charakterze otwartym, określając subiektywnie stopień natężenia występujących problemów w ciągu trzech ostatnich lat. Uzyskane na podstawie analizy ankiet informacje prezentują poniższe tabele.

Tabela 62. Negatywne zachowania oraz zjawiska patologiczne występujące w społeczności uczniowskiej w roku szkolnym 2019/2020

rodzaj negatywnych zachowań i zjawisk patologicznych	obecność poszczególnych zjawisk		
	liczba placówek, w których stwierdzono	liczba ujawnionych przypadków	liczba placówek, w których nie stwierdzono
palenie papierosów	8	ok. 165	6
sięganie po alkohol	4	56	10
sięganie po narkotyki	–	–	14
niszczenie mienia szkolnego	12	35	2
kradzieże na terenie szkoły	3	3	11
dyskryminacja w grupie rówieśniczej	11	51	3
udział w grupach negatywnych	3	13	11
agresja i przemoc w grupie rówieśniczej	13	108	1
autoagresja	10	45	4
ucieczki z domu	1	1	13
przestępczość ujawniona	2	4	12
przypadki wymagające nadzoru kuratora sądowego	9	44	5

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w placówkach oświatowych gminy

Tabela 63. Dysfunkcje i patologie stwierdzone w rodzinach uczniów w roku szkolnym 2019/2020

dysfunkcje i patologie rodziny	liczba ujawnionych przypadków
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	ok. 178
zaniedbanie	91
uzależnienia (alkoholizm, narkomania)	20
przemoc w rodzinie	34
wykorzystywanie seksualne dzieci	1
przestępczość	1

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w placówkach oświatowych gminy

W otoczeniu szkolnym uczniów odnotowano najwięcej przypadków palenia papierosów – ok. 165, agresji i przemocy w grupie rówieśniczej – 108, sięgania po alkohol – 56, dyskryminacji w grupie rówieśniczej – 51, autoagresji – 45, a także 44 przypadki wymagające nadzoru kuratora sądowego. Wśród dysfunkcji i patologii ujawnionych w środowisku rodzinnym uczniów placówek oświatowych stwierdzono ok. 178 przypadków bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, 91 przypadków zaniedbań, 34 przypadki przemocy w rodzinie, 20 przypadków uzależnień oraz po jednym przypadku wykorzystywania seksualnego dziecka i przestępczości.

Przedstawiciele dwóch spośród badanych placówek nie zauważyli wzrostu negatywnych zachowań i zjawisk patologicznych wśród uczniów w ciągu ostatnich lat, kolejnych sześciu ankietowanych nie było w stanie stwierdzić, czy taki wzrost nastąpił, zaś sześciu innych uczestników badania taki wzrost w analizowanym okresie dostrzegło. Ich zdaniem dotyczy to w szczególności agresji słownej, zachowań agresywnych i przemocy w grupie rówieśniczej, odrzucenia przez grupę rówieśniczą, problemów z samoakceptacją, autoagresji,

udziału w grupach negatywnych, rosnącej absencji, uzależnienia od internetu, mediów społecznościowych i telefonów komórkowych, a także palenia e-papierosów, picia alkoholu i zażywania narkotyków poza szkołą (imprezy w weekendy).

Jeśli chodzi o przypadki dysfunkcji występujących w rodzinach uczniów, to siedmiu respondentów miało trudności z jednoznaczną odpowiedzią na to pytanie, zaś w opinii przedstawicieli trzech placówek w ciągu ostatnich lat nie nastąpił wzrost liczby zjawisk patologicznych i przypadków dysfunkcji. Jednocześnie czterech ankietowanych taki wzrost w analizowanym okresie zauważyło, zwłaszcza jeśli chodzi o dysfunkcyjność rodzin (konflikty, rozpad rodzin – m.in. rodzice oczekujący wsparcia nastolatka podczas rozwodu), bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, praca rodziców daleko od miejsca zamieszkania, większa tolerancja rodziców np. na picie alkoholu przez młodzież.

Współpraca placówek z rodzicami uczniów przybiera różne formy i została oceniona pozytywnie przez większość uczestników badania. Tylko dwóch ankietowanych było przeciwnego zdania. Według nich należałoby wzmocnić starania w budowaniu wzajemnego zaufania, poprawić zewnętrzne warunki funkcjonowania rodziny, jak również podczas rekrutacji kłaść większy nacisk na współpracę z rodzicami.

Do instytucji i organizacji, z którymi placówki najczęściej współpracują, uczestnicy badania zaliczyli: Ośrodek Pomocy Społecznej, Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Urząd Miejski, Starostwo Powiatowe, Komendę Powiatową Policji, Straż Miejską, Sąd Rejonowy Wydział III Rodzinny i Nieletnich, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej, Przychodnię Leczenia Uzależnień i Współuzależnień w Śremie, Fundację na rzecz Rewaloryzacji Miasta Śrem, Fundację Dajemy Dzieciom Siłę, Bibliotekę

Publiczną, Śremski Ośrodek Kultury, Centrum Rozwoju Edukacji Obywatelskiej, Sanepid i pracodawców.

Pomoc, jaką placówki oferują uczniom z rodzin ubogich, opiera się o współpracę z Ośrodkiem Pomocy Społecznej i polega przede wszystkim na zapewnieniu bezpłatnego dożywiania w formie obiadów, jak również pomocy materialnej – zwolnienia z opłat za ubezpieczenie czy składek na Radę Rodziców, dofinansowania biletów miesięcznych, udziału w akcjach charytatywnych i kiermaszach na rzecz potrzebujących (np. „Odkryj w sobie św. Mikołaja”), poszukiwania sponsorów, którzy mogą pomóc, informowania o dostępnych stypendiach z urzędów i fundacji, kierowania rodziców do właściwych instytucji i monitorowanie udzielania pomocy, wspierania Szkolnego Klubu Wolontariatu, a także udostępniania sprzętu komputerowego do nauki zdalnej (Program „Zdalna szkoła”). Placówki zapewniają także zajęcia dodatkowe i wyrównawcze, opiekę świetlicową, porady i konsultacje z nauczycielami.

Pomoc, jaką placówki oferują uczniom z rodzin niewydolnych wychowawczo, dotkniętych problemami uzależnień, przemocy w rodzinie przebiega we współpracy z instytucjami pomocowymi. Umożliwiany jest kontakt ze specjalistami – pedagogami, psychologami, zapewniana jest informacja o dostępnych formach pomocy i odpowiednich instytucjach pomocowych, Telefonie Zaufania. Uczniowie mogą również korzystać z porad i wsparcia pedagogów i psychologów szkolnych, dyrektorów oraz nauczycieli i wychowawców, uczestniczą też w szkoleniach, programach profilaktyczno-edukacyjnych, zajęciach świetlicowych oraz zajęciach wyrównawczych, socjoterapeutycznych i warsztatach rozwijających kompetencje emocjonalno-społeczne.

Poprawa funkcjonowania placówek oraz efektywności procesu kształcenia i wychowania wymaga, zdaniem uczestników badania, zwiększenia

liczby godzin pracy pedagogów i psychologów szkolnych, organizowania zarówno dla uczniów, jak i rodziców spotkań, warsztatów i prelekcji ze specjalistami w zakresie interesujących tematów, a także dalszego doskonalenia kadry pedagogicznej. Należy zwrócić szczególną uwagę na zapewnienie uczniom poczucia bezpieczeństwa jako warunku swobodnej pracy nad sobą, pomagać w samookreśleniu i budowaniu poczucia swojej tożsamości, własnej wartości, uczyć pozytywnej, racjonalnej oceny innych ludzi, motywować do samodoskonalenia, tworzyć warunki radzenia sobie ze stresem i wzmacniania odporności psychicznej. Polepszenie efektywności procesu edukacji i wychowania wymaga też utrzymania ścisłej współpracy nauczycieli z rodzicami i instytucjami, jak również rozpoznania przyczyn utrudniających uczniom aktywne i pełne uczestnictwo w życiu szkoły. Zdaniem jednego z ankietowanych należałoby stworzyć program, który łączyłby wizję wychowania spójną dla nauczycieli i rodziców, możliwą do realizacji i akceptowaną przez wszystkie strony. Według respondentów konieczne jest też zwiększenie liczby godzin zajęć wyrównawczych oraz przeznaczenie dodatkowych funduszy na atrakcyjne zajęcia pozalekcyjne, rozwijające uzdolnienia uczniów.

17. SYTUACJA OSÓB STARSZYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH

SYTUACJA OSÓB STARSZYCH

Z analizy danych dotyczących sytuacji demograficznej gminy Śrem wynika, że w latach 2018-2021 liczba osób w wieku poprodukcyjnym stale rosła, systematycznie zwiększał się także udział liczby osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności gminy. Dane w tym zakresie zawiera poniższa tabela.

Tabela 64. Osoby w wieku poprodukcyjnym w strukturze ludności gminy w latach 2018-2021

zakres danych	2018	2019	2020	2021
liczba mieszkańców gminy ogółem	41 429	41 430	41 239	41 080
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	7 651	7 930	8 110	8 233
udział osób w wieku poprodukcyjnym w ludności gminy	18,5%	19,1%	19,7%	20,0%

Dane Urzędu Miejskiego w Śremie

Przytoczone dane pozwalają na sformułowanie wniosku, iż społeczność gminy wpisuje się w dominujące w ogólnym procesie demograficznym w kraju tendencje i powoli zaczyna się starzeć. Starzenie się społeczeństwa powoduje konieczność dokonania zmian organizacyjnych w funkcjonowaniu rodzin zobligowanych moralnie i prawnie do opieki nad członkiem rodziny, ale jest też istotną przesłanką do reorganizacji lokalnego rynku usług społecznych.

W ramach swojej działalności OPS świadczy m.in. usługi opiekuńcze. Jest to szczególna forma pomocy kierowana przede wszystkim do osób starszych, chorych i samotnych. Usługi te polegają m.in. na pomocy w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych i pielęgnacji. Dane w tym zakresie zawiera poniższa tabela.

Tabela 65. Rodziny w gminie korzystające z pomocy społecznej w formie usług opiekuńczych w latach 2018-2021

zakres danych	2018	2019	2020	2021
liczba rodzin	101	114	125	90
liczba osób łącznie w rodzinach	146	201	160	103

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Śremie

Warto dodać, że w 2020 r. otwarto w Śremie przy ul. Franciszkańskiej 2 Klub Senior+. W zajęciach, których celem jest m.in. rozwijanie sprawności intelektualnej i fizycznej, aktywizacja społeczna, rozwój sieci kontaktów

społecznych oraz upowszechnianie kultury i sportu wśród seniorów, uczestniczą starsi mieszkańcy gminy. Inicjowane przez Klub zajęcia pobudzają do aktywności, są pretekstem do wyjścia z domu i spędzenia czasu w dobrym towarzystwie. Wszystkie działania mają na celu integrację społeczności osób starszych oraz poprawę ich zdrowia psychicznego i fizycznego. Na realizację zadania i koszty funkcjonowania Klubu Senior+ gmina Śrem otrzymała dotację z Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej w kwocie 72 tys. zł.

W ramach Śremskiego Programu na rzecz osób starszych na lata 2017-2025, w 2017 r. wprowadzono Śremską Kartę Seniora. O Kartę może ubiegać się każdy mieszkaniec gminy Śrem, który ukończył 60 lat. Seniorzy mogą skorzystać ze specjalnych promocji oferowanych przez partnerów karty. W 2020 r. wydano 269 kart. Użytkownicy kart mogą korzystać ze zniżek na towary i usługi w 50 punktach handlowych i usługowych na terenie gminy Śrem.

W związku z sytuacją epidemiczną zakres usług dla osób starszych został dostosowany do panujących wymagań i ograniczeń. Od początku pandemii funkcjonował w gminie pakiet usług dla śremskich seniorów w ramach projektu „Pomoc na trudny czas”; realizowano też założenia polityki senioralnej określone w Śremskim Programie na rzecz osób starszych:

- Niedzielna Herbatka – zestawy ćwiczeń umysłowych do samodzielnego wykonania dostarczone seniorom uczestniczącym wcześniej w spotkaniach,
- Seniorzy online – pasmo programów telewizyjnych dedykowanych seniorom, wirtualne spotkania z ekspertami: fizjoterapeutami, dietetykami, terapeutami zajęciowymi oraz skrypty edukacyjne dot. omawianych tematów i materiały rękodzielnicze dla uczestników,
- Akcja Urodziny – kartki urodzinowe z dedykacją wykonane przez wolontariuszy,

- Eksperci Dobrego Życia – cykl zdalnych spotkań edukacyjnych skierowanych do ponad 450 osób,
- monitoring telefoniczny sytuacji osób starszych – przeprowadzono 1 824 rozmowy telefoniczne oraz uruchomiono całodobowy telefon informacyjny i całodobowe wsparcie psychologiczne.

W ramach „Solidarnościowego Korpusu Wsparcia Seniorów” przez Stowarzyszenie „Pomocna Dłoń – akcja wsparcia dla Seniorów w Śremie” realizowany był Program „Wspieraj Seniora”. Projekt skierowany do 4 590 mieszkańców gminy Śrem powyżej 70. roku życia, którzy w trosce o zdrowie i bezpieczeństwo wymagali wsparcia w związku ze stanem epidemii. Usługa polegała na dostarczaniu artykułów spożywczych, higienicznych, leków, pomocy w załatwianiu spraw urzędowych. Dodatkowym rezultatem było zmniejszenie poczucia izolacji i osamotnienia osób starszych. W ramach programu pomocą objęto również osoby niesamodzielne i niepełnosprawne poniżej 70. roku życia.

Uzupełnieniem powyższych informacji są wypowiedzi pozyskane z badania ankietowego. Odpowiadając na pytanie, jakie problemy najczęściej dotyczą osób starszych w gminie, respondenci wskazywali głównie na samotność, niewystarczający dostęp do specjalistycznych usług i opieki medycznej, niskie dochody przyczyniające się do ubóstwa oraz problemy komunikacyjne. Zwrócono także uwagę na marginalizację i wykluczenie społeczne, niedostateczną ofertę spędzania czasu wolnego oraz brak należytej opieki i wsparcia, a także niebezpieczeństwa związane z oszustwami i wyłudzeniami.

Z przytoczonych opinii wynika, że mieszkańcy interesują się losem osób starszych, ankietowani dostrzegają różnego rodzaju problemy i trudności, jakie stoją przed seniorami, a których częstokroć nie są oni w stanie pokonać swoimi siłami. Świadomość tych utrudnień oraz ograniczeń związanych z wiekiem

pozwoliła dokonać respondentom oceny zagrożenia seniorów marginalizacją i wykluczeniem społecznym oraz dostrzec braki w dotychczasowej ofercie pomocowej skierowanej do tej grupy.

Z informacji uzyskanych w badaniu ankietowym wynika, iż większość respondentów stanowiły osoby przed 55. rokiem życia, a grupa wiekowa powyżej 65 lat, czyli najbardziej zainteresowana tą kwestią część mieszkańców gminy, była reprezentowana przez 18% badanych. Z pewnością dla lepszego rozpoznania potrzeb seniorów w gminie należałoby przeprowadzić odpowiednie badania adresowane tylko i wyłącznie do tej grupy wiekowej, której opinii należałoby wykorzystać w planowaniu oferty pomocowej na najbliższe lata.

SYTUACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Z danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Śremie wynika, że w latach 2018-2021 niepełnosprawność była drugim, pod względem liczby rodzin, powodem przyznawania pomocy społecznej w gminie. Poniższa tabela przedstawia dane na temat liczby rodzin oraz liczby osób w rodzinach, które korzystały z pomocy społecznej świadczonej przez OPS w latach 2018-2021.

Tabela 66. Rodziny w gminie korzystające z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2018-2021

zakres danych	2018	2019	2020	2021
liczba rodzin	350	470	385	438
liczba osób łącznie w rodzinach	618	907	691	741

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Śremie

Należy dodać, że w 2021 r. OPS przyznał 1 448 świadczeń w postaci dodatków do zasiłku rodzinnego (oraz 130 dodatków w ramach mechanizmu „złotówka za złotówkę”) z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego dla rodzin z terenu gminy. Ważnymi świadczeniami dla

rodzin dotkniętych problemem niepełnosprawności były także zasiłki pielęgnacyjne i świadczenia pielęgnacyjne.

Ponadto dzięki Programowi „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” z pomocy asystenta przy wykonywaniu codziennych czynności oraz przy funkcjonowaniu w życiu społecznym skorzystało w 2020 r. 56 osób z niepełnosprawnością, w tym 6 osób do 35. roku życia ze znacznym stopniem niepełnosprawności.

Gmina Śrem realizuje także program „Opieka wytchnieniowa”, polegający na wsparciu członków rodziny lub opiekunów osób z niepełnosprawnością poprzez pomoc w codziennych obowiązkach lub zapewnienie czasowego zastępstwa.

W gminie Śrem funkcjonuje Środowiskowy Dom Samopomocy, który realizuje zadanie prowadzenia i rozwoju infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Liczba miejsc w ośrodku wynosi 50. Niepełnosprawności osób, które korzystały z usług domu w 2020 r., stanowiły: choroba psychiczna (13 osób), upośledzenie umysłowe (31 osób, w tym 23 ze znacznym stopniem, a 8 z umiarkowanym stopniem upośledzenia umysłowego), inne zaburzenia psychiczne – z wyłączeniem uzależnienia od środków psychoaktywnych (6 osób). Formy zajęć realizowane przez ŚDS w 2020 r., to:

- terapie: psychologiczna, pedagogiczna, zajęciowa, trening umiejętności samoobsługowych i zaradności życiowej, trening umiejętności społecznych i umiejętności interpersonalnych, trening umiejętności spędzania wolnego czasu oraz treningi kulinarne, budżetowe, techniczne, czystościowe;
- rehabilitacja: społeczna, ruchowa;
- psychoterapia: indywidualna i grupowa.

Realizując swoje zadania, ŚDS współpracował z jednostkami z obszaru gminy Śrem: Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Towarzystwem Pomocy

Potrzebującym im. Św. Brata Alberta „Nadzieja”, Zespołem Szkół Politechnicznych im. Powstańców Wlkp., Warsztatami Terapii Zajęciowej, Śremskim Ośrodkiem Kultury, Zespołem Szkół Ogólnokształcących w Śremie oraz z rodzinami i opiekunami prawnymi uczestników.

Warsztaty Terapii Zajęciowej w Śremie to jedna z placówek aktywizujących zawodowo i społecznie osoby niepełnosprawne. Ze wsparcia placówki korzysta przez pięć dni w tygodniu kilkadziesiąt osób niepełnosprawnych. Część uczestników warsztatów terapii zajęciowej stanowią absolwenci szkoły specjalnej, którzy nie są osobami w pełni samodzielnymi. Placówka zapewnia im nie tylko opiekę, jednak przede wszystkim rozwija także ich umiejętności i zainteresowania. Podopieczni WTZ w Śremie mają łącznie do dyspozycji sześć pracowni: pracownię rękodzieła, krawiecko-dziewiarską, multimedialną, ogrodniczo-bukieciarską, artystyczną oraz pracownię gospodarstwa domowego. Uczestnicy placówki mogą korzystać także z sali rehabilitacyjnej.

Wielobranżowa Spółdzielnia Socjalna PAUMARK ma na celu poprawę funkcjonowania społecznego i przybliżenie do rynku pracy osób ze szczególnymi deficytami psychicznymi, społecznymi, zawodowymi, zamieszkałych w gminie Śrem. Spółdzielnia realizuje usługi związane z kompleksową obsługą terenów zielonych, sprzątania terenów zewnętrznych i wewnętrznych. Wykonuje przede wszystkim pracę na rzecz podmiotów prywatnych i klientów indywidualnych. Współpracuje także z Klubem Integracji Społecznej w zakresie aktywizacji i reintegracji społeczno-zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. W 2020 r. Spółdzielnia Socjalna PAUMARK zatrudniała 10 osób.

Warto również w tym miejscu przytoczyć informacje Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Śremie dotyczące orzeczeń o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności (z uwzględnieniem

orzeczonego stopnia niepełnosprawności) w odniesieniu do mieszkańców powiatu śremskiego (w związku z brakiem możliwości wygenerowania oddzielnych danych dla gminy Śrem, gdyż Zespół nie prowadzi ewidencji orzeczeń osobno dla poszczególnych gmin).

Tabela 67. Orzeczenia o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności wydane mieszkańcom powiatu w latach 2018-2021

zakres danych	2018	2019	2020	2021
liczba orzeczeń o niepełnosprawności wydanych mieszkańcom powiatu	141	139	166	192
liczba orzeczeń o stopniu niepełnosprawności wydanych mieszkańcom powiatu	1 246	1 209	1 139	1 219
w tym o znacznym stopniu niepełnosprawności	390	404	335	433
w tym o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności	577	546	554	544
w tym o lekkim stopniu niepełnosprawności	279	259	250	242

Dane Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Śremie

Osoby niepełnosprawne z terenu gminy Śrem mogą korzystać również ze wsparcia finansowego udzielanego przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Śremie, które dysponuje środkami na rehabilitację społeczną i zawodową. W tabeli zamieszczonej poniżej zawarto dane dotyczące tego rodzaju pomocy.

Tabela 68. Dofinansowanie rehabilitacji przyznane mieszkańcom gminy w latach 2018-2021

zakres danych	2018	2019	2020	2021
liczba osób niepełnosprawnych z gminy, którym dofinansowano uczestnictwo w turnusach rehabilitacyjnych	62	58	57	110
liczba osób niepełnosprawnych z gminy, którym dofinansowano sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze	168	193	147	140

liczba osób niepełnosprawnych z gminy, którym dofinansowano likwidację barier architektonicznych, technicznych, w komunikowaniu się	32	30	35	45
---	----	----	----	----

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Śremie

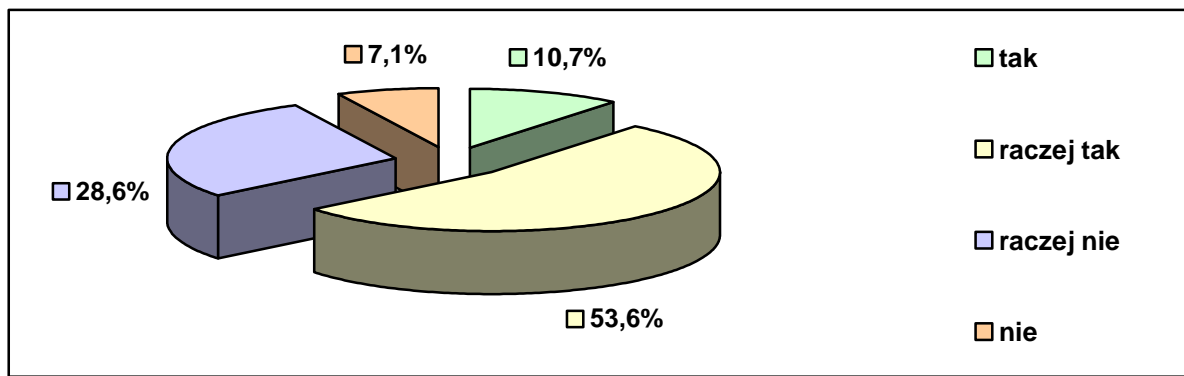
Uzupełnieniem powyższych informacji są wypowiedzi pozyskane z badania ankietowego przeprowadzonego w środowisku lokalnym. W ankiecie zapytano mieszkańców o problemy, jakie najczęściej dotyczą osób niepełnosprawnych w gminie. W odpowiedzi wymieniano bariery architektoniczne, niedostosowanie infrastruktury gminnej i budynków użyteczności publicznej, niewystarczający dostęp do specjalistycznej opieki zdrowotnej i usług rehabilitacyjnych oraz utrudniony dostęp do odpowiednich środków komunikacji publicznej przystosowanych do transportu osób niepełnosprawnych. Wskazywano także na izolację i wykluczenie społeczne, brak odpowiedniej oferty rozwoju i spędzania czasu wolnego oraz niewystarczające wsparcie ze strony instytucji pomocowych, a także przypadki braku tolerancji okazywane osobom niepełnosprawnym.

Większość respondentów biorących udział w badaniu ankietowym zauważa obecność osób niepełnosprawnych w środowisku. Mieszkańcy dostrzegają też niedostatki w specjalistycznej opiece oraz braki w infrastrukturze, upatrując w tych sferach źródła problemów, z którymi borykają się osoby dotknięte niepełnosprawnością.

Pragnąc poznać opinie mieszkańców na temat sytuacji osób starszych i niepełnosprawnych, w badaniu ankietowym przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania sformułowano pytanie odnoszące się do uwzględniania potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych w działaniach realizowanych na terenie gminy. Według 64,3% uczestników badania w działaniach realizowanych w gminie raczej uwzględnia się lub uwzględnia się

potrzeby osób starszych i niepełnosprawnych, ale jednocześnie 35,7% ankietowanych wyraziło odmienną opinię. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 13. Czy Pani/Pana zdaniem w działaniach realizowanych na terenie gminy uwzględnia się potrzeby osób starszych i niepełnosprawnych?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym

18. SEKTOR POZARZĄDOWY, KOŚCIOŁY

W 2021 r. na terenie gminy Śrem funkcjonowało 67 organizacji pozarządowych. Samorząd podejmował z nimi współpracę, która przybierała formę zlecenia organizacjom realizacji zadań własnych, dofinansowywania działalności statutowej organizacji, wsparcia rzeczowego i lokalowego oraz doradztwa i konsultacji. Wykaz organizacji pozarządowych działających na terenie gminy zawiera tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 69. Wykaz organizacji pozarządowych w gminie w 2021 r.

lp.	nazwa organizacji	adres
1.	Chór Corda Cordi	ul. Jana Kilińskiego 23, 63-100 Śrem
2.	Klub Jeździecki Agro-Handel Śrem Stajnia Olsza	Olsza 29, 63-100 Śrem
3.	Klub Krótkofalowców SP3PKC Lambda	Pl. Straży Pożarnej 1, 63-100 Śrem
4.	Klub Sportowy Bazar Śrem	ul. Adama Mickiewicza 29/9, 63-100 Śrem

5.	Klub Sportowy RAPID	ul. Wojska Polskiego 13/14, 63-100 Śrem
6.	Klub Sportowy WODNIK	ul. Staszica 1, 63-100 Śrem
7.	Klub Żeglarski Odlewnik Śrem	ul. Jeziorna 6, 63-100 Śrem
8.	Kurkowe Bractwo Strzeleckie	ul. Zamenhofska 5, 63-100 Śrem
9.	Liga Obrony Kraju Zarząd Rejonowy	ul. Mickiewicza 4, 63-100 Śrem
10.	Ludowy Klub Sportowy PIAST Śrem	ul. Chłapowskiego 33, 63-100 Śrem
11.	Międzyszkolny Klub Sportowy MOS w Śremie	ul. Fryderyka Chopina 4/62, 63-100 Śrem
12.	Oddział Regionalny Olimpiady Specjalne Polska Wielkopolskie – Poznań, Sekcja Olimpiad Specjalnych GEPARD w Śremie	ul. Piłsudskiego 15, 63-100 Śrem
13.	Ognisko Towarzystwa Krzewienia Kultury Fizycznej SOKÓŁ Śrem	ul. Ludwika Zamenhofska 7, 63-100 Śrem
14.	Osiedlowy Klub Sportowy Relax	ul. Przemysłowa 36a, 63-100 Śrem
15.	Polskie Stowarzyszenie Diabetyków Koło Nr 21 w Śremie	ul. Chłapowskiego 33/39, 63-100 Śrem
16.	Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Powiatowy	ul. Powstańców Wlkp. 7, 63-100 Śrem
17.	Polski Komitet Profesjonalistów Zdrowia	ul. Mickiewicza 95, 63-100 Śrem
18.	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Zarząd Oddziału Rejonowego	ul. Poznańska 32, 63-100 Śrem
19.	Polski Związek Filatelistów Koło Odlewni Żeliwa	ul. Roweckiego 16/40, 63-100 Śrem
20.	Polski Związek Niewidomych Okręg Wielkopolski Koło w Śremie	ul. Okulickiego 10, 63-100 Śrem
21.	Poznańskie Stowarzyszenie Ognisk Artystycznych	ul. Adama Mickiewicza 3, 63-100 Śrem
22.	Stowarzyszenie Absolwentów LO	ul. Poznańska 11, 63-100 Śrem
23.	Stowarzyszenie Animatorów Ekonomii Społecznej Gospodarki Rynkowej „SZANSA”	ul. 1 Maja 11, 63-100 Śrem
24.	Stowarzyszenie Emerytów i Rencistów Policyjnych	ul. Mickiewicza 15, 63-100 Śrem

25.	Stowarzyszenie Holis	ul. Kosynierów 17, 63-100 Śrem
26.	Stowarzyszenie Kulturalne – Orkiestra Reprezentacyjna Odlewników	ul. Staszica 1, 63-100 Śrem
27.	Stowarzyszenie Liczba Mnoga	Pl. 20 Października 11, 63-100 Śrem
28.	Stowarzyszenie Miłośników Rzeki Warty	ul. Ks. J. Popiełuszki 42/1, 63-100 Śrem
29.	Stowarzyszenie Miłośników Sztuki Walki „LEO”	Gaj 60, 63-100 Śrem
30.	Stowarzyszenie na rzecz Kultury Fizycznej i Sportu ADALBERTUS	Dalewo 112, 63-100 Śrem
31.	Stowarzyszenie na rzecz Osób Niepełnosprawnych „Wiara i Światło”	ul. Adamskiego 2, 63-100 Śrem
32.	Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Wsi Mechlin	ul. Szkolna 36, 63-100 Śrem
33.	Stowarzyszenie na rzecz wspierania Zespołu Szkół Technicznych im. Hipolita Cegielskiego w Śremie „HIPO-TECH”	ul. Staszica 3, 63-100 Śrem
34.	Stowarzyszenie pn. Śremskie Towarzystwo Tenisowe	ul. Konstytucji 3-go Maja 2, 63-100 Śrem
35.	Stowarzyszenie Reumatyków i ich Sympatyków Koło w Śremie	ul. Mickiewicza 95, 63-100 Śrem
36.	Stowarzyszenie Wspierające Rozwój i Zapobiegające Wykluczeniu Społecznemu „Wsparcie”	ul. Adama Mickiewicza 5, 63-100 Śrem
37.	Szkolny Związek Sportowy	ul. Stary Rynek 5, ul. Szkolna 4, 63-100 Śrem
38.	Śremska Grupa Nieustannych Optymistów Krówka Mała	ul. Chłapowskiego 3, 63-100 Śrem
39.	Śremski Klub Karate Do Shotokan	ul. Fryderyka Chopina 4/110, 63-100 Śrem
40.	Śremski Klub Rowerowy Żwawe Dziadki	Nochowo, ul. Gościnną 5, 63-100 Śrem
41.	Śremski Klub Sportowy Taekwondo Feniks Śrem	ul. Jana Kochanowskiego 2 63-100 Śrem (Szkoła Podstawowa nr 1)
42.	Śremski Klub Sportowy Warta	ul. Poznańska 15, 63-100 Śrem
43.	Śremskie Stowarzyszenie na rzecz Osób	ul. Piłsudskiego 15, 63-100 Śrem

	Niepełnosprawnych TRÓJKA	
44.	Śremskie Klub Petanque	ul. Poznańska 15, 63-100 Śrem
45.	Śremskie Stowarzyszenie Przyjaciół Teatru	ul. Chłapowskiego 33, 63-100 Śrem
46.	Śremskie Stowarzyszenie Przyrodniczo-Wędkarskie	ul. Dutkiewicza 19, 63-100 Śrem
47.	Śremskie Stowarzyszenie Jasny Horyzont	ul. Adama Mickiewicza 5, 63-100 Śrem
48.	Śremskie Stowarzyszenie Śpiewackie im. Stanisława Moniuszki	ul. Kolejowa 10, 63-100 Śrem
49.	Śremskie Towarzystwo Przyrodnicze	ul. Poznańska 17, 63-100 Śrem
50.	Towarzystwo im. Ks. Piotra Wawrzyniaka	ul. Ks. Piotra Wawrzyniaka 3, 63-100 Śrem
51.	Towarzystwo Miłośników Ziemi Śremskiej	ul. Chłapowskiego 1, 63-100 Śrem
52.	Towarzystwo Muzyczne im. Mariana Zielińskiego	ul. Poznańska 13, 63-100 Śrem
53.	Towarzystwo Pomocy Potrzebującym im. Św. Brata Alberta Nadzieja	ul. Chłapowskiego 1, 63-100 Śrem
54.	Towarzystwo Śremskich Amazonek	ul. Jana Kilińskiego 2, 63-100 Śrem
55.	Uczniowski Klub Sportowy Śrem	ul. Chełmońskiego 1b, 63-100 Śrem
56.	Wielkopolski Związek Inwalidów Narządu Ruchu w Poznaniu Koło Śrem	ul. Dutkiewicza 5, 63-100 Śrem
57.	Wielkopolskie Stowarzyszenie „Pokolenie”	ul. Ks. J. Popiełuszki 42/1, 63-100 Śrem
58.	Wspólny Śrem	ul. Kilińskiego 1, 63-100 Śrem
59.	Związek Harcerstwa Polskiego Komenda Hufca Śrem	ul. Poznańska 17, 63-100 Śrem
60.	Związek Kombatantów RP i Byłych Więźniów Politycznych	ul. Stary Rynek 5, 63-100 Śrem
61.	Fundacja Schronisko dla Zwierząt w Gaju	ul. Nadbrzeżna 3/10, 63-100 Śrem
62.	Fundacja Familia	Pl. 20 Października 49, 63-100 Śrem
63.	Fundacja na rzecz Rewaloryzacji Miasta Śrem	ul. Adama Mickiewicza 21, 63-100 Śrem
64.	Fundacja na rzecz Wspierania	ul. Jasna 17, 63-100 Śrem

	Społeczności Lokalnej	
65.	Fundacja Aktywności Lokalnej, Filia w Śremie	ul. Raclawicka 7a, 63-100 Śrem
66.	Fundacja PRO RODZINA	Psarskie, ul. Jaworowa 6, 63-100 Śrem
67.	Unia Gospodarcza Regionu Śremskiego – Śremski Ośrodek Wspierania Małej Przedsiębiorczości	ul. Okulickiego 3, 63-100 Śrem

Dane Urzędu Miejskiego w Śremie

W 2021 r. w gminie Śrem funkcjonowało 8 parafii Kościoła rzymskokatolickiego i wspólnota religijna Świadków Jehowy. Wszystkie parafie rzymskokatolickie z gminy Śrem wchodzi w skład archidiecezji poznańskiej, zaś w podziale dekanalnym parafie w Śremie i Błociszewie należą do dekanatu śremskiego, natomiast parafia w Dalewie – do dekanatu krzywińskiego. Parafia Garnizonowa pw. św. Jana z Dukli w Śremie to parafia wojskowa w Dekanacie Sił Powietrznych Ordynariatu Polowego Wojska Polskiego. Poniższa tabela przedstawia dane na temat parafii i wspólnoty religijnej funkcjonujących na terenie gminy.

Tabela 70. Parafie rzymskokatolickie i wspólnota religijna na terenie gminy

lp.	nazwa i adres	działania na rzecz rodzin, dzieci i młodzieży
1.	Parafia pw. Bł. Michała Kozala Biskupa i Męczennika, ul. Malczewskiego 2, 63-100 Śrem	<ul style="list-style-type: none"> • Wspólnota Młodych ΙΧΘΥΣ • Wspólnota KEFAS Śrem • Schola skupiająca młodzież szkół średnich • Chórek dziecięcy
2.	Parafia pw. Ducha Świętego, ul. Grunwaldzka 20, 63-100 Śrem	<ul style="list-style-type: none"> • Apostolstwo Bożego Miłosierdzia • Domowy Kościół • Chórek dziecięcy
3.	Kościół pw. Najświętszego Serca Jezusa, ul. Kilińskiego 23, 63-100 Śrem	<ul style="list-style-type: none"> • Serdeczna Osada im. Świętej Rity – parafialny ośrodek wypoczynkowo-rekolekcyjny dla dzieci • Wiara i Światło na rzecz osób niepełnosprawnych • Chórek „Serdeczne Nutki”

		<ul style="list-style-type: none"> • Duszpasterstwo Młodzieży
4.	Parafia pw. NMP Wniebowziętej, ul. Farna 9, 63-100 Śrem	<ul style="list-style-type: none"> • Domowe Ogniska Miłosierdzia Bożego • Chórek dziecięcy • Caritas Parafialny – półkolonie, działalność charytatywna, paczki
5.	Parafia Garnizonowa pw. Św. Jana z Dukli w Śremie, ul. Sikorskiego 2, 63-100 Śrem	
6.	Parafia pw. NMP Wniebowziętej w Mórce, Mórka, ul. Spokojna 3, 63-100 Śrem	<ul style="list-style-type: none"> • Parafialny Klub Sportowy Amicus – organizuje treningi piłki nożnej dla dzieci i młodzieży, prowadzi również zajęcia fitness dla kobiet
7.	Parafia pw. św. Michała Archanioła w Błociszewie, ul. Kasztanowa 2, 63-111 Błociszewo	<ul style="list-style-type: none"> • Organizacja wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży, wyjazdy • Schola dziecięca
8.	Parafia pw. św. Wojciecha, Dalewo 67, 63-100 Śrem	nie realizuje
9.	Sala Królestwa Świadków Jehowy, Psarskie, ul. Leśna 12, 63-100 Śrem	<ul style="list-style-type: none"> • Spotkania dla dzieci i młodzieży o charakterze edukacyjnym i profilaktycznym, m.in. w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Dane Urzędu Miejskiego w Śremie

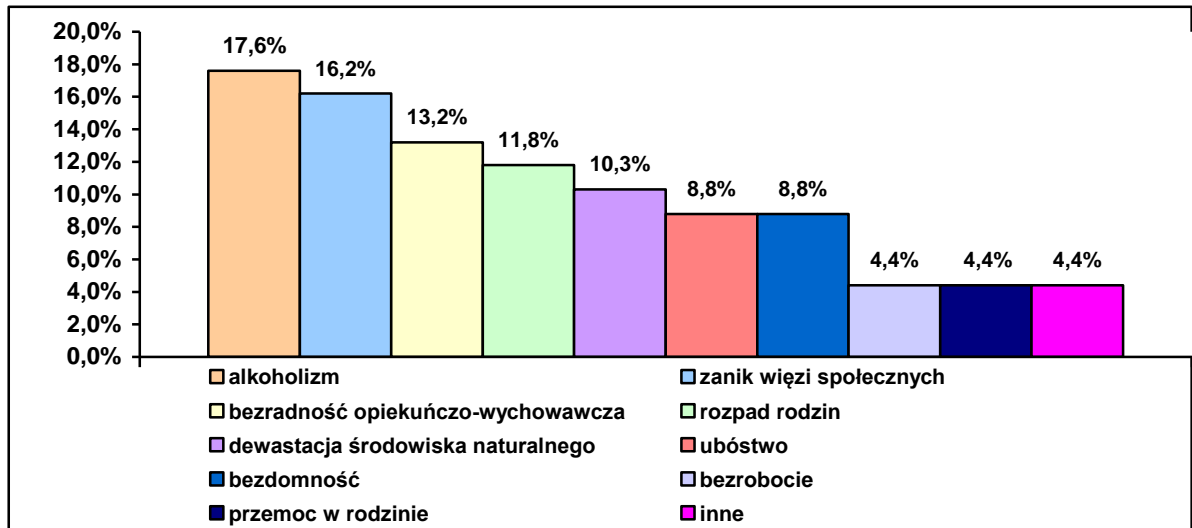
19. PROBLEMY WSKAZANE PRZEZ MIESZKAŃCÓW, DIALOG SPOŁECZNY

Uczestników badania ankietowego przeprowadzonego na potrzeby skonstruowania niniejszego dokumentu poproszono o wskazanie problemów bądź niekorzystnych zjawisk, które są w gminie najbardziej widoczne. Pytanie miało charakter półotwarty z możliwością dokonania wielokrotnego wyboru. Respondentów poproszono również o ocenę komunikacji z władzami samorządowymi i ocenę poziomu zadowolenia z faktu zamieszkiwania na terenie gminy.

Wśród problemów i niekorzystnych zjawisk, które najbardziej uwidaczniają się w gminie, respondenci najczęściej wskazywali alkoholizm i zanik więzi społecznych. W dalszej kolejności wymieniali bezradność

opiekuńczo-wychowawczą, rozpad rodzin, dewastację środowiska naturalnego oraz ubóstwo i bezdomność, a także bezrobocie i przemoc w rodzinie. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 14. Jakie problemy, niekorzystne zjawiska najbardziej uwidaczniają się w gminie?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym

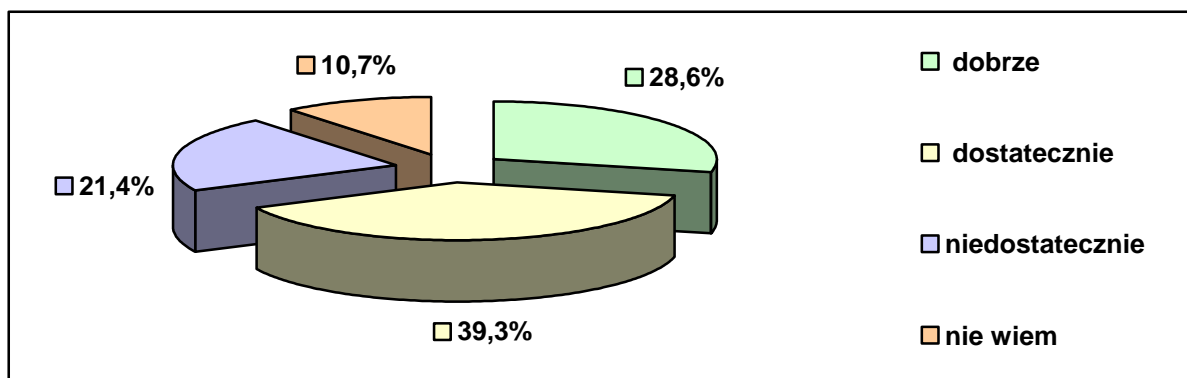
W ankiecie znalazło się również pytanie pozwalające badanym wskazać działania i inicjatywy, jakie należałoby podjąć w gminie, aby integrować i aktywizować społeczność lokalną. Odpowiadając, ankietowani szczególny nacisk położyli na konieczność organizowania imprez integracyjnych oraz wydarzeń kulturalnych i rekreacyjno-sportowych, a także stworzenia oferty zajęć dla różnych grup wiekowych. Zwrócono również uwagę na potrzebę organizowania częstszych spotkań władz gminy z mieszkańcami, poprawy systemu informowania o planach i projektach przygotowywanych przez samorząd, a w szczególności dotarcie do osób, które nie korzystają z nowoczesnych technologii i Internetu, prowadzenia szerszego dialogu społecznego i konsultacji z mieszkańcami oraz organizowania ogólnodostępnych dyżurów radnych (np. w sieci lub telefonicznych). Postulowano również stworzenie oferty spędzania czasu wolnego dla osób starszych, uruchomienie miejsc spotkań dla mieszkańców (np. kluby osiedlowe)

oraz inicjowanie wspólnych akcji aktywizujących społeczność lokalną i działań proekologicznych (np. wspólne nasadzenia zieleni).

Wskazując działania, które mogłyby przyczynić się do łagodzenia bądź rozwiązywania problemów społecznych oraz zaspokojenia potrzeb mieszkańców, uczestnicy badania wymieniali najczęściej utworzenie domu dziennego pobytu dla osób starszych wymagających opieki, zapewnienie dostępu do lekarzy specjalistów, poprawę funkcjonowania komunikacji publicznej, popularyzowanie idei wolontariatu na potrzeby osób starszych i chorych oraz rozszerzenie wsparcia finansowego dla stowarzyszeń działających na rzecz osób niepełnosprawnych. Wspomniano także o monitorowaniu potrzeb społeczności lokalnej oraz prowadzeniu kampanii społecznych na rzecz wielokulturowej integracji.

W sondażu poruszono także kwestię oceny komunikacji między władzami samorządowymi a mieszkańcami. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 15. Jak Pani/Pan ocenia komunikację między władzami samorządowymi a mieszkańcami?

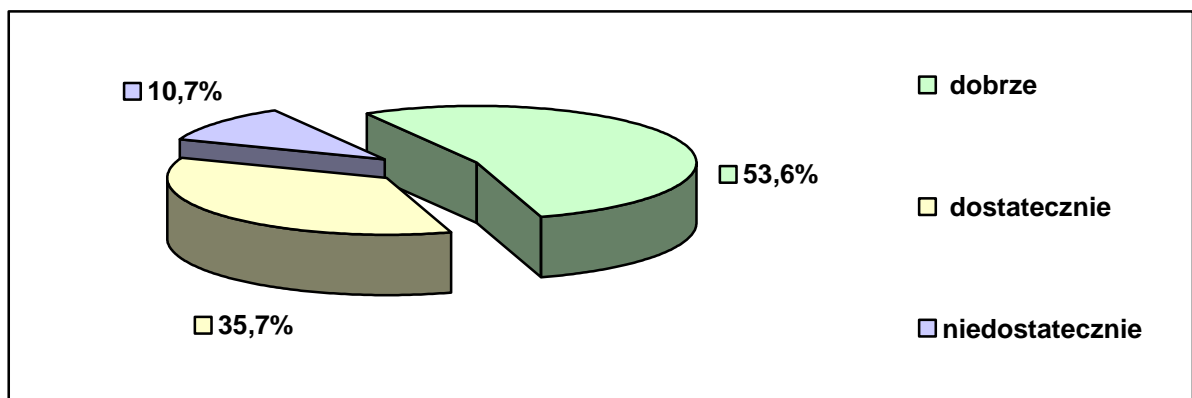
Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym

Komunikacja między władzami samorządowymi a mieszkańcami została oceniona pozytywnie, bowiem 39,3% uczestników badania uznało ją za dostateczną, a kolejne 28,6% ankietowanych stwierdziło, że jest dobra.

Jednocześnie 21,4% respondentów wyraziło opinię negatywną. Jednoznacznie wypowiedzieć się w tej kwestii nie potrafiło 10,7% pytanych.

Ankietowanych poproszono również o ocenę poziomu zadowolenia z bycia mieszkańcem gminy. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 16. Jak Pani/Pan ocenia swój poziom zadowolenia z bycia mieszkańcem gminy?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym

Z uzyskanych odpowiedzi wynika, że gmina Śrem jest dobrym miejscem do zamieszkania, bowiem w odpowiedzi na pytanie o ocenę poziomu zadowolenia z bycia mieszkańcem gminy 89,3% respondentów wyraziło opinię pozytywną. Opinii tej nie podziela jednak 10,7% badanych.

20. PROBLEMY RÓWNOŚCI SZANS

Polityka równości szans płci jest celowym, systematycznym i świadomym ocenianiem prowadzonych działań z perspektywy wpływu na warunki życia kobiet i mężczyzn, które ma na celu przeciwdziałanie dyskryminacji ze względu na płeć i osiągnięcie równości kobiet i mężczyzn. Wprowadzenie w życie zasad polityki równości płci wymaga przeprowadzenia analizy sytuacji kobiet i mężczyzn, która opiera się na przedstawieniu danych ilościowych i jakościowych w podziale na płeć oraz odniesieniu się do występujących barier

równości płci. W latach 2018-2021 w gminie Śrem struktura ludności pod względem płci była stabilna; stale ponad połowę mieszkańców stanowiły kobiety. Dane w tym zakresie przedstawia kolejna tabela.

Tabela 71. Udział kobiet w liczbie ludności gminy w latach 2018-2021

zakres danych	2018	2019	2020	2021
liczba ludności gminy ogółem	41 429	41 430	41 239	41 080
liczba kobiet	21 449	21 466	21 396	21 309
udział kobiet w liczbie ludności gminy ogółem	51,77%	51,81%	51,88%	51,87

Dane Urzędu Miejskiego w Śremie

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Śremie w latach 2018-2021 kobiety stanowiły zdecydowaną większość ogółu osób bezrobotnych w gminie.

Tabela 72. Udział kobiet w liczbie bezrobotnych w gminie w latach 2018-2021

zakres danych	2018	2019	2020	2021
liczba bezrobotnych ogółem	254	292	459	318
liczba bezrobotnych kobiet	170	171	295	187
udział kobiet w liczbie osób bezrobotnych	66,9%	58,6%	64,3%	58,8%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Śremie

Analiza struktury bezrobocia w gminie pod względem płci wykazała, że kobiety przeważały prawie we wszystkich wyróżnionych kategoriach, zarówno jeśli chodzi o wiek, czas pozostawania bez pracy, wykształcenie i staż pracy. Największy udział kobiet w ogóle bezrobotnych odnotowano wśród osób z wykształceniem wyższym, osób w wieku 25-34 lata, osób ze stażem pracy od 1 roku do 5 lat, a także osób pozostających bez pracy od 12 do 24 miesięcy.

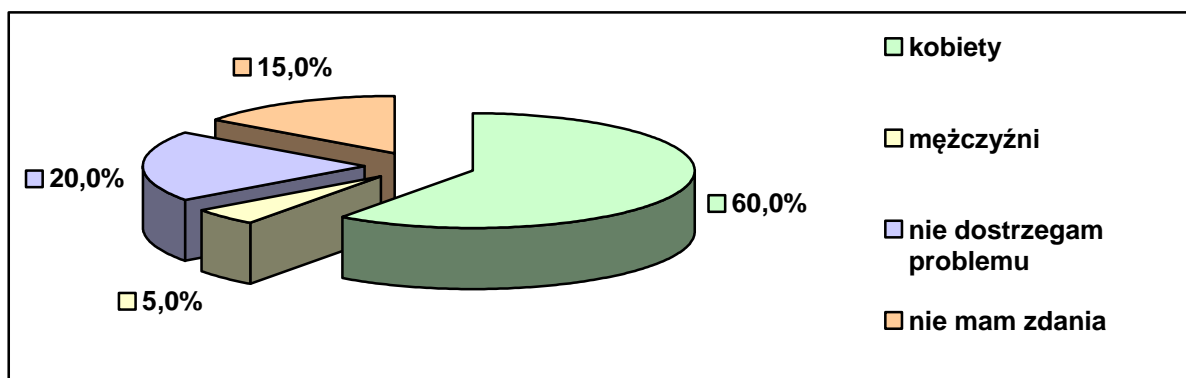
Może to wskazywać na istnienie nierówności szans kobiet i mężczyzn na lokalnym rynku pracy, co jednocześnie implikuje konieczność podejmowania działań sprzyjających aktywizacji zawodowej kobiet, a w działaniach tych należy

uwzględnić szeroki zakres rozwiązań ułatwiających kobietom godzenie pracy zawodowej i życia rodzinnego.

Problemy dotyczące równości szans płci nie ograniczają się jedynie do zagadnień związanych z zatrudnieniem. Dlatego w ramach diagnozy sytuacji w zakresie równości szans w gminie Śrem przeprowadzono badanie przy zastosowaniu anonimowej ankiety, w której pytano o wybrane zagadnienia dotyczące równości szans kobiet i mężczyzn oraz dyskryminacji ze względu na płeć. Do analizy przedłożono w sumie 21 ankiet wypełnionych przez mieszkańców gminy, którzy zdecydowali się wziąć udział w badaniu.

Zasada równości szans płci ma ograniczać dyskryminację zarówno kobiet, jak i mężczyzn, przypisując im taką samą wartość społeczną, równe prawa oraz równy dostęp do zasobów. Uwzględniając powyższe, pytano respondentów, kto, ich zdaniem, jest bardziej zagrożony problemem nierówności szans. Według 60% badanych bardziej zagrożone dyskryminacją ze względu na płeć są kobiety. Problemu zawartego w pytaniu nie dostrzega 20% ankietowanych. Zdaniem 5% pytanych są to mężczyźni. Trudności z jednoznaczną odpowiedzią na to pytanie miało 15% respondentów. Rozkład uzyskanych odpowiedzi przedstawiono na wykresie zamieszczonym poniżej.

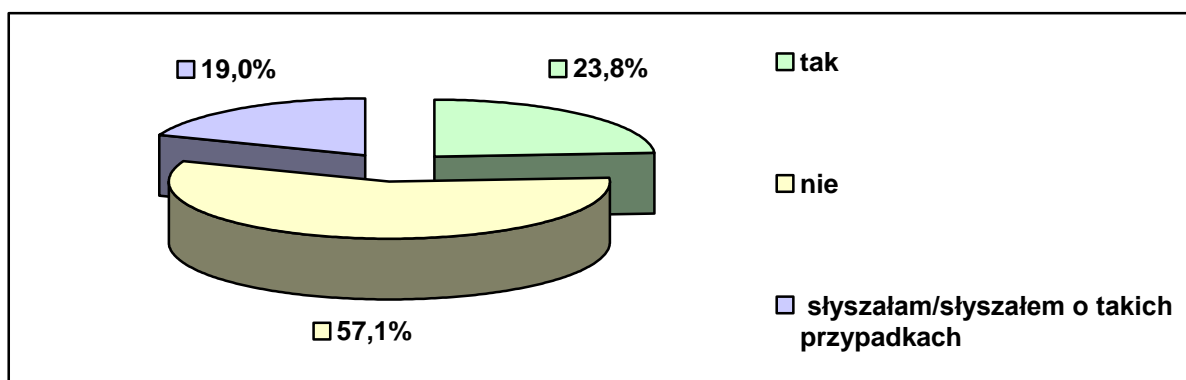
Wykres 17. Kto jest wg Pani/Pana bardziej zagrożony dyskryminacją ze względu na płeć?

Dane z badania ankietowego

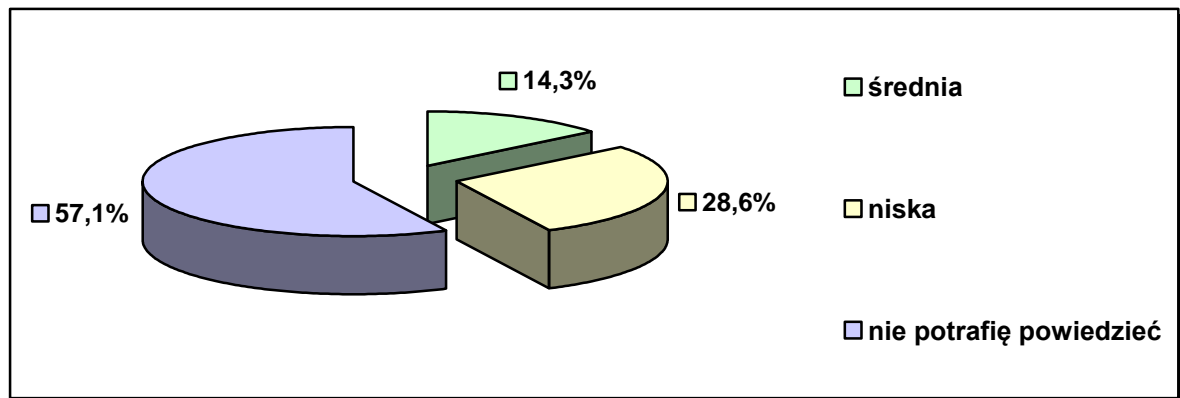
Badanie ankietowe pozwoliło również poznać wiedzę biorących w nim udział respondentów na temat problemu równości szans kobiet i mężczyzn w ich lokalnym środowisku. Ponad 57% spośród pytaných mieszkańców odpowiedziało, że nie spotkało się z przypadkami dyskryminacji ze względu na płeć w gminie. Jednocześnie 23,8% badanych przyznało, że zna przypadki dyskryminacji ze względu na płeć w gminie, a 19% respondentów stwierdziło, iż o takich przypadkach słyszało. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniżej zamieszczony wykres.

Wykres 18. Czy spotkała się Pani/ spotkał się Pan z przypadkami dyskryminacji ze względu na płeć w gminie lub o nich słyszała/ słyszał?

Dane z badania ankietowego

Do uczestników badania skierowano też pytanie dotyczące określenia skali problemu nierówności szans płci w gminie. Według 28,6% badanych skala problemu nierówności płci na terenie gminy jest niska, z kolei 14,3% ankietowanych stwierdziło, że jest średnia. Wysoki odsetek (57,1%) respondentów nie potrafił jednoznacznie wypowiedzieć się w tej kwestii. Poniższy wykres pokazuje rozkład odpowiedzi.

Wykres 19. Jaka Pani/Pana zdaniem może być skala problemu nierówności płci w gminie?

Dane z badania ankietowego

Uczestnicy badania udzielali również odpowiedzi na pytania dotyczące potrzeby podejmowania działań na rzecz równości szans kobiet i mężczyzn oraz mających na celu przeciwdziałanie dyskryminacji ze względu na płeć. Potrzebę prowadzenia takich działań potwierdziło trzy czwarte badanych. Nikt z respondentów nie uznał podejmowania takich działań za bezzasadne. Jedna czwarta ankietowanych nie potrafiła rozstrzygnąć tak sformułowanej kwestii.

Kolejne pytanie dotyczyło obszarów, w jakich powinno się podejmować działania na rzecz równości szans kobiet i mężczyzn przeciwdziałające dyskryminacji ze względu na płeć. Respondenci najczęściej wskazywali rynek pracy (31,3%), płace (18,8%), awans zawodowy i udział we władzach samorządowych (po 14,6%) oraz życie rodzinne (10,4%), działalność społeczną (6,3%) i edukację (4,2%). Odpowiadając na pytanie o konkretne działania, jakie należy podejmować na rzecz równości szans kobiet i mężczyzn lub w celu przeciwdziałania dyskryminacji ze względu na płeć, ankietowani zwrócili uwagę na potrzebę podnoszenia świadomości społecznej, wyrównania szans na rynku pracy, prowadzenia szkoleń i kampanii informacyjno-edukacyjnych rozszerzających wiedzę w tym zakresie oraz monitorowania poziomu dyskryminacji i opracowania skutecznych rozwiązań.

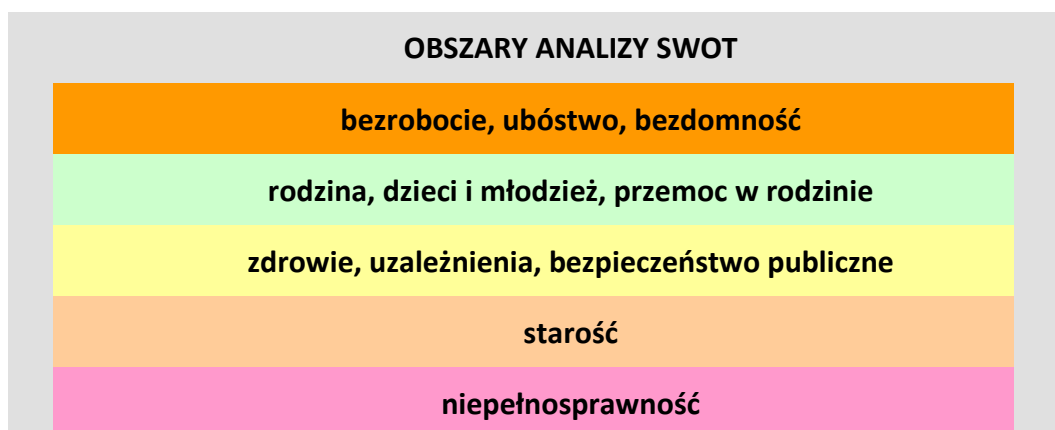
Z udzielonych wypowiedzi ankietowanych wynika, że znaczna ich część dostrzega problemy nierówności szans oraz dyskryminacji płciowej i identyfikuje je nie tylko w obszarze zatrudnienia, a znaczna część respondentów potrafiła ocenić także skalę tego problemu. Jednocześnie daje się zauważyć znaczny odsetek badanych, którzy wybierali odpowiedź „nie mam zdania” czy „nie potrafię powiedzieć”. Zmiana tego stanu rzeczy z pewnością wymaga wyraźniejszej obecności tej tematyki w sferze publicznej.

21. ANALIZA SWOT WYBRANYCH OBSZARÓW PROBLEMOWYCH

Analiza SWOT opiera się na wspólnym usystematyzowaniu posiadanych informacji z danego obszaru poprzez przyporządkowanie ich do jednej z czterech grup (mocne strony, słabe strony, szanse i zagrożenia). Przedstawiona poniżej analiza została przeprowadzona w ujęciu: mocne strony i słabe strony to czynniki zależne od nas (te, na które mamy wpływ planistyczny i zarządczy), a szanse i zagrożenia, to czynniki obiektywne, na które nie mamy bezpośredniego wpływu sprawczego.

Niniejsza analiza obejmuje następujące obszary: bezrobocie, ubóstwo, bezdomność; rodzina, dzieci i młodzież, przemoc w rodzinie; zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne; starość; niepełnosprawność; kapitał społeczny i ludzki oraz inne obszary, które nie zostały objęte analizą.

Diagram 1. Obszary analizy SWOT

kapitał społeczny i ludzki

inne

BEZROBOCIE, UBÓSTWO, BEZDOMNOŚĆ

mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • podejmowanie działań mających na celu przyciągnięcie inwestorów mogących stworzyć nowe miejsca pracy w gminie • inicjowanie działań sprzyjających rozwojowi przedsiębiorczości wśród mieszkańców • prowadzenie działań na rzecz ograniczenia bezrobocia • podejmowanie działań służących aktywizacji zawodowej bezrobotnych • upowszechnianie informacji o wolnych miejscach pracy; o usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniach zawodowych • realizowanie projektów mających na celu pozyskiwanie środków finansowych z funduszy zewnętrznych na przeciwdziałanie bezrobociu (m.in. z funduszy UE) • rozwój nowych branż, zawodów • edukowanie w zakresie zakładania własnej działalności • otwartość na przekwalifikowanie się • dobre połączenia w ramach transportu publicznego z miastem Poznań • inicjowanie różnego rodzaju przedsięwzięć, np. akcji charytatywnych na rzecz ubogich i zagrożonych ubóstwem • realizowanie programów i projektów na rzecz osób zagrożonych i dotkniętych ubóstwem • diagnozowanie problemu bezdomności w gminie • działania na rzecz osób bezdomnych prowadzone przez OPS w Śremie oraz Fundację na rzecz Rewaloryzacji Miasta Śrem 	<ul style="list-style-type: none"> • niepodejmowanie działań na rzecz przeciwdziałania bezrobociu wśród kobiet • mała liczba ofert pracy dla kobiet w wieku 50 – 60 lat • nieprowadzenie działań zmierzających do tworzenia w gminie podmiotów ekonomii społecznej mogących zapewnić nowe miejsca pracy • ograniczony lokalny rynek pracy, wiele osób pracuje poza gminą • niewystarczająco dostosowana oferta • mało elastyczne przepisy • zbyt mała liczba połączeń w ramach komunikacji miejskiej, szczególnie z terenami wiejskimi w gminie • słabe połączenia lub brak (komunikacja publiczna) z takimi miastami jak Środa Wlkp., Kościan, Leszno • niewystarczająca liczba działań świadomościowych, kampanii społecznych i edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu • niewystarczająca liczba miejsc w żłobkach publicznych lub innych form opieki nad najmłodszymi dziećmi (nieodpłatnych lub nisko płatnych) • brak trwałości projektu i propozycji po zakończeniu projektu dla osób aktywizowanych metodami projektowymi
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • zainteresowanie potencjalnych 	<ul style="list-style-type: none"> • mało efektywne działania aktywizujące

<p>inwestorów tworzeniem nowych miejsc pracy w gminie</p> <ul style="list-style-type: none"> • rosnące zainteresowanie mieszkańców prowadzeniem własnej działalności gospodarczej • proste przepisy prowadzenia własnej działalności • możliwość wykonywania pracy zdalnej • zmniejszająca się liczba osób długotrwale bezrobotnych • malejący poziom bezrobocia wśród kobiet • wzrastająca liczba ofert pracy dla bezrobotnych – tylko w wybranych obszarach • stale rosnące zainteresowanie osób bezrobotnych usługami poradnictwa zawodowego i udziałem w szkoleniach zawodowych • pozyskiwanie środków finansowych z funduszy zewnętrznych (m.in. UE) ograniczających bezrobocie w gminie • wzrastające zainteresowanie problemami osób ubogich i działaniami prowadzonymi na ich rzecz wśród lokalnej społeczności 	<p>dla bezrobotnych – niewielka liczba osób znajdujących zatrudnienie</p> <ul style="list-style-type: none"> • brak trwałości projektu i propozycji po zakończeniu projektu • brak systemowych programów aktywizacji dla długotrwale bezrobotnych • niska płaca minimalna, która nie motywuje do podejmowania zatrudnienia i ponoszenia kosztów związanych z przekwalifikowaniem, dojazdami, kosztami opieki nad dziećmi itp. • skomplikowany system podatkowy • brak zainteresowania osób bezrobotnych tworzeniem podmiotów ekonomii społecznej • postępujące zjawisko ubożenia wśród mieszkańców gminy • zwiększająca się liczba osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością
--	--

Analiza uwarunkowań dla obszaru **bezrobocie, ubóstwo, bezdomność** wskazuje na niewielką przewagę mocnych stron, którymi są głównie: podejmowanie działań mających na celu przyciągnięcie inwestorów mogących stworzyć nowe miejsca pracy w gminie, inicjowanie działań sprzyjających rozwojowi przedsiębiorczości wśród mieszkańców, prowadzenie działań na rzecz ograniczenia bezrobocia, podejmowanie działań służących aktywizacji zawodowej bezrobotnych, upowszechnianie informacji o wolnych miejscach pracy; o usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniach zawodowych, realizowanie projektów mających na celu pozyskiwanie środków finansowych z funduszy zewnętrznych na przeciwdziałanie bezrobociu (m.in. z funduszy UE), rozwój nowych branż, zawodów, edukowanie w zakresie zakładania własnej działalności, otwartość na przekwalifikowanie się, dobre połączenia w ramach

transportu publicznego z miastem Poznań, inicjowanie różnego rodzaju przedsięwzięć, np. akcji charytatywnych na rzecz ubogich i zagrożonych ubóstwem diagnozowanie problemu bezdomności w gminie, realizowanie programów i projektów na rzecz osób zagrożonych i dotkniętych ubóstwem, a także działania na rzecz osób bezdomnych prowadzone przez OPS w Śremie oraz Fundację na rzecz Rewaloryzacji Miasta Śrem.

Szczegółnej uwagi i intensyfikacji działań ze strony władz samorządowych, odpowiednich instytucji i organizacji wymagają zagrożenia, do których należy zaliczyć: mało efektywne działania aktywizujące dla bezrobotnych – niewielka liczba osób znajdujących zatrudnienie, brak trwałości projektu i propozycji po zakończeniu projektu, brak systemowych programów aktywizacji dla długotrwale bezrobotnych, niska płaca minimalna, która nie motywuje do podejmowania zatrudnienia i ponoszenia kosztów związanych z przekwalifikowaniem, dojazdami, kosztami opieki nad dziećmi itp., skomplikowany system podatkowy, brak zainteresowania osób bezrobotnych tworzeniem podmiotów ekonomii społecznej, postępujące zjawisko ubożenia wśród mieszkańców gminy oraz zwiększająca się liczba osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością.

RODZINA, DZIECI I MŁODZIEŻ, PRZEMOC W RODZINIE	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • analizowanie problemów rodzin, dzieci i młodzieży w gminie • wsparcie asystenta rodziny dla rodzin niewydolnych wychowawczo • zapewnianie dostępu do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tej formy wsparcia • szeroka oferta bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego – dostęp do specjalistów wspierających rodzinę (psycholog, psychoterapeuta, pedagog, mediator rodzinny, psycholog dziecięcy, psychoedukator, prawnik) 	<ul style="list-style-type: none"> • nieanalizowanie potrzeb osób samotnie wychowujących dzieci • zjawisko przemocy w szkole – zbyt mało kampanii edukacyjnych, informacji • zaburzenia psychiczne wśród dzieci i młodzieży – brak wsparcia psychiatry • niewystarczające wsparcie rodziców samotnie wychowujących dzieci • niewystarczająca oferta kulturalna i zajęć rozwijających dla dzieci i młodzieży (dotyczy oferty bezpłatnej)

<ul style="list-style-type: none"> • funkcjonowanie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży (np. świetlic środowiskowych), jednak potrzeby nie są w pełni zaspokojone • monitorowanie zapotrzebowania na opiekę nad dziećmi do lat 3 i opiekę przedszkolną • dysponowanie przez szkolnictwo w gminie kadrą i bazą dydaktyczną zapewniającą właściwy rozwój uczniów • możliwość rozwoju wszechstronnego już na poziomie przedszkola (nowoczesne narzędzia oraz kadra) • realizacja zadań na rzecz dziecka i rodziny w ramach zespołów zadaniowych • odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie • zapewnianie pomocy i wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie na terenie gminy • inicjowanie akcji uwrażliwiających społeczność lokalną na problemy przemocy w rodzinie 	
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • niezwiększająca się liczba osób samotnie wychowujących dzieci (trudne do ustalenia) • możliwości tworzenia placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży na terenie gminy (nie w pełni wykorzystane) • wystarczająca, w stosunku do potrzeb mieszkańców, oferta w zakresie opieki przedszkolnej • zaspokajająca potrzeby w zakresie edukacji sytuacja finansowa gminy (zbyt mała liczba nauczycieli wspomagających) • zmniejszające się społeczne przyzwolenie na stosowanie przemocy w rodzinie • coraz większa świadomość osób i wiedza o możliwościach wsparcia oraz chęć do korzystania do ze wsparcia • możliwość pozyskiwania środków 	<ul style="list-style-type: none"> • nasilająca się skala problemów mających wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodzin • wzrastająca liczba rodzin dysfunkcyjnych • rosnąca liczba rodzin wymagających wsparcia w postaci poradnictwa specjalistycznego • kryzysy psychiczne dzieci i młodzieży związane z pandemią • kryzys psychiatrii, a w szczególności psychiatrii dziecięcej, w skali kraju • niewystarczająca, w stosunku do potrzeb mieszkańców, oferta w zakresie opieki żłobkowej • niewystarczająca liczebność i fachowość kadry pracującej z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie • nasilająca się w gminie skala zjawiska przemocy w rodzinie • zagrożenia cyfrowe, internetowe • wzrost dostępności środków

<p>zewnątrznych, np. z UE, na realizację zadań na rzecz dziecka i rodziny, rozwój usług społecznych</p> <ul style="list-style-type: none"> • zapewnienie szkoleń i superwizji dla osób pracujących w obszarze przemocy • realizacja programów wspierających i rozwijających zainteresowania wśród dzieci i młodzieży będących alternatywą dla zachowań z kręgu ryzyka 	<p>odurzających, używek</p> <ul style="list-style-type: none"> • przewlekłość spraw sądowych
---	---

Analiza uwarunkowań dla obszaru **rodzina, dziecko i młodzież, przemoc w rodzinie** zwraca uwagę na zdecydowaną przewagę mocnych stron, którymi są głównie: analizowanie problemów rodzin, dzieci i młodzieży w gminie, wsparcie asystenta rodziny dla rodzin niewydolnych wychowawczo, zapewnianie dostępu do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tej formy wsparcia, szeroka oferta bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego – dostęp do specjalistów wspierający rodzinę (psycholog, psychoterapeuta, pedagog, mediator rodzinny, psycholog dziecięcy, psychoedukator, prawnik), funkcjonowanie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży (np. świetlic środowiskowych), jednak potrzeby nie są w pełni zaspokojone, monitorowanie zapotrzebowania na opiekę nad dziećmi do lat 3 i opiekę przedszkolną, dysponowanie przez szkolnictwo w gminie kadrą i bazą dydaktyczną zapewniającą właściwy rozwój uczniów, możliwość rozwoju wszechstronnego już na poziomie przedszkola (nowoczesne narzędzia oraz kadra), realizacja zadań na rzecz dziecka i rodziny w ramach zespołów zadaniowych, odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie, zapewnianie pomocy i wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie na terenie gminy, a także inicjowanie akcji uwrażliwiających społeczność lokalną na problemy przemocy w rodzinie.

Dostrzegane mocne strony w powiązaniu z akcentowanymi szansami nie mogą jednak przesłonić ciężaru gatunkowego słabych stron i zagrożeń, z jakimi należy się zmierzyć. Niepokoić powinny zwłaszcza nasilająca się skala

problemów mających wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodzin, wzrastająca liczba rodzin dysfunkcyjnych, rosnąca liczba rodzin wymagających wsparcia w postaci poradnictwa specjalistycznego, kryzysy psychiczne dzieci i młodzieży związane z pandemią, kryzys psychiatrii, a w szczególności psychiatrii dziecięcej, w skali kraju, zjawisko przemocy w szkole – zbyt mało kampanii edukacyjnych, informacji, zagrożenia cyfrowe, internetowe, wzrost dostępności środków odurzających, używek, nasilająca się w gminie skala zjawiska przemocy w rodzinie, niewystarczająca liczebność i fachowość kadry pracującej z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie, jak również przewlekłość spraw sądowych i niewystarczająca, w stosunku do potrzeb mieszkańców, oferta w zakresie opieki żłobkowej.

ZDROWIE, UZALEŻNIENIA, BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • zabezpieczenie dostępu mieszkańców do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej • inicjowanie przedsięwzięć propagujących zdrowy styl życia (niewystarczające) • podejmowanie przez samorząd gminy działań na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego • zapewnianie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej • dostępność nieodpłatnego poradnictwa specjalistycznego • odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami uzależnionymi • dostępność leczenia uzależnień w Przychodni Leczenia Uzależnień i Współuzależnienia • realizowanie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych i edukacyjnych w obszarze uzależnień wśród uczniów (niewystarczające) • podejmowanie przez samorząd gminy działań na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa w gminie oraz 	<ul style="list-style-type: none"> • nieprowadzenie w placówkach oświatowych programów profilaktyczno-edukacyjnych poświęconych przestępczości i jej negatywnym skutkom społecznym • rosnący problem stanu zdrowia psychicznego • niedostateczny dostęp do badań specjalistycznych • problem z dostępem do zdrowotnej opieki specjalistycznej, brak podstawowych lekarzy specjalistów, np. alergolog, neurolog dziecięcy, psychiatra, psychiatra dziecięcy • niedostateczna oferta dla dzieci i młodzieży w zakresie przeciwdziałania i leczenia uzależnień • niedostateczna oferta nieodpłatnych, atrakcyjnych form spędzania czasu wolnego i rozwoju zainteresowań

realizowanie inwestycji podnoszących poziom bezpieczeństwa na drodze	
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> wzrost zainteresowania zdrowym trybem życia wśród mieszkańców szeroka oferta poradnictwa intensyfikacja działań profilaktycznych wśród młodzieży z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom, kampanie świadomościowe i edukacyjne zwiększający się poziom bezpieczeństwa mieszkańców gminy oraz poziom bezpieczeństwa na drodze 	<ul style="list-style-type: none"> występowanie barier finansowych i lokalowych utrudniających prawidłowe zabezpieczenie dostępu do świadczeń podstawowej opieki zdrowotnej brak poprawy stanu środowiska naturalnego w ostatnich latach zwiększająca się liczba osób uzależnionych i współuzależnionych wymagających wsparcia wzrastające zapotrzebowanie na zwiększenie liczby osób pracujących z osobami uzależnionymi zwiększająca się liczba nieletnich sięgających po alkohol lub narkotyki wzrastające zagrożenie przestępczością wśród nieletnich brak systemowych rozwiązań w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom

Analiza uwarunkowań dla obszaru **zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne** wskazuje na przewagę mocnych stron: zabezpieczenie dostępu mieszkańców do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, inicjowanie przedsięwzięć propagujących zdrowy styl życia (niewystarczające), podejmowanie przez samorząd gminy działań na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego, zapewnianie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej, dostępność nieodpłatnego poradnictwa specjalistycznego, odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami uzależnionymi, dostępność leczenia uzależnień w Przychodni Leczenia Uzależnień i Współuzależnienia, realizowanie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych i edukacyjnych w obszarze uzależnień wśród uczniów, podejmowanie przez samorząd gminy działań na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa w gminie oraz realizowanie inwestycji podnoszących poziom bezpieczeństwa na drodze.

Mimo przewagi mocnych stron i licznych szans w tym obszarze wskazane zagrożenia – występowanie barier finansowych i lokalowych utrudniających prawidłowe zabezpieczenie dostępu do świadczeń podstawowej opieki zdrowotnej, brak poprawy stanu środowiska naturalnego w ostatnich latach, zwiększająca się liczba osób uzależnionych i współuzależnionych wymagających wsparcia, wzrastające zapotrzebowanie na zwiększenie liczby osób pracujących z osobami uzależnionymi, zwiększająca się liczba nieletnich sięgających po alkohol lub narkotyki, wzrastające zagrożenie przestępczością wśród nieletnich oraz brak systemowych rozwiązań w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom – mogą mieć wpływ na osiągnięcie zakładanych zmian w procesie wdrażania założeń budowanej strategii.

STAROŚĆ	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • analizowanie sytuacji demograficznej gminy z uwzględnieniem struktury wiekowej mieszkańców • informowanie osób starszych o dostępnych formach pomocy • dysponowanie kadrami pracowników świadczących osobom starszym usługi opiekuńcze • analizowanie potrzeb rodzin sprawujących opiekę nad osobami starszymi • funkcjonowanie na terenie gminy form wsparcia osób starszych, jak kluby seniora • warunków do kontynuowania aktywności społecznej, edukacyjnej i zawodowej • wszechstronna oferta edukacyjna, kulturalna • rozwój Klubu Senior+ w Śremie o oferty aktywizujące dla osób starszych • wzrost partycypacji społecznej osób starszych, np. działalność Śremskiej Rady Seniorów czy organizacji pozarządowych 	<ul style="list-style-type: none"> • niedostateczna oferta sportowa skierowana do grupy 60+ • problem samotności, depresji, przemocy wobec seniorów • brak lub niedostateczne wsparcie ze strony rodziny

szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • niezwiększająca się liczba osób starszych korzystających ze wsparcia z pomocy społecznej • dostęp osób starszych do takich form wsparcia, jak kluby seniora czy domy dziennego pobytu • wystarczające możliwości gminy umożliwiające zaspokajanie potrzeb w zakresie kontynuowania aktywności społecznej, edukacyjnej i zawodowej osób starszych • chęć rozwoju i zaangażowania się osób starszych • rozwój wolontariatu 	<ul style="list-style-type: none"> • wzrastający udział osób w wieku poprodukcyjnym w społeczności mieszkańców • zwiększająca się liczba osób starszych wymagających wsparcia w formie usług opiekuńczych • niewystarczająca oferta pomocy dla osób starszych wymagających całodobowej opieki i pielęgnacji, niedostosowanie oferty medycznej • występowanie przypadków pozostawiania osób starszych bez należytej opieki przez najbliższych członków rodzin • brak zaufania osób starszych do instytucji i organizacji • trudności wynikające z dotarcia i skorzystania z oferty kulturalnej, edukacyjnej • brak lekarzy geriatrów • stale funkcjonujące negatywne stereotypy na temat starości

Analiza uwarunkowań dla obszaru **starość** uwypukla mocne strony, takie jak: analizowanie sytuacji demograficznej gminy z uwzględnieniem struktury wiekowej mieszkańców, informowanie osób starszych o dostępnych formach pomocy, dysponowanie kadrą pracowników świadczących osobom starszym usługi opiekuńcze, analizowanie potrzeb rodzin sprawujących opiekę nad osobami starszymi, funkcjonowanie na terenie gminy form wsparcia osób starszych, jak kluby seniora, zapewnianie osobom starszym warunków do kontynuowania aktywności społecznej, edukacyjnej i zawodowej, wszechstronna oferta edukacyjna, kulturalna, rozwój Klubu Senior+ w Śremie o oferty aktywizujące dla osób starszych czy wzrost partycypacji społecznej osób starszych, np. działalność Śremskiej Rady Seniorów czy organizacji pozarządowych. Uwagę zwracają jednak liczne zagrożenia: wzrastający udział osób w wieku poprodukcyjnym w społeczności mieszkańców, zwiększająca się

liczba osób starszych wymagających wsparcia w formie usług opiekuńczych, niewystarczająca oferta pomocy dla osób starszych wymagających całodobowej opieki i pielęgnacji, niedostosowanie oferty medycznej, występowanie przypadków pozostawiania osób starszych bez należytej opieki przez najbliższych członków rodzin, brak zaufania osób starszych do instytucji i organizacji, trudności wynikające z dotarcia i skorzystania z oferty kulturalnej, edukacyjnej jak również brak lekarzy geriatrów i stale funkcjonujące negatywne stereotypy na temat starości. W obliczu postępującego starzenia się społeczeństwa te kwestie powinny znaleźć się w obszarze zainteresowania wszystkich instytucji i organizacji zajmujących się polityką społeczną.

NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • monitorowanie orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności wydawanych mieszkańcom gminy • informowanie osób niepełnosprawnych z gminy o przysługujących im prawach oraz dostępnych formach pomocy • organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi na terenie gminy • likwidowanie barier utrudniających codzienne życie osobom niepełnosprawnym • informowanie przedsiębiorców o możliwości refundacji ze środków PEFRON-u kosztów zatrudniania osób niepełnosprawnych • prowadzenie działań na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży dotkniętych niepełnosprawnością • możliwość wykorzystania narzędzi wspierających funkcjonowanie osób z niepełnosprawnością • nowoczesne technologie • funkcjonowanie ŚDS-u i WTZ na terenie 	<ul style="list-style-type: none"> • nieupowszechnianie wśród osób niepełnosprawnych ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy (tylko wśród osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy) • niedostateczna oferta zawodowa dla dorosłych osób z niepełnosprawnością • mała dostępność do nowoczesnych rozwiązań, brak otwartości na niepełnosprawność • brak zakładów pracy chronionej czy ZAZ • brak mieszkań chronionych i treningowych

<p>gminy</p> <ul style="list-style-type: none"> realizacja programów skierowanych do osób z niepełnosprawnością, np. Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej, Opieka Wytchnieniowa 	
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> społeczna akceptacja likwidacji barier utrudniających codzienne życie osobom niepełnosprawnym większa liczba kampanii informacyjnych rozwój form zajęć edukacyjnych, kulturalnych, sportowych dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami 	<ul style="list-style-type: none"> zwiększająca się liczba osób niepełnosprawnych stereotypy dotyczące niepełnosprawności wzrastająca liczba osób niepełnosprawnych korzystających ze wsparcia pomocy społecznej zwiększająca się liczba osób z zaburzeniami psychicznymi wymagających specjalistycznych usług opiekuńczych brak systemowych rozwiązań w zakresie wspierania osób z niepełnosprawnością w sytuacji choroby/niepełnosprawności rodzica/opiekuna faktycznego; brak wystarczającej oferty wsparcia umożliwiającej samodzielne życie osobie z niepełnosprawnością (zwłaszcza intelektualną) poza rodziną czy placówką typu DPS; brak mieszkań chronionych/wspomaganych niedysponowanie ofertami pracy dla osób niepełnosprawnych na lokalnym rynku pracy zbyt mała liczba zakładów pracy oferujących miejsca pracy dla osób z niepełnosprawnością, szczególnie dla osób z niepełnosprawnością intelektualną niezatrudnianie osób niepełnosprawnych przez lokalnych przedsiębiorców wzrastająca liczba dzieci dotkniętych niepełnosprawnościami, wymagających działań w zakresie wyrównywania szans edukacyjnych niewystraszająca oferta bezpłatnej pomocy rehabilitacyjnej, zwłaszcza dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością

Analiza uwarunkowań dla obszaru **niepełnosprawność** uwypukla mocne strony, takie jak: monitorowanie orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności wydawanych mieszkańcom gminy, informowanie osób niepełnosprawnych z gminy o przysługujących im prawach oraz dostępnych formach pomocy, organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi na terenie gminy, likwidowanie barier utrudniających codzienne życie osobom niepełnosprawnym, informowanie przedsiębiorców o możliwości refundacji ze środków PEFRON-u kosztów zatrudniania osób niepełnosprawnych, prowadzenie działań na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży dotkniętych niepełnosprawnością, możliwość wykorzystania narzędzi wspierających funkcjonowanie osób z niepełnosprawnością, nowoczesne technologie, funkcjonowanie ŚDS-u i WTZ na terenie gminy, a także realizacja programów skierowanych do osób z niepełnosprawnością, np. Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej, Opieka Wytchnieniowa. Nie należy jednak tracić z oczu słabych stron i zagrożeń, jakie występują w tym obszarze, a zaliczają się do nich: zwiększająca się liczba osób niepełnosprawnych, stereotypy dotyczące niepełnosprawności, wzrastająca liczba osób niepełnosprawnych korzystających ze wsparcia pomocy społecznej, zwiększająca się liczba osób z zaburzeniami psychicznymi wymagających specjalistycznych usług opiekuńczych, brak systemowych rozwiązań w zakresie wspierania osób z niepełnosprawnością w sytuacji choroby/niepełnosprawności rodzica/opiekuna faktycznego; brak wystarczającej oferty wsparcia umożliwiającej samodzielne życie osobie z niepełnosprawnością (zwłaszcza intelektualną) poza rodziną czy placówką typu DPS; brak mieszkań chronionych/wspomaganych, niedysponowanie ofertami pracy dla osób niepełnosprawnych na lokalnym rynku pracy, zbyt mała liczba zakładów pracy oferujących miejsca pracy dla osób z niepełnosprawnością, szczególnie dla osób

z niepełnosprawnością intelektualną, niezatrudnianie osób niepełnosprawnych przez lokalnych przedsiębiorców, wzrastająca liczba dzieci dotkniętych niepełnosprawnościami, wymagających działań w zakresie wyrównywania szans edukacyjnych, jak również niewystraczająca oferta bezpłatnej pomocy rehabilitacyjnej, zwłaszcza dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością. Rozwiązywanie tych problemów wymaga współpracy zarówno organów samorządowych, instytucji pomocowych, jak i organizacji pozarządowych oraz tych podmiotów, które w sferze swojego zainteresowania mają pomoc osobom niepełnosprawnym.

KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • odczuwalny wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców • prowadzenie działań mających na celu zachęcanie mieszkańców do podejmowania inicjatyw lokalnych • rosnący kapitał intelektualny • popularyzowanie wśród mieszkańców informacji o lokalnych organizacjach pozarządowych • możliwości rozwoju organizacji pozarządowych • wspieranie inicjatyw obywatelskich • podejmowanie działań zmierzających do podniesienia atrakcyjności oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej adresowanej do mieszkańców • inicjowanie działań mających na celu integrację społeczności lokalnej • prowadzenie działań mających na celu pozyskiwanie dodatkowych środków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej • podnoszenie przez pracowników pomocy społecznej kwalifikacji zawodowych poprzez udział w szkoleniach i różnych formach doskonalenia zawodowego • podejmowanie działań mających na celu propagowanie i inicjowanie 	<ul style="list-style-type: none"> • niedostosowana do aktualnych potrzeb liczebność kadry i sieć placówek pomocy społecznej • brak spójności w działaniach społecznych

wolontariatu	
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • odpowiedni potencjał gminy zapewniający jej rozwój i umożliwiający wzrost jakości życia • stale rosnąca liczba inicjatyw lokalnych podejmowanych na terenie gminy • otwartość na innowacje i nowoczesne technologie • wysoka aktywność społeczna mieszkańców • wdrożenie inicjatywy Budżet Obywatelski Śremu • wzrastające zainteresowanie mieszkańców działalnością w ramach organizacji pozarządowych • zwiększająca się liczba osób korzystających z oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej • zmniejszająca się liczba osób marginalizowanych lub zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją • wykorzystywanie przez gminę środków zewnętrznych na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej • stale rosnące zainteresowanie mieszkańców działalnością wolontarystyczną 	<ul style="list-style-type: none"> • wzrastające zapotrzebowanie na wsparcie z systemu pomocy społecznej • niedysponowanie środkami umożliwiającymi dostosowanie liczebności i poziomu kwalifikacji kadr pomocowych do aktualnych potrzeb • niewystarczające finansowanie • utrata zaufania • brak spójności w działaniach społecznych • ograniczenia spowodowane pandemią, np. zmniejszenie działań podejmowanych przez organizacje pozarządowe

Analiza uwarunkowań dla obszaru **kapitał społeczny i ludzki** wskazuje na przewagę mocnych stron, którymi są głównie: odczuwalny wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców, prowadzenie działań mających na celu zachęcanie mieszkańców do podejmowania inicjatyw lokalnych, rosnący kapitał intelektualny, popularyzowanie wśród mieszkańców informacji o lokalnych organizacjach pozarządowych, możliwości rozwoju organizacji pozarządowych, wspieranie inicjatyw obywatelskich, podejmowanie działań zmierzających do podniesienia atrakcyjności oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej adresowanej do mieszkańców, inicjowanie działań mających na celu integrację społeczności lokalnej, prowadzenie działań mających na celu pozyskiwanie

dotatkowych środków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej, a także podejmowanie działań mających na celu propagowanie i inicjowanie wolontariatu. Należy także podkreślić możliwość podnoszenia kwalifikacji zawodowych poprzez udział w szkoleniach i różnych formach doskonalenia zawodowego przez pracowników pomocy społecznej.

Jednakże mocne strony w powiązaniu z akcentowanymi szansami nie powinny przestąpić wagi dostrzeganych i zasygnalizowanych słabych stron i zagrożeń, z jakimi należy się zmierzyć. Wzrastające zapotrzebowanie na wsparcie z systemu pomocy społecznej, niedysponowanie środkami umożliwiającymi dostosowanie liczebności i poziomu kwalifikacji kadr pomocowych do aktualnych potrzeb, niewystarczające finansowanie, brak spójności w działaniach społecznych, jak również ograniczenia spowodowane pandemią, np. zmniejszenie działań podejmowanych przez organizacje pozarządowe – to w obliczu niekorzystnych tendencji demograficznych niezwykle istotna kwestia rzucająca na kształt programu działań w tym obszarze.

INNE MOCNE I SŁABE STRONY ORAZ SZANSE I ZAGROŻENIA W OBSZARACH, KTÓRE NIE ZOSTAŁY OBJĘTE ANALIZĄ	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> korzystne położenie w Metropolii Poznań dobre wyposażenie w infrastrukturę komunalną 	<ul style="list-style-type: none"> ograniczenia transportowe, brak połączeń kolejowych i drogi krajowej, brak/niewystarczające połączenia z ościennymi miastami (poza Poznaniem); słaba komunikacja z terenów wiejskich gminy tereny wiejskie – nadal zbyt mała baza sportowa i oferta spędzania czasu wolnego, zwłaszcza dla starszych mieszkańców
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> możliwość pozyskania środków pomocowych zewnętrznych 	<ul style="list-style-type: none"> ograniczone środki finansowe na realizację zwiększonych zadań

- rosnące zainteresowanie społeczeństwa różnymi formami spędzania wolnego czasu i formami rozwoju

III. PROGRAMOWANIE

Ocena wdrożenia założeń poprzednio realizowanej strategii, wnioski płynące z tej oceny oraz uzyskane wyniki diagnozy problemów społecznych na terenie gminy, na którą złożyła się analiza danych z tzw. źródeł zastanych, analiza wyników badań ankietowych oraz analiza SWOT, pozwoliły na opracowanie założeń polityki społecznej Gminy Śrem na lata 2022-2027. Zostały one przedstawione w formie misji, celów i kierunków działań.

Działania zostały wyznaczone z uwzględnieniem następujących priorytetów:

1. **Przeciwdziałanie ubóstwu, bezrobociu i bezdomności**
2. **Wspieranie rodzin i wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży**
3. **Przeciwdziałanie uzależnieniom**
4. **Zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia**
5. **Wspieranie osób starszych i niepełnosprawnych**
6. **Zapobieganie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu osób i rodzin**
7. **Zapewnienie bezpieczeństwa publicznego mieszkańcom gminy**
8. **Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego**

1. WIZJA I MISJA

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Śrem na lata 2022-2027 pozwala na podjęcie systemowych rozwiązań problemów społecznych występujących w gminie. Dla osiągnięcia zakładanych celów została na potrzeby strategii sformułowana wizja, która brzmi:

„Gmina Śrem zapewnia mieszkańcom szeroką dostępność do usług społecznych, stwarza warunki sprzyjające rozwojowi lokalnego kapitału społecznego, integruje lokalną społeczność oraz przeciwdziała marginalizacji i wykluczeniu społecznemu”.

Realizacji przyjętej wizji będzie towarzyszyła wyznaczona następująca misja:

„Podejmowanie zintegrowanych działań zmierzających do rozwiązywania problemów społecznych w trosce o podniesienie jakości życia mieszkańców Gminy Śrem.”

2. CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ

Realizacja zaprogramowanych celów strategicznych, operacyjnych oraz kierunków działań pozwoli na wypełnienie przyjętej misji oraz przyczyni się do rozwiązywania problemów społecznych występujących na terenie gminy, a także zapobiegania problemom i trudnościom, z jakimi borykają się jej mieszkańcy. Wytyczone cele strategii zrealizowane zostaną przy wykorzystaniu istniejących instytucji, organizacji i innych podmiotów działających w sferze społecznej. Zintegrowanie lokalnego środowiska zagwarantuje pomoc i wsparcie osobom znajdującym się w trudnej sytuacji socjalno-bytowej oraz umożliwi ludziom życie w poczuciu poszanowania godności każdej osoby.

CEL STRATEGICZNY 1. PODNIESIENIE JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW GMINY POPRAZ PRZECIWDZIAŁANIE UBÓSTWU, BEZROBOCIU I BEZDOMNOŚCI.

cel operacyjny	kierunki działań	czas realizacji
1. Pomoc mieszkańcom dotkniętym ubóstwem.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozpoznawanie potrzeb osób zagrożonych ubóstwem we współpracy z lokalnymi liderami i instytucjami. 2. Świadczenie pomocy finansowej i rzeczowej osobom w trudnej sytuacji życiowej i materialnej. 3. Podejmowanie pracy socjalnej z wykorzystaniem kontraktów socjalnych. 4. Realizacja programów i projektów na rzecz osób zagrożonych lub dotkniętych ubóstwem w celu przeciwdziałania ich wykluczeniu 	działania ciągłe

	<p>społecznemu.</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Rozwijanie współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz z Kościołami w celu podniesienia skuteczności wsparcia adresowanego do osób zagrożonych lub dotkniętych ubóstwem. 6. Aktywizowanie środowiska lokalnego w celu niesienia pomocy osobom i rodzinom zmagającym się z ubóstwem. 	
<p>2. Aktywizacja społeczna i zawodowa bezrobotnych mieszkańców gminy.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Upowszechniania informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, przygotowaniu zawodowym i stażach. 2. Praca socjalna z osobami bezrobotnymi z wykorzystaniem kontraktów socjalnych. 3. Organizowanie prac interwencyjnych i społecznie użytecznych na terenie gminy. 4. Rozwój współpracy z lokalnymi pracodawcami. 5. Wspieranie przedsiębiorczości mieszkańców, a także podejmowanie działań zmierzających do tworzenia w gminie podmiotów ekonomii społecznej. 6. Realizacja projektów służących aktywizacji osób bezrobotnych i poszukujących pracy. 	<p>działania ciągłe</p> <p>w zależności od potrzeb</p>

	<ol style="list-style-type: none"> 7. Podejmowanie działań aktywizujących osoby długotrwale bezrobotne i powiększenie liczby miejsc w Centrum Integracji Społecznej. 8. Zwiększenie oferty spersonalizowanych szkoleń zawodowych realizowanych w ramach Klubu Integracji Społecznej. 9. Promowanie w obszarze rynku pracy zasady równości płci. 	
3. Pomoc osobom bezdomnym i zagrożonym bezdomnością.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Podejmowanie interwencji na rzecz osób zagrożonych utratą lokalu mieszkalnego. 2. Zwiększenie dostępności do mieszkań socjalnych i treningowych. 3. Udzielanie pomocy finansowej, rzeczowej oraz wsparcia osobom zagrożonym i dotkniętym bezdomnością. 4. Realizacja projektów na rzecz osób długotrwale bezdomnych. 5. Zapewnienie osobom bezdomnym schronienia oraz dostępu do poradnictwa specjalistycznego i wsparcia medycznego. 	działania ciągłe

WSKAŹNIKI REALIZACJI CELU STRATEGICZNEGO 1.

wskaźnik	jednostka miary	stan początkowy (2021 r.)	stan docelowy (2027 r.)	źródło danych	częstotliwość pomiaru
wielkość środków wydatkowanych na pomoc mieszkańcom gminy	zł	81 411 999,74	80 000 000,00	UM/OPS	raz w roku

zaangażowanie środków zewnętrznych pozyskiwanych z innych źródeł niż budżet państwa w wydatkach na pomoc społeczną	%	0,6%	2%	UM/OPS	raz w roku
liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	osoba	1 097	1000	OPS	raz w roku
liczba osób w rodzinach korzystających ze wsparcia z systemu pomocy społecznej z powodu:					
ubóstwa	osoba	598	500	OPS	raz w roku
bezrobocia	osoba	246	200	OPS	raz w roku
bezdomności	osoba	68	40	OPS	raz w roku
udział liczby osób w rodzinach korzystających ze wsparcia z systemu pomocy społecznej w ogólnej liczbie ludności gminy	%	3,17	3	OPS	raz w roku
liczba osób w rodzinach objętych pracą socjalną	osoba	1 565	1600	OPS	raz w roku

liczba realizowanych kontraktów socjalnych	kontrakt	299	400	OPS	raz w roku
liczba osób bezrobotnych	osoba	318	300	PUP	raz w roku
liczba bezrobotnych kobiet w gminie	osoba	187	200	PUP	raz w roku
udział ogólnej liczby osób bezrobotnych w gminie w liczbie osób w wieku produkcyjnym	%	1,32	1,1	PUP	raz w roku

CEL STRATEGICZNY 1. – PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, PARTNERZY, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

podmioty odpowiedzialne	partnerzy	źródła finansowania
Burmistrz, Rada Miejska, Urząd Miejski, Ośrodek Pomocy Społecznej.	Powiatowy Urząd Pracy, lokalni przedsiębiorcy, noclegownie i schroniska spoza gminy, organizacje pozarządowe, Kościoły, społeczność lokalna.	budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne UE, środki organizacji pozarządowych, sponsorzy indywidualni.

**CEL STRATEGICZNY 2. WZMACNIANIE RODZIN, DBAŁOŚĆ O ROZWÓJ DZIECI I MŁODZIEŻY,
PRZECIWDZIAŁANIE UZALEŻNIENIOM I PRZEMOCY W RODZINIE**

cel operacyjny	kierunki działań	czas realizacji
<p>1. Pomoc rodzinom wymagającym wsparcia socjalnego oraz przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pomoc rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej z systemu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych. 2. Prowadzenie pracy socjalnej z rodzinami, w szczególności dotkniętymi bezradnością opiekuńczo-wychowawczą. 3. Edukowanie rodzin niezaradnych wychowawczo w celu nabycia i podniesienia świadomości w kwestiach opiekuńczo-wychowawczych. 4. Zapewnienie wsparcia asystentów rodziny dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. 5. Podejmowanie działań wspierających procesy wychowawcze w rodzinach niepełnych. 6. Poszerzenie dostępu do poradnictwa rodzinnego. 7. Doskonalenie warsztatu pracy osób zaangażowanych w pracę na rzecz dziecka i rodziny oraz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym 8. Monitorowanie sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem. 9. Integrowanie działań na rzecz rodziny i dziecka w gminie poprzez współpracę różnych podmiotów instytucjonalnych, organizacji 	<p>działania ciągłe</p>

	<p>pozarządowych, Kościołów.</p> <p>10. Tworzenie „Lokalnych Klubów Rodzinnych” oferujących wsparcie w pozyskiwaniu umiejętności wychowawczych i aktywnego spędzania czasu wolnego.</p> <p>11. Promowanie prawidłowego modelu rodziny.</p>	
<p>2. Rozszerzenia oferty wsparcia udzielanego dzieciom i młodzieży oraz rozwój alternatywnych form spędzania czasu wolnego.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Monitorowanie zagrożeń mających wpływ na jakość i poziom procesu kształcenia i wychowania dzieci i młodzieży w gminie i podejmowanie interwencji w tym zakresie. 2. Rozwijanie współpracy ze szkołami w celu lepszego rozpoznania i zabezpieczenia potrzeb dzieci, w tym pod kątem zabezpieczenia ich potrzeb przez dom rodzinny. 3. Zapewnienie dzieciom i młodzieży wymagającym pomocy i wsparcia nieodpłatnego dostępu do specjalistów, jak pediatra, psychiatra dziecięcy czy psycholog. 4. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży. 5. Rozszerzanie w miarę posiadanych możliwości oferty zajęć pozalekcyjnych. 6. Rozwój alternatywnych form spędzania czasu wolnego dzieci i młodzieży z wykorzystaniem zasobów kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych gminy. 	<p>działania ciągłe</p>

	<p>7. Wzmacnianie instytucjonalne działalności w sferze kultury, sportu i rekreacji na terenie gminy.</p>	
<p>3. Pomoc osobom i rodzinom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy domowej.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kontynuowanie i wspieranie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego. 2. Podnoszenie kwalifikacji członków Zespołu Interdyscyplinarnego w kwestiach przeciwdziałania i zapobiegania przemocy w rodzinie. 3. Pomoc materialna rodzinom, w których występują problemy uzależnień lub przemocy domowej. 4. Zapewnienie osobom uzależnionym dostępu do pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej. 5. Zapewnienie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień oraz przemocy domowej dostępu do wsparcia psychologicznego i prawnego. 6. Zapewnienie schronienia osobom i rodzinom doświadczającym przemocy domowej w celu odizolowania od sprawców przemocy. 7. Kierowanie sprawców przemocy domowej do udziału w programach korekcyjnych. 8. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie. 9. Podejmowanie współpracy z organizacjami i instytucjami działającymi na 	<p>działania ciągłe</p>

	rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie, problemami alkoholowymi i narkomanii.	
--	---	--

WSKAŹNIKI REALIZACJI CELU STRATEGICZNEGO 2.

wskaźnik	jednostka miary	stan początkowy (2021 r.)	stan docelowy (2027 r.)	źródło danych	częstotliwość pomiaru
liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej,	rodzina	677	600	OPS	raz w roku
liczba rodzin objętych wsparciem z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	rodzina	130	130	OPS	
liczba rodzin objętych pracą socjalną	rodzina	3 698	4000	OPS	raz w roku
liczba rodzin objętych wsparciem asystentów rodziny	rodzina	63	60	OPS	raz w roku
liczba rodzin objętych wsparciem z powodu:					
alkoholizmu,	rodzina	101	100	OPS	raz w roku
narkomanii	rodzina	7	10	OPS	raz w roku

przemocy w rodzinie	rodzina	25	25	OPS	raz w roku
liczba interwencji przeprowadzonych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie zakończonych założeniem Niebieskiej Karty	karta	94	90	ZI	raz w roku
liczba osób korzystających ze świadczeń rodzinnych	osoba	2 822	2500	OPS	raz w roku
liczba osób korzystających ze świadczeń alimentacyjnych	osoba	197	200	OPS	raz w roku
liczba rodzin objętych wsparciem Karta Dużej Rodziny	rodzina	133	150	OPS	raz w roku

CEL STRATEGICZNY 2. – PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, PARTNERZY, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

podmioty odpowiedzialne	partnerzy	źródła finansowania
Burmistrz, Rada Miejska, Urząd Miejski, Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, placówki przedszkolne, placówki oświatowe, placówki kultury, jednostki sportowo-rekreacyjne	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, specjaliści, placówki ochrony zdrowia, Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, Kościoły, społeczność lokalna.	budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych, sponsorzy indywidualni.

**CEL STRATEGICZNY 3. ROZSZERZANIE OFERTY WSPARCIA
ADRESOWANEGO DO OSÓB STARSZYCH ORAZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.**

cel operacyjny	kierunki działań	czas realizacji
<p>1. Realizacja idei starzenia się w zdrowiu i zapewnienie możliwości prowadzenia aktywności społecznej osobom starszym.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Monitorowanie sytuacji osób starszych i niepełnosprawnych. 2. Zapewnienie dostępu do usług opiekuńczych oraz kontaktów z otoczeniem osobom starszym i niepełnosprawnym. 3. Udzielanie przez OPS pomocy finansowej i rzeczowej osobom starszym. 4. Prowadzenie pracy socjalnej z osobami starszymi i niepełnosprawnymi. 5. Wspieranie działań mających na celu zapobieganie wykluczeniu społecznemu i cyfrowemu osób starszych i niepełnosprawnych. 6. Rozwijanie aktywnych form spędzania czasu wolnego przez osoby starsze i niepełnosprawne. 7. Inicjowanie przedsięwzięć zapewniających integrację osób starszych i niepełnosprawnych ze środowiskiem. 8. Kontynuowanie działalności Klubu Seniora – placówki wsparcia na terenie gminy. 9. Podejmowanie współpracy z Kościołem i organizacjami pozarządowymi w celu wzmocnienia wsparcia adresowanego do osób starszych i niepełnosprawnych. 10. Poszerzenie zakresu usług wsparcia środowiskowego na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych. 	<p>działania ciągłe</p>

	<p>11. Popularyzowanie i organizowanie wolontariatu na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych.</p>	
<p>2. Wspieranie osób niepełnosprawnych w integracji społecznej i zawodowej</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Udzielanie przez OPS pomocy finansowej i rzeczowej osobom niepełnosprawnym 2. Likwidowanie barier ograniczających funkcjonowanie osób niepełnosprawnych w przestrzeni publicznej i w otoczeniu domowym. 3. Poszerzenie środowiskowego systemu wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym również dla dzieci z zaburzeniami psychicznymi. 4. Współpraca z lokalnymi pracodawcami w celu upowszechniania wiedzy na temat warunków i możliwości tworzenia miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych. 5. Rozpowszechnianie ofert pracy dla osób niepełnosprawnych. 6. Uwzględnianie udziału osób niepełnosprawnych w organizowanych kursach zawodowych i szkoleniach. 7. Współpraca z organizacjami pozarządowymi skupiającymi osoby niepełnosprawne. 	<p>działania ciągłe</p>

WSKAŹNIKI REALIZACJI CELU STRATEGICZNEGO 3.

wskaźnik	jednostka miary	stan początkowy (2021 r.)	stan docelowy (2027 r.)	źródło danych	częstotliwość pomiaru
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	osoba	8 233	8 500	UM	raz w roku
udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogóle mieszkańców gminy	%	20,0	21,0	UM	raz w roku
liczba osób w wieku powyżej 66 lat objętych wsparciem z pomocy społecznej	osoba	179	200	OPS	raz w roku
liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności	rodzina	438	450	OPS	raz w roku
liczba osób objętych usługami opiekuńczymi oraz specjalistycznymi usługami opiekuńczymi	osoba	189	200	OPS	raz w roku
liczba osób z gminy przebywających w DPS	osoba	18	15	OPS	raz w roku

CEL STRATEGICZNY 3. – PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, PARTNERZY, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

podmioty odpowiedzialne	partnerzy	źródła finansowania
Burmistrz, Rada Miejska, Urząd Miejski, Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe, placówki kultury, jednostki sportowo-rekreacyjne.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowy Urząd Pracy, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, placówki ochrony zdrowia, pracodawcy, organizacje pozarządowe, Kościoły, społeczność lokalna.	budżet samorządowy i centralny, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Fundusz Pracy, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych, sponsorzy indywidualni.

CEL STRATEGICZNY 4. DBAŁOŚĆ O ZDROWIE I BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE MIESZKAŃCÓW GMINY.

cel operacyjny	kierunki działań	czas realizacji
1. Zaspakajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia oraz zdrowego stylu życia.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapewnienie mieszkańcom dostępu do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej. 2. Promocja zdrowia, zdrowego stylu życia mające na celu tworzenie warunków sprzyjających zdrowiu. 3. Prowadzenie profilaktyki zdrowotnej i realizowanie programów prozdrowotnych. 4. Prowadzenie działań profilaktyczno-edukacyjnych skierowanych do dzieci i młodzieży. 	działania ciągłe

	<ol style="list-style-type: none"> 5. Podejmowanie działań zmierzających do poszerzenia zakresu usług medycznych świadczonych na terenie gminy. 6. Zwiększenie oferty bezpłatnych badań profilaktycznych dla mieszkańców gminy. 7. Rozwijanie indywidualnych umiejętności mieszkańców służących zdrowiu. 8. Rozwój bazy rekreacyjnej i sportowej dostępnej dla mieszkańców. 9. Dbłość o środowisko fizyczne oraz społeczne życia mieszkańców gminy. 	
<p>2. Poprawa stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego w gminie.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Współpraca z Policją, Prokuraturą i Sądem Rejonowym na rzecz przeciwdziałania przestępczości i zwiększenia poczucia bezpieczeństwa mieszkańców gminy. 2. Prowadzenie akcji informacyjnych, w tym w szczególności w środowisku seniorów, na temat zagrożeń przestępczością. 3. Podejmowanie inwestycji mających wpływ na poprawę bezpieczeństwa na drodze. 4. Rozwój systemu powiadamiania mieszkańców gminy o zagrożeniach z wykorzystaniem telefonii komórkowej i Internetu. 	<p>działania ciągłe</p>
<p>3. Zapewnienie bezpieczeństwa na terenie placówek oświatowych i w otoczeniu domowym uczniów.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uwrażliwianie rodziców i opiekunów uczniów na kwestie związane z prawidłowym i bezpiecznym zachowaniem się na terenie szkoły i w otoczeniu domowym. 2. Podejmowanie działań mających na celu zwiększenie bezpieczeństwa dzieci w drodze do i ze szkoły. 3. Podejmowanie działań interwencyjnych i zapobiegawczych mających na celu eliminowanie zachowań o charakterze patologicznym w środowisku szkolnym. 	<p>działania ciągłe</p>

	<p>4. Realizowanie programów profilaktyczno-edukacyjnych w placówkach oświatowych na temat uzależnień, przemocy w rodzinie, przestępczości i jej negatywnych skutków.</p> <p>5. Integrowanie społeczności szkolnej, budowanie na terenie szkoły pozytywnych relacji uczniów z nauczycielami i rówieśnikami.</p>	
--	---	--

WSKAŹNIKI REALIZACJI CELU STRATEGICZNEGO 4.

wskaźnik	jednostka miary	stan początkowy (2021 r.)	stan docelowy (2027 r.)	źródło danych	częstotliwość pomiaru
przedsięwzięcia w zakresie promocji zdrowia, profilaktyki zdrowotnej	działanie	3 - Program profilaktyczny w zakresie edukacji prozdrowotnej; - Realizacja zajęć w ramach Ogólnopolskiego Programu profilaktyki czerniaka; - Kampania „Zachowaj Trzeźwy umysł” i „Narkotyki? To mnie nie kręci”.	5	UM, NGOs, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia	raz w roku
przedsięwzięcia w zakresie aktywnego sposobu spędzania	działanie	3 - Prowadzenie pozalekcyjnych zajęć	5	UM, NGOs, placówki oświatowe,	

czasu wolnego		sportowych dla dzieci i młodzieży; - Prowadzenie świetlic socjoterapeutycznych, świetlicy opiekuńczej i formie pracy podwórkowej dla dzieci i młodzieży; - Organizacja wypoczynku letniego i zimowego.		jednostki rekreacyjno-sportowe	
badania profilaktyczne mieszkańców, dzieci i młodzieży szkolnej	badanie	4 – badania dorosłych mieszkańców gminy; (badania profilaktyczne dzieci i młodzieży szkolnej – 1 w 2020 r.)	5	UM, NGOs, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia	raz w roku
przestępstwa i wykroczenia popełnione na terenie gminy, w tym z udziałem nieletnich	przestępstwo	798 (teren powiatu)	700	Policja	raz w roku

CEL STRATEGICZNY 4. – PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, PARTNERZY, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

podmioty odpowiedzialne	partnerzy	źródła finansowania
Burmistrz, Rada Miejska, Urząd Miejski, Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, placówki przedszkolne, placówki oświatowe, jednostki sportowo-rekreacyjne.	Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, Straż Pożarna, społeczność lokalna	budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych, sponsorzy indywidualni.

CEL STRATEGICZNY 5. PODNOSZENIE EFEKTYWNOŚCI WSPARCIA, WZMACNIANIE KAPITAŁU I DIALOGU SPOŁECZNEGO

cel operacyjny	kierunki działań	czas realizacji
1. Podnoszenie jakości i efektywności świadczonych usług w zakresie pomocy społecznej.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Doskonalenie kadr pomocy społecznej poprzez zapewnienie środków na szkolenia i inne formy doskonalenia zawodowego. 2. Zapewnienie właściwych warunków pracy umożliwiających sprawną i efektywną obsługę beneficjentów systemu pomocy społecznej. 3. Rozwój usług elektronicznych w obszarze wsparcia społecznego. 4. Pozyskiwanie środków zewnętrznych na realizację zadań z zakresu polityki społecznej. 5. Realizowanie przy współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi partnerami 	działania ciągłe

	<p>projektów służących aktywizacji społecznej i zawodowej mieszkańców, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych.</p> <p>6. Rozwijanie współpracy różnych podmiotów w celu skuteczniejszego wsparcia osób uzależnionych oraz ich rodzin.</p> <p>7. Realizowanie zadań służących rozwiązywaniu problemów społecznych przy współpracy z jednostkami funkcjonującymi na terenie gminy</p>	
<p>2. Wspieranie instytucji społeczeństwa obywatelskiego i rozwijanie dialogu społecznego.</p>	<p>1. Inicjowanie działań zmierzających do włączania się mieszkańców w życie społeczne gminy.</p> <p>2. Promowanie działalności organizacji pozarządowych oraz udzielanie im pomocy w pozyskiwaniu środków z innych niż budżet gminy źródeł finansowania.</p> <p>3. Podejmowanie inicjatyw mających na celu wzmacnianie dialogu władz samorządowych z mieszkańcami.</p> <p>4. Poszerzanie dostępu informacyjnego do planowanych przez samorząd zamierzeń o charakterze społecznym i gospodarczym.</p>	<p>działania ciągłe</p>

**CEL STRATEGICZNY 5. PODNOSZENIE EFEKTYWNOŚCI WSPARCIA,
WZMACNIANIE KAPITAŁU I DIALOGU SPOŁECZNEGO**

cel operacyjny	kierunki działań	czas realizacji
<p>1. Podnoszenie jakości i efektywności świadczonych usług w zakresie pomocy społecznej.</p>	<p>8. Doskonalenie kadr pomocy społecznej poprzez zapewnienie środków na szkolenia i inne formy doskonalenia zawodowego.</p> <p>9. Zapewnienie właściwych warunków pracy umożliwiających sprawną i efektywną obsługę beneficjentów systemu pomocy społecznej.</p> <p>10. Rozwój usług elektronicznych w obszarze wsparcia społecznego.</p> <p>11. Pozyskiwanie środków zewnętrznych na realizację zadań z zakresu polityki społecznej.</p> <p>12. Realizowanie przy współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi partnerami projektów służących aktywizacji społecznej i zawodowej mieszkańców, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych.</p> <p>13. Rozwijanie współpracy różnych podmiotów w celu skuteczniejszego wsparcia osób uzależnionych oraz ich rodzin.</p> <p>14. Realizowanie zadań służących rozwiązywaniu problemów społecznych przy współpracy z jednostkami funkcjonującymi na terenie gminy</p>	<p>działania ciągłe</p>
<p>2. Wspieranie instytucji społeczeństwa obywatelskiego i rozwijanie dialogu</p>	<p>5. Inicjowanie działań zmierzających do włączania się mieszkańców w życie społeczne gminy.</p> <p>6. Promowanie działalności organizacji pozarządowych oraz udzielanie im pomocy w pozyskiwaniu środków z innych niż budżet gminy źródeł finansowania.</p>	<p>działania ciągłe</p>

społecznego.	<p>7. Podejmowanie inicjatyw mających na celu wzmacnianie dialogu władz samorządowych z mieszkańcami.</p> <p>8. Poszerzanie dostępu informacyjnego do planowanych przez samorząd zamierzeń o charakterze społecznym i gospodarczym.</p>	
---------------------	---	--

WSKAŹNIKI REALIZACJI CELU STRATEGICZNEGO 5.

wskaźnik	jednostka miary	stan początkowy (2021 r.)	stan docelowy (2027 r.)	źródło danych	częstotliwość pomiaru
liczba szkoleń i innych form doskonalenia zawodowego, w których uczestniczyła kadra pomocy społecznej,	szkolenie	85	80	OPS	raz w roku
liczba organizacji pozarządowych w gminie, w tym funkcjonujących w obszarze polityki społecznej	organizacja	67	70	UM, NGOs, OPS	raz w roku
liczba wspieranych przez samorząd gminy organizacji pozarządowych	organizacja	18	22	UM	raz w roku

CEL STRATEGICZNY 5. – PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, PARTNERZY, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

podmioty odpowiedzialne	partnerzy	źródła finansowania
Burmistrz, Rada Miejska, Urząd Miejski, Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, placówki oświatowe, jednostki sportowo-rekreacyjne.	Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, Straż Pożarna, organizacje pozarządowe, Kościoły, społeczność lokalna	budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych, sponsorzy indywidualni.

3. PROGNOZA ZMIAN

Do oceny stopnia wdrożenia wyznaczonych w strategii działań zostaną wykorzystane sformułowane powyżej wskaźniki realizacji celów. W miarę rozwoju systemu monitorowania dokumentu będą mogły zostać zidentyfikowane nowe wskaźniki, które w odpowiedni sposób będą charakteryzowały przebieg realizacji podejmowanych działań. Wdrożenie projektowanych działań zaplanowanych w ramach poszczególnych celów strategicznych wypracowanych w niniejszym dokumencie powinno przyczynić się do osiągnięcia przedstawionych w poniższym zestawieniu zmian.

cel strategiczny	prognoza zmian
<p>CEL STRATEGICZNY 1. PODNIESIENIE JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW POPRZEZ PRZECIWDZIAŁANIE UBÓSTWU, BEZROBOCIU I BEZDOMNOŚCI.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ograniczenie zagrożeń mających wpływ na utrwalanie się zjawiska marginalizacji i wykluczenia społecznego, - poprawa sytuacji osób ubogich, - podniesienie kompetencji zawodowych osób bezrobotnych i zwiększenie ich szans na podjęcie zatrudnienia - zwiększenie liczby osób zaktywizowanych zawodowo, - zmniejszenie skali zjawiska tzw. dziedziczenia bezrobocia, - zmniejszenie liczby osób bezrobotnych, - eliminowanie zjawiska dyskryminacji ze względu na płeć na rynku pracy, - zmniejszenie liczby beneficjentów pomocy społecznej
<p>CEL STRATEGICZNY 2. WZMACNIANIE RODZIN, DBAŁOŚĆ O ROZWÓJ DZIECI I MŁODZIEŻY, PRZECIWDZIAŁANIE UZALEŻNIENIOM I PRZEMOCY W RODZINIE</p>	<ul style="list-style-type: none"> - sprawnie funkcjonujący system wsparcia rodzin, dzieci i młodzieży, uprzedzający sytuacje kryzysowe i zapewniający różnorodne formy pomocy, m.in. w kształceniu i wszechstronnym rozwoju, - sprawny system profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie, - spadek liczby rodzin zmagających się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, - podniesienie kompetencji w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich, - zwiększenie dostępności wsparcia dla rodzin,

	<ul style="list-style-type: none"> - podniesienie jakości kształcenia w placówkach oświatowych, - zwiększenie szans edukacyjnych dla dzieci mających problemy w nauce, - poszerzenie wiedzy mieszkańców w zakresie profilaktyki uzależnień, - zwiększenie dostępności wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych, - zmniejszenia skali przemocy w rodzinie,
<p>CEL STRATEGICZNY 3. ROZSZERZANIE OFERTY WSPARCIA ADRESOWANEGO DO OSÓB STARSZYCH ORAZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie udziału seniorów i osób dotkniętych niepełnosprawnością w życiu społecznym i zawodowym, - podniesienie atrakcyjności oferty w zakresie możliwości spędzania czasu wolnego przez osoby starsze i niepełnosprawne, - zapobieganie wykluczeniu społecznemu cyfrowemu osób starszych i niepełnosprawnych, - zwiększenie udziału seniorów i osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, - podniesienie jakości usług świadczonych osobom starszym i niepełnosprawnym, - poprawa komfortu funkcjonowania osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku, - pełniejsza integracja seniorów i osób niepełnosprawnych ze środowiskiem.
<p>CEL STRATEGICZNY 4. DBAŁOŚĆ O ZDROWIE I BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE MIESZKAŃCÓW GMINY.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie liczby mieszkańców aktywnych fizycznie i stosujących się do zasad zdrowego trybu życia,

	<ul style="list-style-type: none"> - zmniejszenie zagrożenia przestępczością, - zwiększenie bezpieczeństwa uczniów na terenie placówek oświatowych, - zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców gminy,
<p>CEL STRATEGICZNY 5. PODNOSZENIE EFEKTYWNOŚCI WSPARCIA, WZMACNIANIE KAPITAŁU I DIALOGU SPOŁECZNEGO</p>	<ul style="list-style-type: none"> - podniesienie profesjonalizmu kadry pomocy społecznej, - podniesienie jakości świadczonych usług, - większa aktywność społeczna mieszkańców gminy, - wzrastająca liczba inicjatyw lokalnych.

4. RAMY FINANSOWE

Każdy podmiot z terenu gminy będący realizatorem zadań w ramach strategii planuje środki finansowe niezbędne do ich prawidłowej realizacji. Nie stanowią one jedynie części składowej budżetu gminy, ale są to także dotacje ze źródeł zewnętrznych pozyskiwanych samodzielnie przez realizatorów. Źródłem finansowania działań przewidzianych do realizacji w niniejszej strategii będą: budżet gminy; budżet państwa; środki Europejskiego Funduszu Społecznego, środki funduszy krajowych, środki organizacji pozarządowych.

W ramach finansowych Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Śrem na lata 2022-2027 ujęto poziom wydatków z budżetu gminy w 2021 r. z działów klasyfikacji budżetowej: 801 – oświata i wychowanie, 851 – ochrona zdrowia, 852 – pomoc społeczna, 853 – pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej, 854 – edukacyjna opieka wychowawcza oraz 855 – rodzina, który wynosił 160 990 763,25 zł.

Szacuje się, że wysokość kwot przeznaczonych na realizację tych zadań będzie nie niższa niż w roku 2021, przy założeniu, że wysokość przyznawanych dotacji na realizację zadań zleconych i własnych będzie co najmniej na tym samym poziomie. Trudność precyzyjnego określenia wysokości nakładów przeznaczonych na realizację strategii w poszczególnych latach wynika z wielu czynników. Kluczowe znaczenie ma tu horyzont czasowy strategii, a także wielość zadań i podmiotów realizujących działania określone w strategii.

5. WDROŻENIE STRATEGII, MONITOROWANIE, EWALUACJA

Koordynatorem realizacji działań wyznaczonych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Śrem na lata 2022-2027 będzie Ośrodek Pomocy Społecznej wraz z jego Kierownikiem. Zespół monitorujący postęp wdrażania zapisów strategicznych, w którego skład wejdą m.in.: przedstawiciele podmiotów realizujących strategię i współdziałających w jej realizacji, w tym pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej, będzie ocenił poziom wdrożenia zapisów strategicznych i przedstawiał ocenę skuteczności polityki społecznej prowadzonej w gminie Burmistrzowi i Radzie Miejskiej, sugerując przyjęcie proponowanych rozwiązań (np. programów celowych) oraz, w przypadku stwierdzenia istotnych zmian społecznych, podjęcie ewentualnych działań korygujących, mających na celu aktualizację obowiązującej strategii.

Monitoring realizacji założeń Strategii prowadzony będzie z wykorzystaniem analizy wskaźników przypisanych do celów strategicznych, składającej się z kilku etapów, takich jak: zbieranie danych i informacji, analiza danych i informacji, przygotowanie sprawozdania z realizacji Strategii. Analiza prowadzona będzie corocznie. Zakres czasowy analizy obejmował będzie zmiany w stosunku do roku bazowego (2021 roku) i roku badania (dynamika).

Obok prowadzonego monitoringu procesu realizacji Strategii, Strategia podlegać będzie procesowi ewaluacji. Celem ewaluacji, w odróżnieniu od monitoringu, jest usprawnienie założeń strategicznych. Ewaluacja musi opierać się na założeniach dotyczących związków pomiędzy prowadzonymi działaniami a ich efektami. Najczęściej spotykanymi kryteriami ewaluacyjnymi są:

- trafność – ocenia adekwatność planowanych celów interwencji i metod jej wdrażania do problemów i wyzwań społeczno-ekonomicznych, które zostały zidentyfikowane w diagnozie.

- skuteczność – ocenia stopień realizacji zakładanych celów (czy osiągnięto to, co zaplanowano), skuteczność użytych metod, instytucji oraz wpływ czynników zewnętrznych na ostateczne efekty;
- efektywność – ocenia relację między nakładami, kosztami zasobami (finansowymi, ludzkimi, administracyjnymi) a osiągniętymi efektami interwencji;
- użyteczność – ocenia całość rzeczywistych efektów wywołanych przez interwencję (zarówno tych planowanych, jak i nieplanowanych, tzw. ubocznych), odnosząc je do wyzwań społeczno-ekonomicznych (często już zmienionych w czasie). W odróżnieniu od kryterium trafności ocena użyteczności jest prowadzona po zamknięciu interwencji lub w jej końcowej fazie wdrażania;
- trwałość – ocenia ciągłość efektów (przede wszystkim pozytywnych) danej interwencji w perspektywie średnio i długookresowej (a więc po zakończeniu interwencji).

Ewaluacja umożliwia podniesienie jakości prowadzonych działań poprzez zwiększenie ich skuteczności, adekwatności, efektywności, użyteczności oraz trwałości. Wyniki procesu ewaluacji pozwalają zaproponować rozwiązania umożliwiające skuteczniejsze przezwyciężanie i minimalizowanie problemów społecznych.

6. ZARZĄDZANIE STRATEGIĄ, ANALIZA RYZYKA

Zarządzanie strategiczne jest swoistym zbiorem procesów pozwalających odpowiednio szybko reagować na zmiany zachodzące w otoczeniu, a jednocześnie pozwala tworzyć i utrzymywać odpowiednie relacje pomiędzy założonymi celami strategicznymi i zasobami. W praktyce jest to zbiór wytycznych, którymi można posłużyć się przy podejmowaniu decyzji czy określonych działań w poszczególnych obszarach.

Spośród wielu różnych definicji mówiących o zarządzaniu strategicznym, można wyłonić pewne aspekty, które najczęściej określają czym właściwie ono jest. W szczególności jest to:

- horyzont planowania – czyli określenie długoterminowych kierunków działań, sięgających od kilku do kilkunastu lat;
- wątek celów – zbiór wartości, misja, a także cele strategiczne, za pomocą i w ramach których podejmowane są odpowiednie działania;
- przedmiot zarządzania – traktowany jako spójna całość, gdzie zarządzanie strategiczne integruje funkcje i procesy organizacyjne w jedną strategię, koordynującą jego działanie;
- podmiot zarządzania – grupa lub jednostka organizacyjna zajmująca się zarządzaniem strategicznym, tzw. wierzchołek strategiczny.

Przenosząc te aspekty zarządzania strategicznego na grunt strategii rozwiązywania problemów społecznych, należałoby postrzegać przedmiot zarządzania jako cały organizm gminy, nie tylko jej tkankę społeczną, natomiast w podmiocie zarządzania dostrzegać przede wszystkim samorząd gminy, jej jednostki organizacyjne, ale także partnerów. Doświadczenia zdobyte podczas wdrażania założeń strategii, dla której zakończył się okres programowania, z pewnością przyczynią się do efektywniejszej realizacji wytyczonych w niniejszym dokumencie celów i kierunków działań, niemniej należy dostrzec, że Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Śrem na lata 2022-2027 powstaje w trzecim roku trwania pandemii koronawirusa oraz w tle konfliktu zbrojnego między Rosją a Ukrainą, a także pogarszającej się koniunktury ekonomicznej. Z tego powodu trudno na obecnym etapie oszacować zagrożenia, jakie mogą wystąpić w trakcie wdrażania założeń strategii.

Przyjęte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Śrem na lata 2022-2027 założenia przewidują w odniesieniu do:

- demografii – wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym;
- niepełnosprawności – wzrost liczby osób z niepełnosprawnościami spowodowany m.in. powiększeniem się grupy najstarszych mieszkańców gminy;
- bezrobocia – spadek liczby osób bezrobotnych;
- pomocy społecznej – spadek liczby beneficjentów systemu pomocy społecznej w związku poprawą kondycji materialnej osób i rodzin zamieszkujących gminę;
- problemów uzależnień i przemocy w rodzinie – spadek liczby osób uzależnionych, stosujących przemoc i doświadczających przemocy.

Z punktu widzenia sytuacji, z jaką mamy obecnie do czynienia, należy przewidywać zaburzenia w wielu obszarach życia gospodarczego i społecznego kraju, a co za tym idzie – gminy. Monitorowanie tych zagrożeń na poziomie lokalnym z pewnością ma szansę przyczynić się do złagodzenia niekorzystnych tendencji, niemniej może wymagać zwiększonych nakładów finansowych i większego zaangażowania instytucjonalnego i społecznego, by przeciwdziałać niepożądanym zjawiskom mającym destrukcyjny wpływ na jakość i kondycję życia mieszkańców gminy.

7. PROGRAMY I PROJEKTY

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Śrem na lata 2022-2027 będzie realizowana w szczególności poprzez poniżej wymienione programy:

1. Śremski Program Wspierania Rodziny;
2. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
3. Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii;

4. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Śrem;
5. Program współpracy Gminy Śrem z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego;
6. Śremski Program na rzecz Osób Starszych.

W ramach strategii mogą być realizowane projekty, które odzwierciedlają potrzeby oraz zamierzenia gminy i jej mieszkańców. Ich realizacja jest niezwykle wskazana, ale należy zaznaczyć, iż możliwa będzie dopiero wtedy, gdy ich wnioskodawcy pozyskają niezbędne środki finansowe.

UWAGI KOŃCOWE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Śrem na lata 2022-2027 ma charakter otwarty i elastyczny. Oznacza to, że poszczególne jej elementy w trakcie realizacji mogą być modyfikowane, zmienione i dostosowane do sytuacji społecznej.

Autorzy dokumentu pragną złożyć serdeczne podziękowania wszystkim, którzy uczestniczyli w jego budowie, przyczyniając się do identyfikacji problemów społecznych występujących w gminie. Jednocześnie chcą wyrazić nadzieję na dalszą współpracę w realizacji zapisów strategii.

SPIS DIAGRAMÓW, TABEL I WYKRESÓW**Diagramy**

Diagram 1. Obszary analizy SWOT	127
---------------------------------------	-----

Tabele

Tabela 1. Profil respondentów ankiety „Problemy społeczne w opinii mieszkańców”	7
Tabela 2. Profil respondentów ankiety „Równość szans kobiet i mężczyzn”	8
Tabela 3. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2018-2021	25
Tabela 4. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2018-2021	25
Tabela 5. Ruch migracyjny ludności w latach 2018-2021.....	26
Tabela 6. Infrastruktura techniczna w gminie w 2021 r.	27
Tabela 7. Najważniejsze inwestycje zrealizowane w gminie w latach 2018-2021	28
Tabela 8. Użytki rolne, lasy i grunty leśne.....	32
Tabela 9. Gospodarstwa rolne.....	32
Tabela 10. Podmioty gospodarki narodowej na terenie gminy w latach 2018-2021	33
Tabela 11. Zasoby mieszkaniowe w gminie w latach 2018-2021	34
Tabela 12. Dodatki mieszkaniowe przyznane w gminie w latach 2018-2021	35
Tabela 13. Opieka nad dziećmi do lat 3 w gminie w roku szkolnym 2020/2021	35
Tabela 14. Placówki wychowania przedszkolnego w gminie w roku szkolnym 2020/2021.....	36
Tabela 15. Placówki oświatowe w gminie w roku szkolnym 2020/2021	36
Tabela 16. Placówki wsparcia dziennego na terenie gminy w 2021 r.....	36
Tabela 17. Wykaz żłobków i klubów dziecięcych prowadzonych na terenie gminy w roku szkolnym 2020/2021	37
Tabela 18. Wykaz przedszkoli i innych form wychowania przedszkolnego działających w gminie w roku szkolnym 2020/2021	37
Tabela 19. Wykaz placówek systemu oświaty działających w gminie w roku szkolnym 2020/2021	38
Tabela 20. Wykaz placówek kształcenia ustawicznego, kształcenia praktycznego, ośrodków dokształcania i doskonalenia, inne placówki umożliwiające uczenie się przez całe życie w roku szkolnym 2020/2021.....	39
Tabela 21. Placówki kultury w gminie w 2021 r.....	42
Tabela 22. Wykaz placówek kultury w 2020 r.....	42
Tabela 23. Zakłady opieki zdrowotnej, praktyki lekarskie i apteki w gminie w 2021 r.....	44
Tabela 24. Zakłady opieki zdrowotnej, prywatne praktyki lekarskie, apteki i punkty apteczne w gminie w 2021 r.....	45

Tabela 25. Sport i rekreacja w 2021 r.	51
Tabela 26. Kluby sportowe na terenie gminy w 2021 r.	51
Tabela 27. Baza noclegowa w gminie w 2021 r.	56
Tabela 28. Przestępstwa odnotowane w powiecie w latach 2018-2021	57
Tabela 29. Dozory prowadzone w gminach znajdujących się we właściwości Sądu Rejonowego w Śremie w latach 2018-2021	59
Tabela 30. Nadzory prowadzone w gminach znajdujących się we właściwości Sądu Rejonowego w Śremie w latach 2018-2021	60
Tabela 31. Stan zatrudnienia w OPS-ie oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2021 r.	61
Tabela 32. Wykształcenie kadry OPS-u oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2021 r.	62
Tabela 33. Środki finansowe wydatkowane przez gminę na pomoc mieszkańcom w latach 2018-2021.....	63
Tabela 34. Środki finansowe pozyskane ze źródeł zewnętrznych na realizację zadań z zakresu polityki społecznej (projekty, środki z budżetu UE) w latach 2018-2021	64
Tabela 35. Beneficjenci pomocy społecznej w gminie w latach 2018-2021	64
Tabela 36. Struktura demograficzna beneficjentów pomocy społecznej w gminie w latach 2020-2021	65
Tabela 37. Powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2018-2021	65
Tabela 38. Formy wsparcia udzielanego w gminie przez OPS w latach 2018-2021	67
Tabela 39. Asystenci rodziny w gminie w latach 2018-2021	69
Tabela 40. Skierowania i pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej w latach 2018-2021.....	70
Tabela 41.Karta Dużej Rodziny w gminie w latach 2018-2021	70
Tabela 42. Świadczenia rodzinne w gminie w latach 2018-2021	71
Tabela 43. Rodzaj świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2018-2021	72
Tabela 44. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznane w gminie w latach 2018-2021.....	77
Tabela 45. Instytucje i jednostki działające w obszarze pomocy społecznej w gminie w 2021 r.	77
Tabela 46. Jednostki wsparcia spoza gminy, z oferty których korzystali mieszkańcy gminy w 2021 r.	79
Tabela 47. Działalność PCPR-u w odniesieniu do mieszkańców gminy w zakresie pieczy zastępczej w latach 2018-2021	82
Tabela 48. Stan bezrobocia w gminie w latach 2018-2021	83

Tabela 49. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie, województwie i w kraju w latach 2018-2021	83
Tabela 50. Bezrobotni w gminie na koniec 2021 r. według wieku, czasu pozostawania bez pracy, wykształcenia i stażu pracy	84
Tabela 51. Liczba rodzin i osób korzystających z pomocy OPS-u z powodu bezdomności w latach 2018-2021	87
Tabela 52. Opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w gminie w latach 2018-2021	88
Tabela 53. Środki finansowe przeznaczone w gminie w latach 2018-2021 na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie	88
Tabela 54. Liczba członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2018-2021.....	89
Tabela 55. Działalność GKRPA w latach 2018-2021 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w gminie	89
Tabela 56. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie w latach 2018-2021	92
Tabela 57. Działania korekcyjno-edukacyjne wobec sprawców przemocy podjęte w gminie przez ZI w latach 2018-2021	93
Tabela 58. Działania Przychodni Leczenia Uzależnień i Współuzależnień w Śremie w latach 2020-2021	95
Tabela 59. Świetlice socjoterapeutyczne na terenie gminy realizujące zajęcia w 2020 r.	97
Tabela 60. Świetlice socjoterapeutyczne na terenie gminy realizująca zajęcia w 2021 r.	97
Tabela 61. Wykaz jednostek i grup wsparcia dla osób uzależnionych, współuzależnionych oraz dotkniętych przemocą w rodzinie, funkcjonujących na terenie gminy w 2021 r.	98
Tabela 62. Negatywne zachowania oraz zjawiska patologiczne występujące w społeczności uczniowskiej w roku szkolnym 2019/2020	101
Tabela 63. Dysfunkcje i patologie stwierdzone w rodzinach uczniów w roku szkolnym 2019/2020	102
Tabela 64. Osoby w wieku poprodukcyjnym w strukturze ludności gminy w latach 2018-2021.....	106
Tabela 65. Rodziny w gminie korzystające z pomocy społecznej w formie usług opiekuńczych w latach 2018-2021.....	106
Tabela 66. Rodziny w gminie korzystające z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2018-2021	109
Tabela 67. Orzeczenia o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności wydane mieszkańcom powiatu w latach 2018-2021	112

Tabela 68. Dofinansowanie rehabilitacji przyznane mieszkańcom gminy w latach 2018-2021.....	112
Tabela 69. Wykaz organizacji pozarządowych w gminie w 2021 r.	114
Tabela 70. Parafie rzymskokatolickie i wspólnota religijna na terenie gminy .	118
Tabela 71. Udział kobiet w liczbie ludności gminy w latach 2018-2021	123
Tabela 72. Udział kobiet w liczbie bezrobotnych w gminie w latach 2018-2021	123

Wykresy

Wykres 1. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2018-2021	25
Wykres 2. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2018-2021	26
Wykres 3. Jak Pani/Pan ocenia ofertę edukacyjną szkół w gminie?	43
Wykres 4. Jaka jest według Pani/Pana atrakcyjność oferty kulturalnej w gminie?	44
Wykres 5. Jak Pani/Pan ocenia dostępną w gminie ofertę w zakresie ochrony zdrowia?.....	49
Wykres 6. Jak Pani/Pan ocenia dostępną w gminie ofertę w zakresie sportu i rekreacji?	56
Wykres 7. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania?	61
Wykres 8. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w gminie działania w zakresie przeciwdziałania ubóstwu?	67
Wykres 9. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w gminie działania w zakresie przeciwdziałania bezrobociu?	86
Wykres 10. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w gminie działania w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom?	90
Wykres 11. Czy zna Pani/Pan przypadki przemocy w rodzinie na terenie gminy lub o nich słyszała/słyszał?	91
Wykres 12. Czy Pani/Pan zdaniem istnieje ryzyko nasilenia się problemu przemocy w rodzinie na terenie gminy?.....	91
Wykres 13. Czy Pani/Pana zdaniem w działaniach realizowanych na terenie gminy uwzględnia się potrzeby osób starszych i niepełnosprawnych?	114
Wykres 14. Jakie problemy, niekorzystne zjawiska najbardziej uwidaczniają się w gminie?.....	120
Wykres 15. Jak Pani/Pan ocenia komunikację między władzami samorządowymi a mieszkańcami?	121
Wykres 16. Jak Pani/Pan ocenia swój poziom zadowolenia z bycia mieszkańcem gminy?	122
Wykres 17. Kto jest wg Pani/Pana bardziej zagrożony dyskryminacją ze względu na płeć?.....	124

Wykres 18. Czy spotkała się Pani/ spotkał się Pan z przypadkami dyskryminacji ze względu na płeć w gminie lub o nich słyszała/ słyszał? 125

Wykres 19. Jaka Pani/Pana zdaniem może być skala problemu nierówności płci w gminie?..... 126

Burmistrz Śremu

Adam Lewandowski

Uzasadnienie

UCHWAŁY NR
RADY MIEJSKIEJ W ŚREMIE

z dnia

**w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych
Gminy Śrem na lata 2022-2027**

Zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka. Strategia ta w myśl art. 16b ww. ustawy zawiera w szczególności diagnozę sytuacji społecznej, prognozę zmian w zakresie objętym strategią, określenie celów strategicznych projektowanych zmian, kierunków niezbędnych działań, sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych i wskaźników realizacji działań.

Założenia Strategii zostały opracowane w porozumieniu z instytucjami pracującymi w zakresie lokalnej polityki społecznej oraz w wyniku prowadzonych konsultacji.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Śrem na lata 2022-2027 pozwala na podjęcie systemowych rozwiązań problemów społecznych występujących w gminie. Dla osiągnięcia zakładanych celów została na potrzeby strategii sformułowana wizja, która brzmi: „Gmina Śrem zapewnia mieszkańcom szeroką dostępność do usług społecznych, stwarza warunki sprzyjające rozwojowi lokalnego kapitału społecznego, integruje lokalną społeczność oraz przeciwdziała marginalizacji i wykluczeniu społecznemu”. Realizacji przyjętej wizji będzie towarzyszyła wyznaczona następująca misja: „Podejmowanie zintegrowanych działań zmierzających do rozwiązywania problemów społecznych w trosce o podniesienie jakości życia mieszkańców Gminy Śrem.”

Misja ta będzie realizowana poprzez cele strategiczne zmierzające do poprawy jakości życia mieszkańców Gminy Śrem, w szczególności tych, którzy należą do grupy osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w różnych obszarach życia społecznego. Strategia jako wieloletni dokument programowy jest jednym z podstawowych narzędzi realizacji lokalnej polityki społecznej. Zatem podjęcie niniejszej uchwały jest w pełni uzasadnione.

Burmistrz Śremu

Adam Lewandowski